

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ**

**ΕΡΓΟ: «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΘΑΙΩΝ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΟΑΚ»**

**ΥΠΟΕΡΓΟ 1ο: «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
ΚΡΗΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ»**

**ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: Κ.Α.2022ΝΠ40200028 της
ΝΠ402**

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2.925.848,00€ ΜΕ ΦΠΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	4
ΑΡΘΡΟ 1ο: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Ε.Σ.Υ)	4
ΑΡΘΡΟ 2ο: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ	4
ΑΡΘΡΟ 3ο: ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ –ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΙΣΧΥΟΝΤΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ	4
ΑΡΘΡΟ 4ο: ΠΗΓΕΣ ΛΗΨΗΣ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΥΛΙΚΩΝ, ΕΤΟΙΜΩΝ Ή ΧΗΜΙΚΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΜΕΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	6
ΑΡΘΡΟ 5ο: ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΥΛΙΚΩΝ – ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	10
ΑΡΘΡΟ 6ο : ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ – ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗΣ - ΠΑΡΑΤΑΣΗ	10
ΑΡΘΡΟ 7ο: ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ – ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ	10
ΑΡΘΡΟ 8ο: ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	10
ΑΡΘΡΟ 9ο : ΑΙΤΗΣΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	10
ΑΡΘΡΟ 10ο: ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ	10
ΑΡΘΡΟ 11ο: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	11
ΑΡΘΡΟ 12ο : ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΟΥ – ΠΑΡΑΛΑΒΕΣ	11
ΑΡΘΡΟ 13ο : ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΑΦΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	13
ΑΡΘΡΟ 14ο: ΑΥΞΟΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΝΕΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	13
ΑΡΘΡΟ 15ο: ΤΙΜΕΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	13
ΑΡΘΡΟ 16ο: ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ	14
ΑΡΘΡΟ 17ο: ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	14
ΑΡΘΡΟ 18ο: ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ-ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ	15
ΑΡΘΡΟ 19ο: ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΠΛΗΡΩΜΕΣ	15
ΑΡΘΡΟ 20ο: ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	16
ΑΡΘΡΟ 21ο: ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΡΓΩΝ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ – ΕΝΤΟΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ – ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ	18
ΑΡΘΡΟ 22ο: ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΩΛΥΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	24
ΑΡΘΡΟ 23ο : ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ – ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ	25
ΑΡΘΡΟ 24ο: ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ή ΑΛΛΟΥΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ – ΦΘΟΡΕΣ	25
ΑΡΘΡΟ 25ο: ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ	25
ΑΡΘΡΟ 26ο: ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ	26
ΑΡΘΡΟ 27ο: ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	26

ΑΡΘΡΟ 28ο: ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	26
ΑΡΘΡΟ 29ο : ΕΛΡΑ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	27
ΑΡΘΡΟ 30ο : ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΩΝ – ΕΚΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ – ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΜΕΣΑ – ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	27
ΑΡΘΡΟ 31ο : ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ – ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	27
ΑΡΘΡΟ 32ο: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ – ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΕΣ	32
ΑΡΘΡΟ 33ο: ΧΡΟΝΟΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	34
ΑΡΘΡΟ 34ο: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΥ.....	34
ΑΡΘΡΟ 35ο: ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ – ΖΗΜΙΕΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	35
ΑΡΘΡΟ 36ο: ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	35
ΑΡΘΡΟ 37ο: ΓΝΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	36
ΑΡΘΡΟ 38ο: ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ – ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ - ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΡΓΟΥ	37
ΑΡΘΡΟ 39ο: ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ.	42
ΑΡΘΡΟ 40ο : ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΔΙΚΤΥΑ Ο.Κ.Ω. - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ	50
ΑΡΘΡΟ 41^ο: ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ - ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ - ΈΚΛΟΣΗ ΑΔΕΙΩΝ..	51

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

(ΟΔΟΠΟΙΑ)

ΑΡΘΡΟ 1ο: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Ε.Σ.Υ)

- 1.1. Στην παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.) διατυπώνονται οι ειδικοί όροι που σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στα λοιπά συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας, θα εφαρμοσθούν για την εκτέλεση του έργου.

ΑΡΘΡΟ 2ο: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ

- 2.1 Με την παρούσα εργολαβία προβλέπεται να γίνουν εργασίες επεμβάσεων σε εφαρμογή του Ν. 3481/2006 και ειδικότερα θα πραγματοποιηθεί συντήρηση - βελτίωση της ασφάλισης του εθνικού οδικού δικτύου Περιφέρειας Κρήτης και στους τέσσερις νομούς. Θα εκπονηθεί μελέτη εφαρμογής και αντικατάσταση των στηθαίων ασφαλείας πρωταρχικά σε θέσεις που αυτά έχουν υποστεί φθορές λόγω πρόσκρουσης οχημάτων, παλαιότητας, θα τοποθετηθούν νέα σε επικίνδυνες θέσεις προκειμένου να προστατευτούν οι οδηγοί σε περίπτωση εκτροπής των οχημάτων τους και θα αντιμετωπιστούν βλάβες από απρόβλεπτες και επείγουσες ανάγκες που θα εμφανιστούν στο ΒΟΑΚ κατά την υλοποίηση του έργου.
- 2.2 Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελέσει τις επιπλέον ή επί éλαττον εργασίες, στην περίπτωση που θα καταστούν αναγκαίες τροποποιήσεις κατά την εκτέλεση του έργου, μέσα στα πλαίσια του Ν. 4412/16 (άρθρα 155 & 156) όπως αυτά ισχύουν σήμερα, (μετά από την τροποποίηση-αντικατάσταση τους σύμφωνα με τον 4782/2021 άρθρα 74 και 75 αντίστοιχα).
- 2.3 Αρχικό Οικονομικό αντικείμενο της εργολαβίας είναι το συνολικό ποσό (ΣΠ) της Προσφοράς (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων και εργολαβικού οφέλους), αυξημένο κατά το κονδύλιο των απρόβλεπτων δαπανών, τα απολογιστικά, τη δαπάνη αναθεώρησης και τη δαπάνη Φ.Π.Α., όπως θα προκύψουν μετά τον επανυπολογισμό τους κατά την υπογραφή της σύμβασης (άρθρο 135 παράγραφος 4 του Ν. 4412/2016).

ΑΡΘΡΟ 3ο: ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ –ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΙΣΧΥΟΝΤΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

- 3.1. Τα στοιχεία της σύμβασης που θα συνοδεύουν αυτήν κατά σειρά ισχύος είναι τα εξής:

- 3.1.1. Το συμφωνητικό

- 3.1.2. Η Διακήρυξη του διαγωνισμού

- 3.1.3. Η Οικονομική Προσφορά του Αναδόχου

- 3.1.4. Το Τιμολόγιο Δημοπράτησης

- 3.1.5. Η Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.)

- 3.1.6. Οι Τεχνικές Προδιαγραφές και τα Παραρτήματα τους (Τ.Σ.Υ.),

- 3.1.7. Η Τεχνική Περιγραφή της μελέτης του έργου

- 3.1.8. Ο Προϋπολογισμός Δημοπράτησης

- 3.1.9. Οι εγκεκριμένες μελέτες, που θα χορηγηθούν στον ανάδοχο από την υπηρεσία και οι εγκεκριμένες τεχνικές μελέτες, που θα συνταχθούν από τον Ανάδοχο, αν προβλέπεται η περίπτωση αυτή από τα συμβατικά τεύχη ή προκύψει κατά τις ισχύουσες διατάξεις περί τροποποίησης των μελετών του έργου. Συμπεριλαμβάνονται όλα τα σχέδια και τεύχη της μελέτης εφαρμογής όπως εγκρίθηκαν με την με α.π. ΔΥ8/Β/Γ.Π.42127/30.4.2012 απόφαση Υπουργού Υγείας & Κοιν. Αλληλεγγύης κ. Α. Λοβέρδου.

3.1.10. Το χρονοδιάγραμμα/ Πρόγραμμα κατασκευής του έργου, όπως αυτό τελικά θα εγκριθεί από την Υπηρεσία.

Επίσης έχουν συμβατική ισχύ, επόμενη των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο:

- (1) Τα εγκεκριμένα ενιαία Τιμολόγια του άρθρου 53 παρ. 6 του Ν. 4412/16.
- (2) Οι Ευρωκώδικες.
- (3) Οι Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) (ή σε περίπτωση αναστολής εφαρμογή τους οι αντίστοιχες ΠΕΤΕΠ).
- (4) Οι Πρότυπες Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (Π.Τ.Π.) του τέως. Υ.Δ.Ε., που δεν καλύπτονται από τις ΕΤΕΠ.
- (5) Οι προδιαγραφές ΕΛ.Ο.Τ. και Ι.Σ.Ο.

3.2. Για την εκτέλεση του έργου ισχύουν οι διατάξεις:

- 3.2.1. Του Ν. 4412/16 (ΦΕΚ 147 Α/8-8-2016) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών & Υπηρεσιών", όπως ισχύει.
- 3.2.2 Του Ν. 4782/21 (ΦΕΚ 36 /Α'/09.03.2021) "Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία".

3.3. Ισχύοντες Κανονισμοί και Τεχνικές Προδιαγραφές

- 3.3.1. Ο Ελληνικός Κανονισμός για τη Μελέτη και Κατασκευή Έργων από Οπλισμένο Σκυρόδεμα (ΕΚΩΣ) και ο Ελληνικός Αντισεισμικός Κανονισμός (ΕΑΚ).
- 3.3.2. Η ΚΥΑ 16462/29/2001 – Μέρος Α' Σύνοψη, Προδιαγραφές και κριτήρια συμμόρφωσης για τα κοινά τσιμέντα (ΦΕΚ 917/Β/2001).
- 3.3.3. Κανονισμός Τεχνολογίας Χαλύβων (ΚΤΧ), καθώς και οι αποφάσεις και εγκρίσεις, που αναφέρονται σε ειδικές κατασκευές, σε εγκρίσεις σιδηρού οπλισμού και λοιπών υλικών, σε εγκρίσεις συστημάτων προέντασης κ.λπ..
- 3.3.4. Ο Ισχύων Οικοδομικός Κανονισμός.
- 3.3.5. Ο Κανονισμός Τεχνολογίας Σκυροδέματος (ΚΤΣ).
- 3.3.6. Ο Κανονισμός Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων.
- 3.3.7. Οι διατάξεις της Δ.Ε.Η..
- 3.3.8. Οι Κανονισμοί Διάθεσης Λυμάτων, Ακαθάρτων και Όμβριων.
- 3.3.9. Οι Κανονισμοί Υδραυλικών Εγκαταστάσεων.
- 3.3.10. Οι Κανονισμοί Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων.
- 3.3.11. Τα Π.Δ. 778/80 και 1073/81 «Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση Οικοδομικών Εργασιών» (ΦΕΚ 193/Α/26-8-1980 και 260/Α/16-9-1981 αντίστοιχα).
- 3.3.12. Οι διατάξεις του Κανονισμού Πυροπροστασίας των Κτιρίων «Π.Δ. 71/88», όπως ισχύουν μετά από την 33940/7590/17-12-98, απόφαση Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 1316/Β/31-12-98) και οι λοιπές πυροσβεστικές διατάξεις.
- 3.3.13. Οι τοπικές δεσμεύσεις λόγω Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, Δασικής Υπηρεσίας, γειτνίασης με αγωγούς υψηλής τάσης της Δ.Ε.Η., κ.λπ..
- 3.3.14. Ο Κτιριοδομικός Κανονισμός (Φ.Ε.Κ. 59 Δ/3-2-1989).

- 3.3.15. Οι κανονισμοί που αναφέρονται στην Τεχνική Περιγραφή και στις Τεχνικές Προδιαγραφές, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που θα ισχύει κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της Περίληψης Διακήρυξης της Δημοπρασίας.
- 3.3.16. Το Π.Δ. 334/94 (ΦΕΚ 176 Α/25-10-94) «Προϊόντα Δομικών Κατασκευών».
- 3.3.17. Το Π.Δ. 305/96 (ΦΕΚ 212 Α/29-8-96), περί ελάχιστων προδιαγραφών ασφαλείας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια.
- 3.3.18. Ν. 1396/83 «Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα» (ΦΕΚ 1264/83).
- 3.3.19. Ο ΟΜΟΕ – ΣΑΟ όπως ισχύει.
- 3.4. Για την κατασκευή, εγκατάσταση, δοκιμές των μηχανημάτων, τους ελέγχους ποιότητας και αντοχής των υλικών, θα ισχύσουν οι επίσημοι Ελληνικοί Κανονισμοί, οι οποίοι όπου δεν υπάρχουν ή είναι ελλιπείς θα συμπληρώνονται από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς ή Γερμανικούς Κανονισμούς DIN, VDE, DVI κ.λπ. ή τους Κανονισμούς της χώρας προέλευσης των μηχανημάτων.
- 3.5. Όπου στα τεύχη δημοπράτησης γίνονται αναφορές εμπορικών σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή τύπων ή αναφορές ορισμένης καταγωγής ή παραγωγής, γίνονται δεκτά και ισοδύναμα.

ΑΡΘΡΟ 4ο: ΠΗΓΕΣ ΛΗΨΗΣ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΥΛΙΚΩΝ, ΕΤΟΙΜΩΝ Ή ΧΗΜΙΚΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΜΕΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ο ανάδοχος οφείλει να προβεί έγκαιρα στην εξασφάλιση για τις ανάγκες εκτέλεσης του έργου, κατάλληλων σε ποιότητα και επαρκών σε ποσότητα υλικών και νερού.

- 4.1. Όλα τα υλικά κ.λπ., που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι της καλύτερης ποιότητας της αγοράς, χωρίς βλάβες ή ελαττώματα και θα εναρμονίζονται προς το πνεύμα και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των εργασιών μελέτης θα καλύπτουν τις απαιτήσεις των διατάξεων του άρθρου 138 του Ν. 4412/16, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 59 του Ν4782/2021, και πάντως θα εγκρίνονται πρώτα από την επίβλεψη. Για αυτό ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει τα ζητούμενα στοιχεία για την προέλευση των υλικών και τη διαπίστωση των χαρακτηριστικών και της ποιότητάς τους.

Αποδεικτικά στοιχεία, εκτός από τις Τεχνικές Προδιαγραφές, θα αποτελούν οι σχετικές εγκρίσεις του ΥΔΕ ή του ΕΜΠ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης κλπ.

Υποχρεούται επίσης ο ανάδοχος, να μη χρησιμοποιήσει και να απομακρύνει από το εργοτάξιο υλικά ή είδη που δε θεωρούνται από την επίβλεψη κατάλληλα για το έργο.

- 4.2. Επίσης όλα τα υλικά για την εκτέλεση των έργων θα είναι απολύτως σύμφωνα με τα συμβατικά δεδομένα, τους ισχύοντες κανονισμούς και προδιαγραφές, καθώς επίσης και με τα συμβατικά δεδομένα της εργολαβίας, αρίστης ποιότητας και της απολύτου εγκρίσεως του αρμοδίου οργάνου της επίβλεψης, σχετικά με την προέλευση, τις διαστάσεις, την αντοχή, την ποιότητα, την εμφάνιση, την ανταπόκριση στις προδιαγραφές κ.λπ.

Ο ανάδοχος υποχρεούται, πριν από την παραγγελία των υλικών, μηχανημάτων, συσκευών κλπ., που προορίζονται να ενσωματωθούν στο έργο, να υποβάλλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία πλήρη κατάλογο των προς παραγγελία υλικών για έγκριση, γνωστοποιώντας συγχρόνως και την ημερομηνία παραγγελίας των παραπάνω υλικών.

Αν πρόκειται για υλικά κ.λπ. βιομηχανικής παραγωγής, μαζί με τον κατάλογο θα προσκομίζονται στην Υπηρεσία προσπέκτους και προδιαγραφές του εργοστασίου παραγωγής, καθώς και δείγματά τους (εάν δεν είναι ογκώδη). Αν πρόκειται για υλικά, μηχανήματα ή συσκευές αυτοσχέδια, που πρόκειται να παραχθούν ειδικά για το εν λόγω έργο, θα προσκομίζονται στην Υπηρεσία σχέδια, δείγματα ή μοντέλα τους, τα δείγματα κλπ των υλικών κλπ που θα εγκριθούν

τελικώς από την Υπηρεσία, θα φυλαχτούν από αυτήν μέχρι την παραλαβή του έργου, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση του αναδόχου. Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να απορρίψει κατά την κρίση της κάθε υλικό, μηχανήμα ή συσκευή, που δεν θα είναι σύμφωνα με τα δείγματα ή τις προδιαγραφές, που έχουν κατατεθεί. Όλα τα μηχανήματα και οι συσκευές που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο πρέπει να συνοδεύονται από πιστοποιητικό ελέγχου του κατασκευαστή. **Η επίβλεψη μπορεί, εφόσον κρίνει σκόπιμο, να παραπέμπει υλικά και μηχανήματα για εργαστηριακό έλεγχο, με μέριμνα και δαπάνες του αναδόχου.**

Διευκρινίζεται ότι τα ενσωματωμένα στο έργο υλικά θα πρέπει να είναι πιστοποιημένα κατά ISO και να έχουν πιστοποιητικό συμμόρφωσης - CE - προς τις τεχνικές προδιαγραφές, από αναγνωρισμένο οργανισμό πιστοποίησης. Επίσης θα πρέπει να προσκομίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές τους και η επωνυμία και το τηλέφωνο του αντιπροσώπου ή προμηθευτή τους.

Ως τεχνικές προδιαγραφές νοούνται εναρμονισμένα πρότυπα (εγκρίσεις από cen/cenelec/ETSI), αναγνωρισμένα εθνικά πρότυπα, επίσημες Ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, ή κοινές τεχνικές προδιαγραφές που έχουν εκπονηθεί σύμφωνα με διαδικασία αναγνωρισμένη από τα κράτη - μέλη και έχουν δημοσιευθεί στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων.

Οι τεχνικές προδιαγραφές των προτεινόμενων προϊόντων θα πρέπει να περιέχονται σε κατάλληλα πιστοποιητικά που θα αποδεικνύουν την υπαγωγή τους σε μία από τις τρεις αναφερόμενες παραπάνω κατηγορίες.

Το προαναφερόμενο πιστοποιητικό θα πρέπει να περιλαμβάνει κυρίως τα ακόλουθα στοιχεία:

- Όνομα και Δ/ση του Οργανισμού Πιστοποίησης
- Επωνυμία και Δ/ση του κατασκευαστή ή του εγκατεστημένου στην Κοινότητα αντιπροσώπου
- Περιγραφή του προϊόντος (τύπος, χαρακτηρισμός, χρήση κλπ)
- Διατάξεις τις οποίες πληροί το προϊόν
- Ειδικές συνθήκες χρήσης του προϊόντος
- Τον αριθμό του πιστοποιητικού
- Προϋποθέσεις και διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού (ανάλογα με την περίπτωση)
- Όνομα και αρμοδιότητα του εξουσιοδοτημένου προσώπου που υπογράφει το πιστοποιητικό. Ελλείψει εγκεκριμένων τεχνικών προδιαγραφών (όπως ορίστηκαν παραπάνω) ένα προϊόν είναι αποδεκτό αν έχει αποδεδειγμένα υποβληθεί σε επιτυχείς δοκιμές και ελέγχους που έχει διεξαγάγει αναγνωρισμένος οργανισμός πιστοποίησης της χώρας παραγωγής εφόσον όμως αυτές οι δοκιμές και οι έλεγχοι έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις μεθόδους που ισχύουν στην χώρα μας ή με μεθόδους που αναγνωρίζονται ως ισότιμες από την χώρα μας. Διευκρινίζεται ότι οι παραπάνω απαιτήσεις δεν δίνουν κανένα δικαίωμα στον ανάδοχο να ζητά διαφοροποίησης των τιμών του συμβατικού τιμολογίου ή αύξηση του συμφωνηθέντος τιμήματος.

- 4.3. Σε περίπτωση, που ο εργοδότης παραδώσει στον εργολάβο υλικά απαιτούμενα για την εκτέλεση των έργων, ο ανάδοχος δεν δικαιούται κανένα ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος αυτού επί της αξίας τους, ούτε αποζημίωσης για δαπάνες αποθήκευσης και φύλαξης των υλικών αυτών. Ο ανάδοχος δεν φέρει καμιά ευθύνη για την κακή ποιότητα ή ακαταλληλότητα των υλικών, που παραδίδονται σ' αυτόν από τον εργοδότη εφόσον έγκαιρα το αναφέρει εγγράφως.
- 4.4. Τα παραπάνω υλικά παραδίδονται από τον εργοδότη στον ανάδοχο με πρωτόκολλο, μετά δε την παραλαβή τους από τον ανάδοχο, αυτός φέρει ακέραια την ευθύνη για κάθε βλάβη, ζημιά ή απώλεια, που τυχόν θα συμβεί στα υλικά αυτά.
- 4.5. Πριν από κάθε παραγγελία, το υλικό, το μηχανήμα η συσκευή θα εγκρίνεται από την υπηρεσία, ως εξής:

Αν πρόκειται για υλικό σειράς βιομηχανικής παραγωγής, θα προσκομίζονται στην Υπηρεσία προσπέκτους και προδιαγραφές του εργοστασίου παραγωγής, καθώς και δείγματα. Αν πρόκειται για υλικό πρωτότυπο, που πρόκειται να παραχθεί ειδικά για το εν λόγω έργο θα προσκομίζονται στην Υπηρεσία δείγματα, σχέδια ή μοντέλα.

Τα παραπάνω δείγματα κ.λπ., που θα εγκρίνονται από την Υπηρεσία, θα φυλάσσονται από αυτήν μέχρι την παραλαβή του έργου, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση του αναδόχου.

- 4.6. Η υπηρεσία έχει το δικαίωμα να απορρίψει κατά την κρίση της κάθε υλικό μηχάνημα ή συσκευή, που δεν είναι σύμφωνα με τα δείγματα ή τις προδιαγραφές ως ανωτέρω.
- 4.7. Όλα τα μηχανήματα και συσκευές πρέπει να συνοδεύονται από πιστοποιητικό ελέγχου του κατασκευαστού, η δε επίβλεψη θα μπορεί να παραπέμψει αυτά για εργαστηριακό έλεγχο με μέριμνα και δαπάνες «του αναδόχου».
- 4.8. Ο ανάδοχος υποχρεούται πριν από την παραγγελία των υλικών – μηχανημάτων – συσκευών κ.λπ. να υποβάλλει στην Δ/νουσα Υπηρεσία πλήρη κατάλογο των προς παραγγελία υλικών για έγκριση, γνωστοποιώντας συγχρόνως και την ημερομηνία παραγγελίας των ανωτέρω υλικών.
- 4.9 Η οριστική απόθεση των ακαταλλήλων για χρήση στο έργο προϊόντων εκκαφής, καθαιρέσεων ή διαλογής θα γίνει σε χώρους που θα εξασφαλίσει ο Ανάδοχος με φροντίδα και δαπάνη του σύμφωνα με την ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1312Β) και την Εγκύκλιο με αρ. 4834/25-1-2013 του Υπ. Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής. Οι χώροι και ο τρόπος προσωρινής απόθεσης υλικών θα προταθούν από τον Ανάδοχο και θα εγκριθούν από την Υπηρεσία.
- 4.10 Γενικά, ο Ανάδοχος θα μεριμνήσει για την εξεύρεση των κατάλληλων χώρων απόθεσης προϊόντων εκκαφών και καθαιρέσεων ή αποθήκευσης υλικών γενικά και χώρων εγκαταστάσεων εργοταξίων είτε δια μισθώσεως είτε δι' αγοράς των καταλλήλων θέσεων ή εκ του εμπορίου, προκειμένου για προμήθεια υλικών από λειτουργούσες στην περιοχή του έργου ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Ουδμία υποχρέωση αναλαμβάνει το Δημόσιο για απαλλοτρίωση ή παραχώρηση εκτάσεων καταλλήλων για παραγωγή και απόθεση υλικών κλπ. προς χρήση του Αναδόχου. Πρέπει συνεπώς αυτός, στην προσφορά του, να υπολογίσει όλες τις απαιτούμενες σχετικές για την καταβολή δημοτικών/κοινοτικών τελών για τις αποθέσεις υλικών σε δημοτικούς/κοινοτικούς χώρους κλπ.

Ομοίως, στην προσφορά του Αναδόχου περιλαμβάνονται οι δαπάνες κατασκευής και συντήρησης όσων οδών προσπέλασης προς τα εργοτάξια και προς τις θέσεις αποθήκευσης των πάσης φύσεως υλικών και απόρριψης των πλεοναζόντων ή ακρήστων.

Ως εκ τούτου δεν αναγνωρίζεται καμία αξίωση του Αναδόχου για πρόσθετη αποζημίωση λόγω τυχόν μεταφορών ή δυσμενών συνθηκών μίσθωσης ή αγοράς, αποκάλυψης και δημιουργίας ή εκμετάλλευσης και απόδοσης αυτών κλπ.

Επίσης, το Δημόσιο δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση πρόσθετης αποζημίωσης του Αναδόχου για τυχόν αναφερόμενες δυσχέρειες εξεύρεσης και εκμετάλλευσης των πηγών λήψης υλικών είτε λόγω της άρνησης αρμοδίων Αρχών να επιτρέψουν την χρήση των πηγών είτε λόγω της τυχόν παρουσιασθησόμενης ανάγκης δημιουργίας εγκατάστασης θραύσης και χώρων αποθήκευσης υλικών μακράν των πηγών λήψης, (χειμάρρων, λατομείων κλπ.) είτε λόγω τυχόν δυσχερειών μεταφορών από οποιαδήποτε αιτία.

- 4.11 Η τοποθέτηση των στηθαίων ασφαλείας θα γίνει έχοντας υπόψη την καταγραφή θέσεων από την υπηρεσία που τα στηθαία ασφαλείας χρίζουν αντικατάστασης κατά προτεραιότητα. Μετά την υπογραφή της σύμβασης και σε αποκλειστική προθεσμία 20 ημερολογιακών ημερών ο ανάδοχος θα προχωρήσει σε νέα αναλυτική καταγραφή των σημείων που χρίζουν άμεσης επέμβασης. Η εν λόγω καταγραφή σε συνδυασμό με την υπάρχουσα θα ελεγχθεί από την υπηρεσία και ύστερα από αξιολόγηση και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων ανάλογα με το βαθμό

κινδύνου και τις διατιθέμενες πιστώσεις, θα προσδιοριστούν τα προς συντήρηση τμήματα του οδικού δικτύου και θα κοινοποιηθεί στον ανάδοχο πίνακας εργασιών για εκτέλεση και άμεση επέμβαση για την ασφάλεια της κυκλοφορίας. Οι αρχικές θέσεις επεμβάσεις ενδέχεται να τροποποιηθούν προκειμένου να αποκατασταθούν άλλες με μεγαλύτερη επικινδυνότητα και που τα συστήματα αναχαίτισης οχημάτων καταστράφηκαν μετά τον χρόνο μελέτης του έργου.

Στη συνέχεια και εντός προθεσμίας 15 ημερολογιακών ημερών ο Ανάδοχος θα πρέπει να προχωρήσει στην υποβολή οριστικής μελέτης ασφάλισης των θέσεων που υποδείχθηκαν σύμφωνα με τα κριτήρια και τις απαιτήσεις τω ΟΜΟΕ - ΣΑΟ κατά ΕΛΟΤ EN 1317 (η μελέτη θα γίνει χωρίς πρόσθετη αμοιβή) και θα εγκριθεί από την Υπηρεσία.

Στη μελέτη θα προσδιορίζεται και θα αιτιολογείται η επιλογή του ΣΑΟ για την κάθε θέση σύμφωνα με τις ΟΜΟΕ - ΣΑΟ, το απαιτούμενο λειτουργικό πλάτος βάσει των τοπικών συνθηκών (π.χ. γεωμετρία οδού, όριο ταχύτητας, κυκλοφοριακός φόρτος, όριο ασφαλτικού, κλίση πρανών ορυγμάτων, κλίση και ύψος επιχωμάτων, δέντρα, ιστοί, πινακίδες, οχετοί, ρέματα, παράπλευρες οδοί και εγκαταστάσεις, ύπαρξη υπόγειων δικτύων κοινής ωφέλειας κλπ) και το μήκος εφαρμογής τους που εξαρτάται από τα ιδιαίτερα τεχνικά χαρακτηριστικά των στηθαίων που θα χρησιμοποιηθούν σύμφωνα με την πιστοποίηση που έχουν λάβει και τον κατασκευαστή που θα επιλεγεί από τον ανάδοχο (ελάχιστο μήκος σύμφωνα με την έκθεση δοκιμής, τρόπος κατασκευής απόληξης κλπ). Επιπλέον στις θέσεις που προβλέπονται στηθαία με υψηλή ικανότητα συγκράτησης (H2 και άνω) θα ληφθεί υπόψη εκτός από το λειτουργικό πλάτος των στηθαίων (w) και το λειτουργικό πλάτος το οποίο δημιουργείται από την μετατόπιση του βαρέως οχήματος (Vi vertical intrusion) σύμφωνα με τους συντελεστές που δίνονται από τους φορείς που εκτέλεσαν το προβλεπόμενα test για την πιστοποίηση των στηθαίων.

Η αναγκαιότητα εκπόνησης της μελέτης εφαρμογής οφείλεται στους παρακάτω λόγους: α) να προσαρμοστούν οι επεμβάσεις ώστε να είναι σύμφωνες με τις προϋποθέσεις που θέτει ο κατασκευαστής που έχει επιλεγεί από τον ανάδοχο και εγκριθεί από την υπηρεσία για τον κάθε τύπο στηθαίου σύμφωνα με την δοκιμή που έχει υποστεί (μήκος δοκιμής, απόληξης κλπ), β) να δοθούν λεπτομέρειες που αφορούν στην τοποθέτηση, μετά τον έλεγχο διέλευσης δικτύων ΟΚΩ, όπως πού και πώς θα διαμορφωθούν οι απολήξεις, οι συναρμογές με τα παλαιά ή άλλου τύπου στηθαία (δυνατότητα διαμόρφωσης χιαστή απολήξεων σχέδιο 20 της ΟΜΟΕ- ΣΑΟ ή επί κάθετων δημοτικών οδών , σύνδεση με παλαιά, χρήση ειδικών εξαρτημάτων κλπ), γ) να προταθούν πιστοποιημένοι τύποι στηθαίων που καλύπτουν τις ανάγκες ασφάλισης της κάθε θέσης δεδομένου ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμοι στην αγορά όλοι οι τύποι στηθαίων δ) να επιβεβαιωθεί ότι από τις προβλεπόμενες θέσεις τοποθέτησης των στηθαίων δεν διέρχονται δίκτυα ΟΚΩ και ε) να γίνει κάποια πρόταση ασφάλισης για τις ιδιαίτερες περιπτώσεις που πιθανώς εντοπιστούν .

Βασικός στόχος της μελέτης είναι τα στηθαία που θα τοποθετηθούν να είναι λειτουργικά, η κατά το δυνατόν ελαχιστοποίηση διαφορετικών ΣΑΟ κατά μήκος της οδού, έτσι ώστε να διευκολύνεται η συντήρηση των ΣΑΟ, να διατηρείται η ομοιομορφία τους και να απαιτούνται οι λιγότερες δυνατές συναρμογές μεταξύ τους.

Τα στηθαία ασφαλείας θα τοποθετηθούν από συνεργείο πιστοποιημένο από τον παραγωγό τους και θα φέρουν χαραγμένα πάνω στις λεπίδες και στους ορθοστάτες των στηθαίων τους σειριακούς αριθμούς (LOT - NR).

Κατά την έγκριση των στηθαίων θα προσκομιστούν: τα πιστοποιητικά CE - EN1317, το εγχειρίδιο οδηγιών συναρμολόγησης των στηθαίων από τον παραγωγό, πιστοποιητικό συμμόρφωσης (conformity declaration) της συγκεκριμένης παραγγελίας, στον αριθμό παραγγελίας (reference order) θα αναγράφονται οι σειριακοί αριθμοί (LOT - NR) που είναι χαραγμένοι πάνω στις λεπίδες και στους ορθοστάτες των στηθαίων με σκοπό την αναγνωσιμότητα και την ιχνηλασιμότητα όπως αυτή επιβάλλεται από την ευρωπαϊκή Οδηγία. Στηθαία που δεν φέρουν σειριακούς αριθμούς (LOT-NR) δεν θα παραλειφθούν για κανένα λόγο.

ΑΡΘΡΟ 5ο: ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΥΛΙΚΩΝ – ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ

Αν, κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων μέχρι την οριστική παραλαβή οποιαδήποτε εργασία παρουσιάζει ελαττώματα που δεν αποκαθίστανται απ' τον ανάδοχο, κοινοποιείται σ' αυτόν ειδική διαταγή της Διευθύνουσας υπηρεσίας. Η ειδική διαταγή προσδιορίζει τα ελαττώματα και τάσσει εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην αποκατάσταση μπορεί να περιλαμβάνεται η καθαίρεση των ελαττωματικών εργασιών και η ανακατασκευή τους, αν αυτό επιβάλλεται από τα πράγματα. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η αποκατάστασή του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες με την ειδική διαταγή καθορίζεται ποσοστό μείωσης της αμοιβής του αναδόχου για τις αντίστοιχες εργασίες. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η διαταγή μπορεί να περιλαμβάνει και την εκτέλεση ορισμένων εργασιών για τον περιορισμό του ελαττώματος. Κατά τα λοιπά όπως στο άρθρο 159 του Ν.4412/16, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 77 του Ν4782/2021.

ΑΡΘΡΟ 6ο : ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ – ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗΣ - ΠΑΡΑΤΑΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 147 του Ν.4412/16, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί σύμφωνα με το άρθρο 66 του Ν4782/2021, όλες οι προθεσμίες (συνολική και τμηματικές) αρχίζουν από την υπογραφή της σύμβασης.

- 6.1 Η Προθεσμία περαιώσεως του υπόψη έργου ορίζεται σε τριάντα έξι μήνες (**36 μήνες**) από την υπογραφή της σύμβασης.
- 6.2 Μέσα στην παραπάνω προθεσμία πρέπει να έχουν γίνει και όλες οι απαιτούμενες δοκιμασίες.
- 6.3 Μετά τη λήξη της τμηματικής ή συνολικής περάτωσης του συνόλου ή τμημάτων του έργου, ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 168 του Ν.4412/16, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν4782/2021.
- 6.4 Για την παράταση θα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 147 του Ν.4412/16, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί σύμφωνα με το άρθρο 66 του Ν4782/2021. Αίτηση του αναδόχου για παράταση θα πρέπει να υποβάλλεται το αργότερο εντός μηνός πριν από την λήξη της τελευταίας εγκεκριμένης συμβατικής προθεσμίας.
- 6.5 Ο ανάδοχος οφείλει επίσης να εφαρμόσει και κάθε άλλο μέτρο ή τεχνική κατά τον χρονικό προγραμματισμό της αλληλουχίας των εργασιών ώστε να εξασφαλίσει την μείωση του κατασκευαστικού χρόνου του έργου εντός των προαναφερόμενων προθεσμιών.
- 6.6 Ο ανάδοχος οφείλει - λόγω της μεγάλης γεωγραφικής έκτασης που αναπτύσσεται το έργο – να οργανώσει εργοταξιακά κλιμάκια για τις εργασίες ταυτόχρονα και στους τέσσερις νομούς της Κρήτης. Η ανωτέρω υποχρέωση θα περιλαμβάνεται στον χρονικό προγραμματισμό της αλληλουχίας των εργασιών.

ΑΡΘΡΟ 7ο: ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ – ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ

Ισχύει το άρθρο 148 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 67 του Ν 4782/2021.

ΑΡΘΡΟ 8ο: ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Ισχύει το άρθρο 160 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 78 του Ν 4782/2021.

ΑΡΘΡΟ 9ο : ΑΙΤΗΣΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Ισχύει το άρθρο 174 του Ν.4412/16, όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 87 του Ν.4782/2021

ΑΡΘΡΟ 10ο: ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Ισχύει η παράγραφος 1β του άρθρου 72 του Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν 4782/2021..

ΑΡΘΡΟ 11ο: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 11.1. Ο ανάδοχος οφείλει σύμφωνα με το άρθρο 145 του ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 64 του Ν 4782/2021, να υποβάλει στην Δ.Υ. χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, ανταποκρινόμενο προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την σύμβαση, μέσα σε διάστημα δεκαπέντε (15) έως τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της.
- 11.2. Το ανωτέρω διάγραμμα πρέπει να κλιμακωθεί μέσα στις τμηματικές προθεσμίες που ορίζονται από το άρθρο 6 της παρούσας και να συνταχθεί με βασική επιδίωξη τον συντονισμό των δραστηριοτήτων, ώστε να αποδοθεί κατά το εφικτό ολοκληρωμένο κατά χρησιμοποιήσιμα τμήματα το έργο.
- 11.3. Το πρόγραμμα πρέπει να συνταχθεί υπό μορφή τετραγωνικού πίνακα, που θα περιλαμβάνει την χρονική ανάλυση των εργασιών ανά είδος εργασίας συνοπτικά (χωματουργικά, τεχνικά, οδοστρωσία, ασφαλτικά, σήμανση-ασφάλιση, κλπ), με γνώμονα την επίτευξη του σκοπού της προηγούμενης παραγράφου. Το πρόγραμμα θα συνοδεύεται από έκθεση που θα αναλύει και αιτιολογεί πλήρως τον προτεινόμενο προγραμματισμό και από γραμμικό διάγραμμα.
- 11.4. Η Δ.Υ. αποφαινεται πάνω στο χρονοδιάγραμμα, που υποβάλλεται από τον ανάδοχο και μπορεί να τροποποιήσει τις προτάσεις του ως προς την σειρά και την διάρκεια των εργασιών και τη χρονική κλιμάκωση των πιστώσεων και το εγκρίνει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής του. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 145 του ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 64 του Ν 4782/2021.
- 11.5. Ο ανάδοχος υποχρεούται μέσα σε ένα (1) μήνα από την υπογραφή της σύμβασης να συντάξει και να υποβάλλει οργανόγραμμα του εργοταξίου σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 145 του ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 64 του Ν 4782/2021.
- 11.6. Στο ίδιο διάστημα οριστικοποιούνται από την υπηρεσία η ομάδα επίβλεψης του έργου και η κατανομή αρμοδιοτήτων καθώς και οι απαιτήσεις της ως προς τον τρόπο κατάτμησης και κωδικοποίησης του έργου σε περιοχές ή/και επίπεδα ελέγχου για τον προγραμματισμό και τον έλεγχο προόδου του έργου [Δενδροειδής κατάτμηση του έργου (ΔΚΕ) ή Work Breakdown Structure(WBS)].
- 11.7. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος κάθε τρίμηνο να συντάσσει και να στέλνει στην Προϊσταμένη Αρχή (Π.Υ.), μέσω της Δ.Υ. συνοπτικές ανακεφαλαιωτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου.

ΑΡΘΡΟ 12ο : ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΟΥ – ΠΑΡΑΛΑΒΕΣ

12.1 Το ημερολόγιο του έργου με τα στοιχεία και τις παρατηρήσεις του άρθρου 65 του Ν.4782/2021 όπως αντικατέστησαν τις διατάξεις του άρθρου 146 του Ν.4412/2016, ως εξής:

Κατά την εκτέλεση του έργου τηρείται από τον ανάδοχο ηλεκτρονικό ημερολόγιο σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης. Το τεχνικό στέλεχος του άρθρου 139, που τηρεί με εντολή του αναδόχου το ημερολόγιο, γνωστοποιείται μετά από την εγκατάσταση του εργοταξίου στη διευθύνουσα υπηρεσία. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται, με συνοπτικό τρόπο, σε αυτό ιδίως:

α) στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες, που επικρατούν κατά τη διάρκεια του εικοσιτετράωρου, β) αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, καθώς και το προσωπικό σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του εργοδότη, γ) τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα και τα μηχανήματα σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του εργοδότη, δ) θέση και περιγραφή των εργασιών, αναφορά στις εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει πρόοδος ή δεν εκτελούνται, αλλά και οι σχετικοί λόγοι, ε) ώρα έναρξης και πέρατος κρίσιμων εργασιών εντός της ημέρας, στ) αφίξεις και αναχωρήσεις κύριου εξοπλισμού, ζ) συνθήκες κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, καθώς και τροποποιήσεις ή προβλήματα με τις ρυθμίσεις και τον σχετικό εξοπλισμό, η) τα προσκομιζόμενα υλικά, οι εκτελούμενες εργασίες, θ) οι εργαστηριακές δοκιμές, ι) καθυστερήσεις, δυσκολίες, ατυχήματα, ζημιές, μη συνήθεις συνθήκες που προκαλούν καθυστερήσεις, καθώς και ο χρόνος προσωρινής αναστολή ή επανάληψης εργασιών, ια) οι

εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης, ιβ) έκτακτα περιστατικά ,ιγ) σημαντικές επισκέψεις ή επικοινωνίες με το Δημόσιο ή τοπικές αρχές ή παρόδιους ιδιοκτήτες, και ιδ) κάθε άλλο σχετικό με το έργο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.

2. Το ημερολόγιο του έργου υπογράφεται με ψηφιακή υπογραφή από τον τηρούντα αυτό και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του έργου. Ο επιβλέπων του έργου ελέγχει και διορθώνει το ημερολόγιο, αν απαιτείται, και το υποβάλλει προς έγκριση στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας εντός δύο (2) εργασίμων ημερών.

3. Ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας ελέγχει τις εγγραφές και δύναται να απορρίψει όσες εξ αυτών κρίνει ως ανακριβείς, ενώ μπορεί να χορηγήσει εντολή προς τον ανάδοχο για την εγγραφή στο ημερολόγιο και άλλων συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που προσιδιάζουν στο συγκεκριμένο έργο ή να ζητήσει από τον ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, είναι δυνατό να ζητηθεί από τη διευθύνουσα υπηρεσία να καταγράφονται γεγονότα ή καταστάσεις με σκαριφήματα, φωτογραφίες, καταγραφές με video ή άλλες μεθόδους καταγραφής οπτικών μέσων. Σε μεγάλα έργα, για κάθε εργοτάξιο σε διακριτή γεωγραφική ενότητα πρέπει να τηρούνται χωριστές ημερήσιες αναφορές προόδου ή ημερολόγιο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα συμβατικά Τεύχος Α' 36/09.03.2021 **ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ** 4827 τεύχη. Στις περιπτώσεις μικρών έργων, η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί να ορίσει την τήρηση του ημερολογίου κατά άλλον συνοπτικότερο τρόπο, την τήρησή του κατά εβδομάδα ή άλλο χρονικό διάστημα ή και τη μη τήρηση ημερολογίου.

4. Εφόσον, ο ανάδοχος παραλείπει την υποχρέωσή του για καθημερινή τήρηση και κοινοποίηση του ημερολογίου, επιβάλλεται ειδική ποινική ρήτρα που καθορίζεται στα συμβατικά τεύχη και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των εκατό (100) ευρώ, ούτε ανώτερη των πεντακοσίων(500) ευρώ, για κάθε ημέρα παράλειψης, αναλόγως με το ύψος της συμβατικής δαπάνης του έργου. Η ειδική ποινική ρήτρα επιβάλλεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία, ύστερα από ειδική πρόσκληση του προϊσταμένου της, στην οποία ο επιβλέπων αναφέρει εγγράφως την παράλειψη τήρησης.

5. Οι εγγραφές του ημερολογίου δεν αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα γεγονότα που καταγράφονται σε αυτό, συνεκτιμώνται όμως σε συνδυασμό με τα λοιπά έγγραφα, εφόσον τούτο φέρει βεβαία χρονολογία, που αποδεικνύει τον χρόνο σύνταξής του.».

12.2 Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί επί τόπου του έργου, ημερολόγιο σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, στο οποίο θα σημειώνονται τα μηχανήματα, το προσωπικό, οι εκτελούμενες εργασίες, οι συνθήκες εκτέλεσης των εργασιών κ.λπ.

12.3 Ο ανάδοχος υποχρεούται να προβαίνει σε αντιπαράσταση με την Υπηρεσία στην παραλαβή των εκάστοτε εκτελουμένων εργασιών και να τηρεί απαρέγκλιτα βιβλία παραλαβών. Τα βιβλία αυτά θα είναι «εις διπλούν» θα σημειώνονται οι επακριβείς διαστάσεις των έργων θα υπογράφονται επί τόπου από τον ανάδοχο και την Υπηρεσία και θα τηρείται από ένα αντίγραφο και από τους δύο. Επίσης στις ανωτέρω παραλαβές θα σημειώνονται και οι θέσεις των δοκιμών και ελέγχων, που έχουν εκτελεσθεί.

12.4 Αμέσως μόλις τελειώσει αυτοτελές μέρος του έργου θα συντάσσονται από τον ανάδοχο και θα υποβάλλονται στην Υπηρεσία βάσει των ανωτέρω παραλαβών σχετικά λεπτομερή σχέδια με την ένδειξη «όπως κατασκευάστηκε», στα οποία θα εμφανίζονται αναλυτικά οι εκτελεσθείσες εργασίες, οι διαστάσεις τους, θα σημειώνονται οι θέσεις ελέγχων και δοκιμών και θα είναι λεπτομερέστατα και συμπληρωμένα με σημειώσεις, όπου χρειάζεται. Τα ανωτέρω σχέδια θα συνοδεύονται από τεύχος με τα αναλυτικά αποτελέσματα των σημειωμένων δοκιμών και ελέγχων. Επίσης θα συνοδεύονται από στοιχεία και διαγράμματα όλων των στρωμάτων και υλικών, που συναντήθηκαν σε όλα τα είδη των εκσκαφών μαζί με τα στοιχεία των συνθηκών εργασίας.

12.5 Τα υπόψη σχέδια και τεύχη θα περιλαμβάνονται στο πρωτόκολλο αφανών εργασιών και η μη έγκαιρη σύνταξή τους θα στερεί από τον ανάδοχο τη σχετική πληρωμή.

ΑΡΘΡΟ 13ο : ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΑΦΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ισχύει το άρθρο 151 του Ν.4412/16, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 70 του Ν 4782/2021.

ΑΡΘΡΟ 14ο: ΑΥΞΟΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΝΕΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

14.1 Για τις αυξομειώσεις του συμβατικού αντικειμένου ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 156 του Ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν 4782/2021.

14.2 Ειδικά, η διαχείριση των «επί έλασσον» δαπανών θα ακολουθεί τις προβλέψεις της υφιστάμενης νομοθεσίας (άρθρο 156 του Ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν 4782/2021), με τους ακόλουθους όρους και περιορισμούς:

Δεν επιτρέπεται με την χρησιμοποίηση των «επί έλασσον» δαπανών:

- Να προκαλείται αλλαγή του «βασικού σχεδίου» της αρχικής σύμβασης, όπως αυτό περιγράφεται στα συμβατικά τεύχη.
- Να θίγεται η πληρότητα, η ποιότητα και η λειτουργικότητα του έργου.
- Να καταργείται μια «ομάδα εργασιών» της αρχικής σύμβασης.
- Να πληρώνονται νέες εργασίες, που δεν υπήρχαν στην αρχική σύμβαση.
- Να τροποποιούνται οι προδιαγραφές του έργου, όπως αυτές περιγράφονται στα συμβατικά τεύχη.
- Να προκαλείται αύξηση ή να γίνεται εισαγωγή νέων συμβατικών δαπανών, οι οποίες δεν είχαν αποτελέσει αντικείμενο του διαγωνισμού του έργου (π.χ. για το μητρώο έργου, απολογιστικές εργασίες, κλπ).

Υπό την προϋπόθεση εφαρμογής των προαναφερθέντων περιορισμών, επιτρέπεται η χρησιμοποίηση των «επί έλασσον» δαπανών, χωρίς περιορισμό ορίου μεταβολής των εργασιών στο εσωτερικό της αυτής «ομάδας εργασιών», αλλά:

- Με περιορισμό της μεταβολής (αύξησης ή μείωσης) της συμβατικής δαπάνης μιας «ομάδας εργασιών» , έως το 20% της δαπάνης αυτής και ταυτόχρονα.
- Με περιορισμό του συνόλου, αθροιστικά όλων των μετακινήσεων από «ομάδα εργασιών» σε «ομάδα εργασιών» έως το 10% της δαπάνης της αρχικής σύμβασης του έργου.

Οι παραπάνω ποσοτικοί περιορισμοί δεν ισχύουν στην περίπτωση που επέρχονται μόνο μειώσεις ποσοτήτων (και οικονομικού αντικειμένου») μιας σύμβασης (στο πλαίσιο των προβλέψεων του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου), χωρίς να χρησιμοποιούνται τα εξοικονομούμενα ποσά για την αύξηση των ποσοτήτων άλλων εργασιών της σύμβασης.

ΑΡΘΡΟ 15ο: ΤΙΜΕΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

15.1. Σε περίπτωση που θα πρέπει να εκτελεσθούν νέες εργασίες, σύμφωνα με το άρθρο 156 του Ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν 4782/2021, πέραν των οριζόμενων ως συμβατικών, τότε επίσημες αναλύσεις ορίζονται οι παρακάτω, σύμφωνα με τη φύση των εργασιών:

- α. Κανονισμός Περιγραφικών Τιμολόγιων Εργασιών για Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Αριθ. ΔΝΣγ/οικ.35577/ΦΝ 466 (ΦΕΚ 1746 Β'/19-3-2017), του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. όπως ισχύει σήμερα (για κατηγορίες έργων Οδοποιίας, Υδραυλικών, Λιμενικών, Οικοδομικών, Πρασίνου και Ηλεκτρομηχανολογικών).
- β) Ενιαίο τιμολόγιο εργασιών κατηγορίας έργων Οδοποιίας (Δ11γ/ο/9/24/01-04-2013 του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων), όπως ισχύει σήμερα.

- γ) Τα ενιαία τιμολόγια εργασιών δημοπράτησης Δημοσίων Έργων Οικοδομικών, Υδραυλικών, Λιμενικών, Πρασίνου κ.λ.π. (Δ11γ/ο/9/24/01-04-2013 του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων), όπως ισχύουν σήμερα
- 15.2. Οι βασικές τιμές ημερομισθίων και υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων θα ληφθούν από το πρακτικό διαπίστωσης τιμών Δημοσίων Έργων σύμφωνα με το άρθρο 155 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 74 του Ν 4782/2021.
- 15.3. Όλες οι νέες τιμές μονάδος που θα συνταχθούν υπόκεινται στην έκπτωση που θα προσφερθεί από τον ανάδοχο σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 16ο: ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ

Για την αναθεώρηση τιμών μονάδος εργασιών για την παρούσα εργολαβία, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 153 του Ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν 4782/2021, όπως ισχύουν σήμερα.

ΑΡΘΡΟ 17ο: ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- 17.1 Οι τελικές επιμετρήσεις συντάσσονται τμηματικά με την πρόοδο του έργου.
- 17.2 Για κάθε διακεκριμένο μέρος του έργου, που επιδέχεται αυτοτελή επιμέτρηση, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος σε ένα μήνα από την πλήρη περαίωση των εργασιών του επιμετρούμενου μέρους να συντάξει τελική επιμέτρηση και να την υποβάλει στη Δ/νουσα Υπηρεσία.
- 17.3 Στην περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν θα υποβάλει εμπρόθεσμα οποιαδήποτε τελική επιμέτρηση, η Διευθύνουσα Υπηρεσία μέχρι τη σύνταξη της τελικής επιμετρήσεως μπορεί να αρνηθεί την πιστοποίηση των αντίστοιχων εργασιών.
- 17.4 Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα από τις σχετικές προδιαγραφές το άρθρο 151 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 70 του Ν 4782/2021.
- Ρητά διευκρινίζεται εδώ ότι όλες οι τιμές μονάδας αναφέρονται στην σχετική εργασία, είτε αυτή εκτελείται εν ξηρώ είτε παρουσία νερού προερχομένου από οποιαδήποτε αιτία.
- Επιπλέον, στην παρούσα εργολαβία καθορίζεται ότι δεν θα πληρωθούν οι αντλήσεις πάσης φύσεως νερών, που θα χρειαστούν ενδεχόμενα για την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας ούτε θα πληρωθούν ιδιαίτερα ειδικές προστατευτικές, από κάθε φύσης νερά, κατασκευές.
- Επίσης διευκρινίζεται ρητά ότι όλες οι τιμές μονάδος περιλαμβάνουν ανοιγμένες τις δαπάνες κριωμάτων, δαπέδων εργασίας, προσκόμισης, εγκατάστασης και λειτουργίας ανυψωτικών μηχανημάτων και διατάξεων πάσης φύσεως, κιγκλιδωμάτων ασφαλείας και λοιπών προστατευτικών διατάξεων για εργασία σε μεγάλα ύψη.
- 17.5 Ο τρόπος επιμέτρησης των διαφόρων ειδών εργασιών είναι αυτός που καθορίζεται από τα σχετικά άρθρα του Τιμολογίου και των λοιπών Συμβατικών Τευχών. Για κάθε είδος εργασιών, για τις οποίες δεν ορίζεται στα προαναφερθέντα τεύχη τρόπος επιμέτρησης, επιμετρούνται και πληρώνονται οι μονάδες που έχουν πραγματικά εκτελεσθεί, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψη τυχόν αντίθετες συνήθειες.
- 17.6 Γενικά, οι συμβατικές τιμές μονάδας του τιμολογίου του έργου αναφέρονται σε εργασίες πλήρως περαιωμένες σύμφωνα προς τους όρους της σύμβασης. Οι τιμές αυτές, προσαυξημένες κατά το ποσοστό Γενικών Εξόδων και Εργολαβικού Οφέλους του Αναδόχου, περιλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες εργασίες για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή των έργων, καλύπτουν όλες τις δαπάνες του Αναδόχου, άμεσες και έμμεσες, και, επιφυλασσομένων των περί αναθεωρήσεων τιμών διατάξεων, αποτελούν πλήρη αποζημίωση του Αναδόχου για την κατά τα ανωτέρω εκτέλεση των εργασιών.

ΆΡΘΡΟ 18ο: ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ-ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ

- 18.1 Ο ανάδοχος υποχρεούται με δική του δαπάνη στην προμήθεια και τοποθέτηση πινακίδων ενδεικτικών του έργου που εκτελείται με την επωνυμία του Κυρίου του έργου (Περιφέρεια Κρήτης /Π.Ε. Χανίων) της Διευθύνουσας Υπηρεσίας (Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων) και της Προϊσταμένης Αρχής (Δ/ση Τεχν. Έργων).
- 18.2 Υποχρεούται επίσης στη σταδιακή λήψη φωτογραφιών πριν από την έναρξη των εργασιών, κατά την εκτέλεση των εργασιών και μετά το πέρας τους και την προσκόμισή τους πριν την έκδοση βεβαίωσης περαίωσης. Οι φωτογραφίες πρέπει να είναι ευκρινείς και καλλιτεχνικές.
- 18.3 Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να υποβάλει στην Υπηρεσία στο πλαίσιο του προβλεπόμενου Φ.Α.Υ., χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή, το Μητρώο του Έργου, το οποίο, στην πλήρη του μορφή, θα περιλαμβάνει τα εξής :
- (1) Πλήρη σειρά των σχεδίων του έργου με τις διαστάσεις που τελικά εφαρμόστηκαν. Τα σχέδια αυτά καταρχήν θα περιλαμβάνουν τα αντίστοιχα σχέδια των μελετών του έργου που χορηγήθηκαν στον Ανάδοχο της κατασκευής, συμπληρωμένων από τα σχέδια των μελετών που συντάχθηκαν από τον Ανάδοχο και από όσα σχέδια κατά τα λοιπά απαιτούνται για την πλήρη περιγραφή και αποσαφήνιση της κατασκευής.
  - (2) Τεύχος για όλες τις δοκιμές και διαδικασίες Ποιοτικού Ελέγχου με αντίγραφα όλων των αντίστοιχων πιστοποιητικών.
  - (3) Έκθεση στην οποία θα αναφέρονται οι κύριες φάσεις εκτέλεσης των εργασιών, οι μέθοδοι κατασκευής που χρησιμοποιήθηκαν, οι δυσκολίες που συναντήθηκαν κλπ.
  - (4) Τα στοιχεία της § 2.9.Β' της με αρ. πρωτ. Δ1ΠΑΔ/οικ./889/27-11-2002 Απόφασης Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (Φ.Ε.Κ. 16Β/2003) περί ΣΑΥ και ΦΑΥ.
  - (5) Τα στοιχεία του Μητρώου του Έργου, αριθμημένα και ταξινομημένα, θα υποβληθούν στην Υπηρεσία σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Επίσης είναι υποχρεωμένος με την παράδοση των εργασιών και πριν την προσωρινή παραλαβή, να συντάξει με δαπάνες του και να παραδώσει σε τρία (3) αντίγραφα στην Υπηρεσία (καθώς και ένα αντίγραφο σε ψηφιακή μορφή), σχέδιο οριζοντιογραφίας που να περιλαμβάνει τις θέσεις, το μέγεθος και το είδος των επεμβάσεων το οποίο θα συνοδεύεται από Τεύχος Τεχνικής Έκθεσης στο οποίο θα αναφέρονται η πορεία εκτέλεσης του έργου, τα προβλήματα που ανέκυψαν κατά την εκτέλεση και πως επιλύθηκαν και γενικά ότι έχει σχέση με το ιστορικό της εκτέλεσης του υπόψη έργου. Επίσης, θα περιέχει οδηγίες για τη σωστή συντήρηση των έργων μετά το πέρας της κατασκευής τους.

ΆΡΘΡΟ 19ο: ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Οι λογαριασμοί συντάσσονται από τον ανάδοχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 152 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 71 του Ν 4782/2021.

Οι τμηματικές πληρωμές θα γίνονται βάσει μηνιαίων πιστοποιήσεων που θα συντάσσονται από τον ανάδοχο και θα υποβάλλονται για έγκριση και πληρωμή στην υπηρεσία.

Οι τμηματικές πληρωμές θα υπόκεινται στις κρατήσεις εγγυήσεων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρου 152 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 71 του Ν 4782/2021) και αποδίδονται σύμφωνα με το νόμο.

Οι πιστοποιήσεις, λογαριασμοί και πληρωμές προς τον ανάδοχο, συντάσσονται και ενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 152 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 71 του Ν 4782/2021.

Οι λογαριασμοί θα στηρίζονται στις επιμετρήσεις των εργασιών και στα πρωτόκολλα αφανών εργασιών.

Οι πιστοποιήσεις, επιμετρήσεις κλπ. συντάσσονται με ευθύνη του αναδόχου, υπογράφονται και υποβάλλονται από τον ίδιο στην Διευθύνουσα Υπηρεσία στα απαιτούμενα αντίτυπα σύμφωνα με το άρθρο αυτό και κατά χρονικά διαστήματα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών.

Κάθε πιστοποίηση θα συνοδεύεται οπωσδήποτε και με αντίγραφα του ημερολογίου του έργου, μέχρι την ημέρα της υπογραφής της, καθώς και σχέδια επιμετρήσεων και φωτογραφίες του έργου (χαρακτηριστικές φάσεις) από τις οποίες η μία θα δείχνει τη γενική άποψη του.

Οι εντολές πληρωμής εκδίδονται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία στα χρονικά πλαίσια που ο νόμος ορίζει. Πριν από την είσπραξη των πιστοποιήσεων ο ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει τα απαιτούμενα από το νόμο δικαιολογητικά.

Οι πληρωμές θα γίνονται σε ΕΥΡΩ, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τις πληρωμές του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Για την υπόψη σύμβαση δεν θα χορηγηθεί προκαταβολή.

ΑΡΘΡΟ 20ο: ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

- 20.1 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εγκαταστήσει με δικές του δαπάνες στο εργοτάξιο, όλα τα προβλεπόμενα από τους όρους υγιεινής του άρθρου 24 του Π.Δ. 447/1975, όπως αυτό συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε μεταγενέστερα.
- 20.2 Πριν από την έναρξη των εργασιών, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να μεριμνήσει για την έκδοση κάθε κατά νόμων αδειας, καθιστάμενος αποκλειστικά και ουσιαστικά υπεύθυνος για κάθε παράβαση των διατάξεων που ισχύουν για την εκτέλεση των εργασιών. Η εκτέλεση των εργασιών θα γίνει σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του Έργου (εφόσον υπάρχει) ή στην απαλλαγή περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Η ενημέρωση για την ύπαρξη των πιο πάνω και η γνώση του περιεχομένου αυτών αποτελεί συμβατική υποχρέωση του αναδόχου του έργου και ουδεμία άγνοια δικαιολογείται.
- 20.3 Επίσης πρέπει να μεριμνήσει για την τήρηση στα εργοτάξια όλων των στοιχείων που απαιτούνται από το Νόμο, για την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας που επιβάλλεται να ληφθούν σ' όλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών, σύμφωνα με το Π.Δ. 447/75 «περί ασφαλείας των εν τοις οικοδομικές εργασίες ασχολουμένων μισθωτών» το Π.Δ. 770/80 «περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων, αρμοδιότητας πολιτικού μηχανικού» και κάθε άλλη διάταξη που θα ισχύει καθ' όλη την διάρκεια κατασκευής του έργου.
- 20.4 Ο ανάδοχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις περί τάξεως και ασφαλείας επί ατυχημάτων Αστυνομικές Διατάξεις και έχει την αποκλειστική ευθύνη για οποιοδήποτε ατύχημα ή βλάβη που θα συμβεί στον ίδιο, στο προσωπικό του, ή σε τρίτους από ενέργειες που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με την εκτέλεση του έργου.
- 20.5 Ο ανάδοχος υποχρεούται να τοποθετήσει τα απαιτούμενα σήματα και πινακίδες σε όλες γενικά τις θέσεις που εκτελούνται εργασίες και να φροντίζει για τη συντήρησή τους.
- 20.6 Ο ανάδοχος ευθύνεται ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα που θα οφείλεται στη μη λήψη των απαιτούμενων μέτρων ασφαλείας.
- 20.7 Ο ανάδοχος υποχρεούται να ανακοινώσει αμέσως στη Διευθύνουσα το Έργο Υπηρεσία, όλες τις απευθυνόμενες ή κοινοποιούμενες σ' αυτόν διαταγές και εντολές των διαφόρων Αρχών σχετικά με μέτρα ελέγχου και ασφαλείας σε όλη τη διάρκεια κατασκευής του έργου.
- 20.8 Ο ανάδοχος έχει αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου τις ευθύνες για το κατά την εκτέλεση του έργου απασχολούμενο εργατοτεχνικό κλπ προσωπικό, στην περίπτωση που θα συμβεί ατύχημα σ' αυτό.
- 20.9 Ο ανάδοχος έχει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του άρθρου 34 του Π.Δ. 609/85 και υπόκειται στις κυρώσεις του άρθρου 4 παρ. 4 του Ν. 2229/94.

- 20.10 Οι δαπάνες όλων των βοηθητικών εργασιών, όπως οδοί προσπέλασης προς τα εργοτάξια, τους χώρους των έργων κλπ., συνεχής συντήρηση των οδών προσπέλασης, ερευνητικές εργασίες, εγκαταστάσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, ύδατος, τηλεφώνου, κλπ. βαρύνουν τον Ανάδοχο.
- 20.11 Τον Ανάδοχο βαρύνουν όλες οι δαπάνες που θα απαιτηθούν για την εξασφάλιση του απαιτούμενου για την εκτέλεσή του έργου νερού και ηλεκτρικού ρεύματος. Στις ανωτέρω δαπάνες περιλαμβάνονται έξοδα παροχής, δικτύων διανομής και εγκαταστάσεων σε όλους τους χώρους και θέσεις όπου απαιτείται, καθώς και η πληρωμή της κατανάλωσης, καθ' όλη τη διάρκεια κατασκευής του έργου.
- Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει τηλεφωνική επικοινωνία στους χώρους των εργοταξίων. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον Ανάδοχο.
- 20.13 Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνά για την φύλαξη κάθε υλικού, μηχανήματος, εργαλείου κλπ., που ανήκει σε αυτόν ή σε τρίτους και βρίσκονται στον χώρο του εργοταξίου.
- Σε περίπτωση απώλειας, φθοράς, βλάβης, καταστροφής υλικού ή μηχανήματος, κλπ., που ανήκει σε τρίτους, ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος να αποζημιώσει τον ιδιοκτήτη ή να αποκαταστήσει το υλικό κλπ., χωρίς να δικαιούται να προβάλλει αξίωση για οποιαδήποτε δική του αποζημίωση.
- 20.14 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να αφαιρέσει και να απομακρύνει από τα εργοτάξια κάθε προσωρινή εγκατάσταση που υπάρχει, τα απορρίμματα, εργαλεία και ικριώματα, μηχανήματα, πλεονάζοντα υλικά, χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις, προσωρινή - εργοταξιακή σήμανση κλπ., με δαπάνες του, τόσο πριν την παράδοση στην Υπηρεσία τμήματος του χώρου των εργοταξίων, όσο και μετά την περαίωση ολοκλήρου του έργου.
- Επίσης υποχρεούται να άρει ή να καταστρέψει κάθε βοηθητικό έργο που έγινε απ' αυτόν, το οποίο θα του υποδειχθεί από την Υπηρεσία σαν άχρηστο ή επιζήμιο για την μετέπειτα λειτουργία, να διαμορφώσει κατάλληλα και να παραδώσει τελείως καθαρούς τους χώρους των εργοταξίων και γενικά να μεριμνήσει για οτιδήποτε άλλο απαιτείται για την παράδοση και εύρυθμη λειτουργία του έργου, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας σύμβασης.
- Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προβαίνει, ύστερα από εντολή της Υπηρεσίας, στην άρση κάθε προστατευτικής κατασκευής που έγινε από αυτόν για αποφυγή κάθε φύσης ζημιών, φθορών, ατυχημάτων κλπ.
- Εάν εντός είκοσι (20) ημερών από την έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας ο Ανάδοχος δεν προβεί στην περαίωση των ανωτέρω εργασιών καθαρισμού των χώρων των εργοταξίων, μέσα σε εύλογη προθεσμία, αυτές θα εκτελεστούν σε βάρος του Αναδόχου και θα εκπέσουν από τις επόμενες πληρωμές του και δεν θα εκδίδεται βεβαίωση εμπρόθεσμου εκτελέσεως του έργου ή τμήματος αυτού.
- 20.15 Ο Ανάδοχος είναι επίσης αποκλειστικά υπεύθυνος για κάθε ενδεχόμενη αστική απαίτηση τρίτων ή εργαζομένων, που οφείλεται στο Έργο και στον τρόπο εκτέλεσης του. Η υπηρεσία ουδεμία σχετική ευθύνη έχει έναντι τρίτων ανεξαρτήτως σιωπηρής ή έγγραφης αποδοχής του τρόπου εκτέλεσης του Έργου και κατ' ουδέν τρόπο απαλλάσσεται ο Ανάδοχος από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, που απορρέουν από τη Σύμβαση.
- 20.16 Ο ανάδοχος πρέπει να προμηθευτεί με δικές του δαπάνες όλα τα μηχανήματα, τα εργαλεία ως και τα μεταφορικά μέσα που είναι αναγκαία για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνει.
- 20.17 Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος με δαπάνες του, να εξασφαλίσει τους αναγκαίους δανειοθαλάμους, λατομεία, αποθεσιοθαλάμους προσωρινής και οριστικής απόθεσης καταλλήλων ή ακαταλλήλων υλικών καθώς και τους χώρους εργοταξιακών εγκαταστάσεων. Η Υπηρεσία δεν θα ορίσει θέσεις λήψεως υλικών για οποιαδήποτε εργασία. Την αρμοδιότητα και υπευθυνότητα έχει αποκλειστικά και μόνον ο ανάδοχος.

20.18 Ο ανάδοχος έχει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του άρθρου 138 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 59 του Ν 4782/2021 και γενικότερα από όλες τις ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις.

20.19 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία το Μητρώο του Έργου.

Το Μητρώο του έργου θα υποβάλλεται μαζί με την τελική επιμέτρηση και στην πλήρη μορφή του θα περιλαμβάνει απαραίτητως όσα ορίζονται στην με αριθμό ΔΝΣγ/οικ.38108/ΦΝ 466/5-4-2017 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ΦΕΚ Β΄ 1956/07.06.2017, άρθρο 1 – Περιεχόμενα του «Μητρώου Έργου», άρθρο 2 – Ψηφιακή μορφή παραδοτέων και άρθρο 3 - Περιγραφή και κωδικοποίηση ψηφιακών σχεδιαστικών αρχείων.

Παράλειψη υποβολής του Μητρώου του Έργου συνεπάγεται την μη υπογραφή της τελικής επιμέτρησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 170 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 59 του Ν 4782/2021.

ΑΡΘΡΟ 21ο: ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΡΓΩΝ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ – ΕΝΤΟΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ – ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

21.1 Μελέτες

Μετά την υπογραφή της σύμβασης και σε αποκλειστική προθεσμία 20 ημερολογιακών ημερών ο ανάδοχος θα προχωρήσει σε αναλυτική καταγραφή των σημείων που χρήζουν άμεσης επέμβασης. Η εν λόγω καταγραφή σε συνδυασμό με την υπάρχουσα που έχει γίνει από την υπηρεσία θα ελεγχθεί από την υπηρεσία και ύστερα από αξιολόγηση και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων ανάλογα με το βαθμό κινδύνου και τις διατιθέμενες πιστώσεις, θα προσδιοριστούν τα προς συντήρηση τμήματα του οδικού δικτύου και θα κοινοποιηθεί στον ανάδοχο πίνακας εργασιών για εκτέλεση και άμεση επέμβαση για την ασφάλεια της κυκλοφορίας. Οι αρχικές θέσεις επεμβάσεις ενδέχεται να τροποποιηθούν προκειμένου να αποκατασταθούν άλλες με μεγαλύτερη επικινδυνότητα και που τα συστήματα αναχαίτισης οχημάτων καταστράφηκαν μετά τον χρόνο μελέτης του έργου.

Στη συνέχεια και εντός προθεσμίας 15 ημερολογιακών ημερών ο Ανάδοχος θα πρέπει να προχωρήσει στην υποβολή μελέτης ασφάλισης των θέσεων που υποδείχθηκαν σύμφωνα με τα κριτήρια και τις απαιτήσεις τω ΟΜΟΕ - ΣΑΟ κατά ΕΛΟΤ EN 1317.

Στη μελέτη θα προσδιορίζεται και θα αιτιολογείται η επιλογή του ΣΑΟ για την κάθε θέση σύμφωνα με τις ΟΜΟΕ - ΣΑΟ, το απαιτούμενο λειτουργικό πλάτος βάσει των τοπικών συνθηκών (π.χ. γεωμετρία οδού, όριο ταχύτητας, κυκλοφοριακός φόρτος, όριο ασφαλικού, κλίση πρανών ορυγμάτων, κλίση και ύψος επιχωμάτων, δέντρα, ιστοί, πινακίδες, οχετοί, ρέματα, παράπλευρες οδοί και εγκαταστάσεις, ύπαρξη υπόγειων δικτύων κοινής ωφέλειας κλπ) και το μήκος εφαρμογής τους που εξαρτάται από τα ιδιαίτερα τεχνικά χαρακτηριστικά των στηθαίων που θα χρησιμοποιηθούν σύμφωνα με την πιστοποίηση που έχουν λάβει και τον κατασκευαστή που θα επιλεγεί από τον ανάδοχο (ελάχιστο μήκος σύμφωνα με την έκθεση δοκιμής, τρόπος κατασκευής απόληξης κλπ). Επιπλέον στις θέσεις που προβλέπονται στηθαία με υψηλή ικανότητα συγκράτησης (H2 και άνω) θα ληφθεί υπόψη εκτός από το λειτουργικό πλάτος των στηθαίων (w) και το λειτουργικό πλάτος το οποίο δημιουργείται από την μετατόπιση του βαρέως οχήματος (Vi vertical intrusion) σύμφωνα με τους συντελεστές που δίνονται από τους φορείς που εκτέλεσαν το προβλεπόμενα test για την πιστοποίηση των στηθαίων.

Η αναγκαιότητα εκπόνησης της μελέτης εφαρμογής οφείλεται στους παρακάτω λόγους: α) να προσαρμοστούν οι επεμβάσεις ώστε να είναι σύμφωνες με τις προϋποθέσεις που θέτει ο κατασκευαστής που έχει επιλεγεί από τον ανάδοχο και εγκριθεί από την υπηρεσία για τον κάθε τύπο στηθαίου σύμφωνα με την δοκιμή που έχει υποστεί (μήκος δοκιμής, απόληξης κλπ), β) να δοθούν λεπτομέρειες που αφορούν στην τοποθέτηση, μετά τον έλεγχο διέλευσης δικτύων ΟΚΩ, όπως πού και πώς θα διαμορφωθούν οι απολήξεις, οι συναρμογές με τα παλαιά ή άλλου τύπου στηθαία (δυνατότητα διαμόρφωσης χιαστή απολήξεων σχέδιο 20 της ΟΜΟΕ- ΣΑΟ ή επί κάθετων δημοτικών οδών, σύνδεση με παλαιά, χρήση ειδικών εξαρτημάτων κλπ), γ) να προταθούν πιστοποιημένοι τύποι στηθαίων που καλύπτουν τις ανάγκες ασφάλισης της κάθε θέσης δεδομένου ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμοι στην αγορά όλοι οι τύποι στηθαίων δ) να επιβεβαιωθεί ότι από τις προβλεπόμενες θέσεις τοποθέτησης των στηθαίων δεν

διέρχονται δίκτυα ΟΚΩ και ε) να γίνει κάποια πρόταση ασφάλισης για τις ιδιαίτερες περιπτώσεις που πιθανώς εντοπιστούν .

Βασικός στόχος της μελέτης είναι τα στηθαία που θα τοποθετηθούν να είναι λειτουργικά, η κατά το δυνατόν ελαχιστοποίηση διαφορετικών ΣΑΟ κατά μήκος της οδού, έτσι ώστε να διευκολύνεται η συντήρηση των ΣΑΟ, να διατηρείται η ομοιομορφία τους και να απαιτούνται οι λιγότερες δυνατές συναρμογές μεταξύ τους.

Κατά την πρώτη φάση εκτέλεσης του έργου θα επιλεγούν θέσεις που οι ποσότητες των στηθαίων ασφαλείας αντιστοιχούν περίπου στο 70% των υπολογισθέντων στην προμέτρηση, οι υπολειπόμενες ποσότητες θα διατεθούν κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου για νέες θέσεις που τα στηθαία θα καταστραφούν από πρόσκρουση οχημάτων ή θα κριθούν από άλλη αιτία επικίνδυνες και στην περίπτωση που δεν εξαντληθούν οι συμβατικές ποσότητες θα τοποθετηθούν στις εναπομένουσες αρχικές θέσεις.

21.2 Διάρκεια έργου - Φάσεις εκτέλεσης σύμβασης

Το έργο θα έχει διάρκεια εκτέλεσης τρία έτη από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Τονίζετε ότι αντικατάσταση στηθαίων θα πραγματοποιηθεί σε όλο το οδικό δίκτυο αρμοδιότητας της υπηρεσίας σε όλη την Κρήτη και ότι οι θέσεις που έχουν καταγραφεί από την υπηρεσία είναι ενδεικτικές.

Το έργο θα εκτελεστεί σε τρία στάδια. Στο πρώτο στάδιο και μετά την εκπόνηση της προαναφερόμενης μελέτης και την ιεράρχηση των αναγκών θα πραγματοποιηθεί άμεσα αντικατάσταση των στηθαίων ασφαλείας στις θέσεις που τα υφιστάμενα στηθαία έχουν υποστεί ζημιές κατά προτεραιότητα και στις θέσεις που έχουν χαρακτηριστεί επικίνδυνες. Το κόστος των στηθαίων ασφαλείας που θα αντικατασταθούν σε αυτή την φάση θα αντιστοιχεί περίπου στο 70% της σύμβασης. Στο δεύτερο στάδιο το υπόλοιπο συμβατικό ποσό θα διατεθεί καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσης του έργου για νέες θέσεις που τα στηθαία θα καταστραφούν από πρόσκρουση οχημάτων ή θα κριθούν από άλλη αιτία επικίνδυνες. Τέλος στο τρίτο στάδιο και εφόσον δεν έχουν εξαντληθεί από το δεύτερο στάδιο οι συμβατικές ποσότητες θα επιλεγούν από τις εναπομένουσες θέσεις της αρχικής καταγραφής που δεν είχαν επιλεγεί από το πρώτο στάδιο προκειμένου να ολοκληρωθεί η εργολαβία.

21.3 Αντικατάσταση στηθαίων ασφαλείας

Τα νέα Συστήματα Αναχαίτισης Οχημάτων (ΣΑΟ) που θα εγκατασταθούν από τον ανάδοχο προς αντικατάσταση υφιστάμενων στηθαίων ασφαλείας θα φέρουν σήμανση CE σύμφωνα με τις Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων (ΟΜΟΕ) για Συστήματα Αναχαίτισης Οχημάτων (ΟΜΟΕ - ΣΑΟ), οι οποίες εγκρίθηκαν με την ΔΜΕΟ/ο/612/16-02-2011 (ΦΕΚ 702 Β'/29-4-2011) απόφαση του Υφυπουργού ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ. Κατά την έγκριση των στηθαίων και πάντως πριν την έναρξη των εργασιών θα προσκομιστούν: τα πιστοποιητικά συμμόρφωσης του προτεινόμενου συστήματος (EC Certificate of Conformity) από Φορέα Πιστοποίησης, το εγχειρίδιο εγκατάστασης και συντήρησης από τον παραγωγό, πιστοποιητικό συμμόρφωσης (conformity declaration) της συγκεκριμένης παραγγελίας, στον αριθμό παραγγελίας (reference order) θα αναγράφονται οι σειριακοί αριθμοί (LOT - NR) που είναι χαραγμένοι πάνω στις λεπίδες και στους ορθοστάτες των στηθαίων με σκοπό την αναγνωσιμότητα και την ιχνηλασιμότητα όπως αυτή επιβάλλεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Στηθαία που δεν φέρουν σειριακούς αριθμούς (LOT-NR) δεν θα παραλειφθούν για κανένα λόγο.

Επιπλέον, όσον αφορά την αντικατάσταση των υφιστάμενων στηθαίων, επισημαίνεται η ισχύς των διατάξεων της εγκυκλίου 17/2011 (ΔΜΕΟ/ο/3112/25-7-2011) της ΓΓΔΕ του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σύμφωνα με την οποία:

- "στην περίπτωση αντικατάσταση παλιών στηθαίων ασφαλείας λόγω φθοράς συνεπεία πρόσκρουσης/ ατυχήματος μπορεί κατ' εξαίρεση να χρησιμοποιηθούν στηθαία ασφαλείας του ίδιου τύπου, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα άμεσης προμήθειας στηθαίων ασφαλείας κατά ΟΜΟΕ- ΣΑΟ και EN 1317. Σε περιπτώσεις ανακατασκευής / βελτίωσης υφιστάμενων οδών θα λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη για την επιλογή του ΣΑΟ το διαθέσιμο λειτουργικό πλάτος" (παράγραφος 7, σημείο "νέα έργα υπό δημοπράτηση).

- "τα μη πιστοποιημένα συστήματα αναχαίτισης που έχουν τοποθετηθεί στις υφιστάμενες οδούς θα πρέπει να αντικατασταθούν σταδιακά, αφού ιεραρχηθούν προσεκτικά οι προτεραιότητες λαμβάνοντας υπόψη τα τεχνοοικονομικά δεδομένα και τα συμπεράσματα των σχετικών περιοδικών ελέγχων οδικής ασφάλειας (safety audit)" (παράγραφος 7, σημείο "κατασκευασμένα έργα").

Βάσει των παραπάνω, η Υπηρεσία έχει τη δυνατότητα να δίνει εντολές στον ανάδοχο για την αντικατάσταση υφιστάμενων στηθαίων ασφαλείας που δεν έχουν υποστεί φθορές από πρόσκρουση, για λόγους αναβάθμισης της οδικής ασφάλειας καθώς και να αντικαταστήσει στηθαία με παλαιού τύπου εφόσον δεν υπάρχει οικονομική δυνατότητα για την πλήρη αποκατάσταση του συνόλου των φθαρμένων στηθαίων του δικτύου.

Παράλληλα η Υπηρεσία θα προμηθευτεί υλικά για την αποθήκη της μέσω του έργου, κάνοντας χρήση των απολογιστικών δαπανών, προκειμένου να δύναται να προβεί σε αποκατάσταση βλαβών που θα υποστούν τα στηθαία που θα τοποθετηθούν από την υπόψη εργολαβία μετά την οριστική παράδοση του έργου 15 μήνες μετά την περαίωση του έργου. Τα υλικά αυτά απαιτείται να τα διαθέτει η υπηρεσία καθώς οποιαδήποτε βλάβη υποστούν τα εν λόγω στηθαία, θα πρέπει να γίνει αποκατάσταση με ίδιου τύπου και κυρίως ίδιου κατασκευαστή.

21.4 Ετοιμότητα αναδόχου- Αντιμετώπιση επειγουσών, Έκτακτων Επεμβάσεων

Το αντικείμενο της εργολαβίας είναι η βελτίωση ή η αποκατάσταση στηθαίων ασφαλείας της οδού που έχουν υποστεί βλάβη από χρήση καθώς και η άμεση επέμβαση για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων και επειγουσών καταστάσεων που άπτονται της οδικής ασφάλειας, ως εκ' τούτου ο ανάδοχος καθ' όλη τη χρονική διάρκεια ισχύος της σύμβασης έχει υποχρέωση να εκτελεί άμεσα τις εργασίες αποκατάστασης των βλαβών ασφάλισης των οδών αρμοδιότητας της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Κρήτης, σε όλη στην Κρήτη, που θα προκύψουν ύστερα από την ειδοποίησή του, είτε τηλεφωνική, είτε με φαχ, είτε με γραπτές εντολές της Υπηρεσίας, που θα καθορίζονται οι θέσεις και το είδος των εργασιών.

Το προσωπικό του συνεργείου αυτού θα πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένο, άρτια εκπαιδευμένο τόσο τεχνικά όσο και υλικά για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστάσεων.

Όσο αφορά σε έκτακτες και επείγουσες επεμβάσεις ως προθεσμία αποκατάστασης βλαβών ισχύουν τα διαλαμβανόμενα του άρθρου 7 παρ. 6 του Ν. 3481/20016, όπου ορίζεται ότι η υποχρεωτική (αποκλειστική) προθεσμία για την πλήρη αποκατάσταση της βλάβης δεν πρέπει να υπερβεί τις 10 ημέρες από τη λήψη της εντολής της υπηρεσίας με συσκευή τηλεομοιοτυπίας. Ο δε Ανάδοχος υποχρεούται να προβαίνει αυθημερόν σε αυτοψία στην ορισθείσα περιοχή προκειμένου να προτείνει τον κατάλληλο τύπο και το απαιτούμενο μήκος στηθαίων για την αποκατάσταση της ζημιάς, στην οριοθέτηση της περιοχής της βλάβης και στην τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης προς αποφυγή ατυχημάτων.

Γενικά ο Ανάδοχος μετά την περαίωση των συγκεκριμένων εργασιών κάθε έγγραφης εντολής της υπηρεσίας οφείλει να αναφέρει εγγράφως **εντός 24 ωρών από την περαίωση των εργασιών**, στην υπηρεσία την ημερομηνία περαίωση των εργασιών σε κάθε θέση και να βεβαιώσει ότι οι εργασίες εκτελέστηκαν σύμφωνα με τις ισχύουσες ΠΤΠ, τις οδηγίες του κατασκευαστή και τις οδηγίες της επίβλεψης καθώς και να αποστέλλει φωτογραφίες, με γεωπληροφορία. Τονίζουμε ότι η κάθε θέση θα θεωρηθεί ολοκληρωμένη εφόσον παρέχει όλα τα χαρακτηριστικά των επιδόσεων των τοποθετημένων στηθαίων ασφαλείας σύμφωνα με τις οδηγίες εγκατάστασής τους, χωρίς περιορισμούς στην λειτουργικότητά τους.

Εάν ο Ανάδοχος πραγματοποιήσει (τεκμηριωμένα- αποστολή της περαίωσης εργασιών εντός 24 ωρών από την ολοκλήρωσή τους) την αποκατάσταση των εντολών αυτών εντός προθεσμίας 7 ημερών από την ανάληψη τότε θα δικαιούται το «πριμ» σύμφωνα με το ΝΤ16.

Για την αποτελεσματικότητα των επεμβάσεων και την εμπρόθεσμη αποκατάσταση των συστημάτων ασφαλείας εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει κατάλληλη στελέχωση, να διαθέτει μόνιμο συνεργείο επί τόπου του έργου με κατάλληλο εξοπλισμό και εξειδικευμένο προσωπικό.

21.5 Υποχρεώσεις Αναδόχου

Ο έλεγχος των αναγραφόμενων σειριακών αριθμών στις λεπίδες και στους ορθοστάτες των στηθαίων θα πραγματοποιηθεί αρχικά πριν την τοποθέτηση τους στην αποθήκη του αναδόχου στην περιοχή του έργου και επί τόπου του έργου για να ελεγχθεί η ορθότητα τοποθέτησης τους. Στηθαία που δεν φέρουν σειριακούς αριθμούς (LOT-NR) δεν θα παραλειφθούν για κανένα λόγο. Η τοποθέτηση τους θα θεωρηθεί ολοκληρωμένη και θα πιστοποιηθεί μόνο εφόσον είναι σύμφωνη την ΟΜΟΕ - ΣΑΟ και θα έχουν εφαρμοστεί τα προβλεπόμενα με το εγχειρίδιο εγκατάστασης του παραγωγού.

Στην βελτίωση της ασφάλισης οδών προβλέπεται να πραγματοποιηθούν εργασίες διαμόρφωσης των απολήξεων σε τμήματα υφιστάμενων στηθαίων που θα διατηρηθούν και που δεν έχουν διαμορφωμένες απολήξεις καθόλου ή που αυτές δεν είναι βυθισμένες στο έδαφος. Οι εργασίες αποκατάστασης υφιστάμενων απολήξεων θα εκτελεστούν κατά προτεραιότητα. Στην βελτίωση της ασφάλισης οδών προβλέπεται και η αποκατάσταση της ορθής τοποθέτησης των λαμών όπου αυτό δεν έχει υλοποιηθεί ορθά δηλαδή στην θέση συνένωσης όπου γίνεται επικάλυψη τμήματος των δύο λαμών η απόληξη της λάμας που επικαλύπτει την κατωτέρα θα πρέπει να έχει φορά αντίθετη του ρεύματος κυκλοφορίας. Οι εργασίες αυτές θα εκτελεστούν κατά προτεραιότητα.

Σε περίπτωση περιορισμένης φθοράς υφιστάμενων συστημάτων ασφαλείας που είναι σύμφωνα με την ΟΜΟΕ – ΣΑΟ και τοποθετήθηκαν εκτός της υπόψη έργου ο ανάδοχος υποχρεούται στην προμήθεια των εξαρτημάτων που απαιτούνται για την αποκατάσταση της βλάβης από τον αρχικό κατασκευαστή.

Σε περίπτωση που στοιχεία - ορθοστάτες των προς τοποθέτηση στηθαίων ασφαλείας τοποθετούνται σε τάφρο, σε ασφαλτοστρωμένη - τσιμεντοστρωμένη οδό ή το έδαφος είναι βραχώδες και δεν είναι δυνατή η έμπηξη του ορθοστάτη πρέπει να γίνει καταρχήν τομή στο σκυρόδεμα ή ασφαλτοτάπητα της τάφρου ή της οδού αντίστοιχα με διατομή ίση με αυτή του ορθοστάτη με αδιατάρακτη κοπή ή διάτρηση του εδάφους στο βάθος που απαιτείται και με κατάλληλη μέθοδο ώστε να μην δημιουργηθεί πρόβλημα στο σώμα της οδού και οι οπές αυτές θα επαναπληρωθούν με κατάλληλο υλικό, για τις εργασίες αυτές δεν προβλέπεται επιπλέον αποζημίωση.

Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την δαπάνη προμήθειας της απαιτούμενης σήμανσης στις θέσεις εκτέλεσης των έργων, για την ασφαλή και απρόσκοπτη διακίνηση των οχημάτων, με διατήρηση πάντοτε μιας, τουλάχιστον, λωρίδας κυκλοφορίας καθ' όλη την διάρκεια κατασκευής του έργου.

Στις υποχρεώσεις του συνεργείου του αναδόχου συμπεριλαμβάνεται επίσης η εφαρμογή των διατάξεων σήμανσης για εκτροπή της κυκλοφορίας και γενικά σήμανσης με διάθεση των απαιτούμενων μέσων σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας και της Τροχαίας.

Όλα τα στοιχεία των παλαιών στηθαίων ασφαλείας που θα αποξηλωθούν θα μεταφερθούν με δαπάνες του αναδόχου και θα παραδοθούν στην αποθήκη της υπηρεσίας στην Αλικαρνασσό.

Κατά την υποβολή από τον ανάδοχο των στοιχείων που απαιτούνται για την παραλαβή πληρωμή των τοποθετημένων στηθαίων ασφαλείας θα προσκομιστεί ηλεκτρονικό αρχείο σε υπόβαθρο της εφαρμογής του google earth στο οποίο θα αποτυπώνεται η αρχή και το τέλος κάθε θέσης επέμβασης και στοιχεία που αφορούν τα τοποθετημένα στηθαία όπως τύπος στηθαίου, lot numbers, εταιρεία κατασκευής, τυχόν προβλήματα που προέκυψαν κατά την κατασκευή, ο τρόπος αντιμετώπισης τους, τυχόν διαφοροποιήσεις από τις οδηγίες του κατασκευαστή κλπ. Επιπλέον επειδή μεγάλο μέρος των εργασιών δεν είναι εμφανής, δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί η κάθε σύνδεση των στηθαίων και όλοι οι σειριακοί αριθμοί σε όλα τα στοιχεία των στηθαίων κλπ θα υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση από τον κατασκευαστή ότι η τοποθέτηση των στηθαίων έγινε σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΟΜΟΕ –ΣΑΟ και τις οδηγίες του κατασκευαστή, σε περίπτωση που αυτό δεν έγινε θα γίνεται αναφορά για την θέση και το πρόβλημα που προέκυψε, τον τρόπο αντιμετώπισης του και θα προσκομίζεται βεβαίωση από την κατασκευάστρια εταιρεία ή άλλο ανεξάρτητο πιστοποιημένο φορέα για την ορθότητα αντιμετώπισης του προβλήματος.

Σημειώνουμε ότι ειδικά τεμάχια που προβλέπονται από τον κατασκευαστή απολήξεων αρχής και πέρατος περιλαμβάνονται ανοιγμένα στις ανά τρέχον μέτρο τιμές μονάδας. Ειδικά τεμάχια που αφορούν την σύνδεση τμημάτων με διαφορετικά ΣΑΟ και σταθερά στοιχεία της οδού ή που αφορούν

ιδιαιτερότητες - ανάγκες που προέκυψαν από την θέση τοποθέτησης θα αποζημιωθούν σύμφωνα με το σχετικό άρθρο του τιμολογίου. Τα στοιχεία βύθισης επιμετρούνται ως μήκη των αντίστοιχων στηθαίων με προσαύξηση 5%.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει το έργο (εργαζόμενους και τρίτους) και φέρει αποκλειστική και ακέραια την ευθύνη, ποινική και αστική για κάθε ατύχημα εργατικό ή μη, που τυχόν συμβεί στον τόπο εκτέλεσης του έργου, από υπαιτιότητα του λόγω πλημμελούς εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, από αμέλεια στην εφαρμογή της απαιτούμενης σήμανσης (όπως προβλέπεται από την αντίστοιχη εγκεκριμένη ΠΤΠ) ή από καθυστέρηση επέμβασης εκ μέρους του για την έγκαιρη αντιμετώπιση βλαβών της οδού και από μη ορθή ή μη ολοκληρωμένη τοποθέτηση των συστημάτων ασφάλισης της οδού. Επισημαίνουμε ότι το ασφαλιστήριο θα ισχύει και το χρονικό διάστημα συντήρησης του έργου.

Όλες οι εργασίες θα εκτελούνται σύμφωνα με τα άρθρα του τιμολογίου της σύμβασης, τις ισχύουσες διατάξεις περί εκτελέσεως των Δημοσίων Έργων, τις αντίστοιχες ΠΤΠ, τους ισχύοντες κανονισμούς, τους όρους της ΕΣΥ και τις εντολές της Υπηρεσίας

Αμέσως μετά την υπογραφή της Εργολαβικής σύμβασης, η Υπηρεσία θα παραδώσει στον Ανάδοχο όλα τα στοιχεία της μελέτης και ο Ανάδοχος πριν από την εφαρμογή της μελέτης, είναι υποχρεωμένος να προβεί σε συσχετισμό και αριθμητικό έλεγχο των αναγραφόμενων στοιχείων και σε περίπτωση ασυμφωνίας, να ζητήσει έγγραφα και έγκαιρα από τον εργοδότη τη σχετική διόρθωση, χωρίς να έχει το δικαίωμα να τροποποιεί τα στοιχεία αυτά, χωρίς την έγγραφη εντολή του εργοδότη, γιατί σύμφωνα με τη σύμβαση αναλαμβάνει ρητά να εφαρμόσει πιστά τα σχέδια της μελέτης του έργου και τα καθοριζόμενα στα τεύχη της μελέτης αυτής.

Ο καθορισμός από τα στοιχεία της μελέτης και τις οδηγίες της τεχνικής περιγραφής και των ειδικών προδιαγραφών των επί μέρους στοιχείων για την εκτέλεση των εργασιών (τρόπος εκτέλεσης κατασκευών, επί μέρους διαστάσεις κ.λπ.), δεν απαλλάσσει τον ανάδοχο από την υποχρέωση να πάρει κάθε μέτρο για την άρτια εκτέλεση αντοχή, εμφάνιση και λειτουργικότητα των στηθαίων ασφαλείας καθώς των και διαφόρων ειδών κατασκευών, που συνθέτουν κάθε επιφάνεια ή χώρο ή λειτουργία του χώρου.

Για την εφαρμογή των παραπάνω όρων διευκρινίζεται ότι, έστω και αν δεν ορίζεται κάτι από τα σχέδια λεπτομερειών ή από άλλα στοιχεία της εργολαβίας ή τέλος από τις οδηγίες ή διαταγές της Υπηρεσίας, κάθε απλό ή σύνθετο τμήμα του έργου, πρέπει να είναι άρτιο τόσο ως προς την κατασκευή, την αντοχή και καλή εμφάνισή του, όσο και ως προς την άμεση σύνδεσή του με τα υπόλοιπα, τμήματα του έργου.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί κάποια παράλειψη ή ελάττωμα της κατασκευής ο ανάδοχος, υποχρεούται στη συμπλήρωση ή επανόρθωση στο χρόνο που θα ορίσει η Υπηρεσία, αλλιώς η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να εκτελέσει αυτό σε βάρος και για λογαριασμό του «άνευ ετέρου» και με την τιμή που θα ζητήσει ο νέος κατασκευαστής.

Η Υπηρεσία δικαιούται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του Π.Δ. 609/85 ως ισχύει, όποτε κρίνει απαραίτητο, λόγω τοπικών συνθηκών ή άλλων αναγκών να τροποποιεί τα εγκεκριμένα σχέδια ή να τα ακυρώνει και να εκδίδει νέα.

Αν για σοβαρούς λόγους ο ανάδοχος δε συμφωνεί με οδηγίες και εντολές της Υπηρεσίας, είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιήσει εγγράφως στο συντομότερο δυνατό χρόνο, και πάντως όχι μετά παρέλευση δεκαημέρου, τις απόψεις του προς την Υπηρεσία, υποβάλλοντας συγχρόνως κάθε στοιχείο που τις τεκμηριώνει.

Για κάθε συμπληρωματική λεπτομέρεια ή διευκρίνιση πάνω στα σχέδια ή τα λοιπά συμβατικά στοιχεία, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ζητά έγκαιρα και πάντως πριν από την έναρξη των σχετικών εργασιών, γραπτές οδηγίες από την Υπηρεσία και να συμμορφώνεται απόλυτα προς αυτές. Δεν θα αναγνωρισθεί καμιά οδηγία, απόφαση ή εντολή που δόθηκε μόνο προφορικά. Το ίδιο ισχύει και για κάθε αίτηση του αναδόχου για λήψη πληροφοριών και οδηγιών.

Σε περίπτωση εκσκαφών σε ασταθές έδαφος ή εκσκαφών μεγάλου βάθους, θα λαμβάνονται τα μέτρα ενίσχυσης και στερέωσης των παρειών του ορύγματος, όπως χρήση μεταλλικών πλασιών με αντηρίδες ή διαμόρφωση κεκλιμένων επιπέδων με τις δέουσες κλίσεις. Οποιοδήποτε από τα παραπάνω συστήματα εφαρμοστεί, είτε προβλέπεται από τη μελέτη, είτε θα εγκριθεί από την Υπηρεσία με βάση ειδική μελέτη αντιστήριξης που θα προσκομίσει ο Ανάδοχος προς έγκριση. Η μελέτη θα συνταχθεί από Μηχανικό με κατάλληλο πτυχίο μελετητή του Ν. 3316/05 χωρίς απαίτηση επιπλέον αμοιβής.

Επισημαίνεται ότι η υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να δώσει εντολή εκτέλεσης εργασιών εφόσον υφίστανται άμεσες ανάγκες από φυσικές καταστροφές ή άλλα έκτακτα γεγονότα και σε άλλα μέρη εκτός των αναγραφόμενων στην τεχνική περιγραφή του παρόντος συμπλέγματος.

Κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου ο Ανάδοχος υποχρεούται να συντάξει, μετά από σχετική εντολή της Υπηρεσίας, και οποιαδήποτε άλλη μελέτη κριθεί αναγκαία για την εμπρόθεσμη και έντεχνη ολοκλήρωση του έργου.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει τις ακόλουθες μελέτες, για τις οποίες δεν θα του καταβληθεί ιδιαίτερη αμοιβή, δεδομένου ότι η σχετική δαπάνη έχει περιληφθεί ανοιγμένα στην προσφορά του:

- α) Μελέτες εξασφάλισης της κυκλοφορίας / σήμανσης κατά την διάρκεια κατασκευής του έργου.
- β) Μελέτες εφαρμογής μικρών τεχνικών και τοίχων αντιστήριξης, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα τυποποιημένα σχέδια του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε..
- γ) Την οριστική μελέτη εφαρμογής τοποθέτησης των στηθαίων ασφαλείας που θα γίνει έχοντας υπόψη την καταγραφή της υπηρεσίας με τα επιλογή του τύπου στηθαίων και την αντίστοιχη καταγραφή που θα γίνει από τον ανάδοχο και θα εγκριθεί από την Υπηρεσία προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα τεχνικά χαρακτηριστικά των στηθαίων που θα χρησιμοποιηθούν σύμφωνα με την πιστοποίηση που έχουν λάβει (ελάχιστο μήκος σύμφωνα με την έκθεση δοκιμής κλπ).

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να λάβει όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των έργων και την σύνταξη των επιμετρήσεων και, επιπλέον, αναλαμβάνει την σύνταξη χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή:

Των τυχόν αναγκαίων μικρών τροποποιήσεων ή/και συμπληρώσεων της μελέτης του έργου που θα χρειαστεί να γίνουν στο πλαίσιο της εκτέλεσης του.

Των ειδικών μελετών που προβλέπονται από την ΤΣΥ και τις ΕΤΕΠ (μελέτες σύνθεσης σκυροδεμάτων, ασφαλτοσκυροδεμάτων κλπ).

Για όλες τις μελέτες και εργασίες που προαναφέρονται ο Ανάδοχος δεν δικαιούται παράταση του χρόνου εκτέλεσης του έργου.

Πριν την έναρξη οποιωνδήποτε αποτυπώσεων υπάρχουσας κατάστασης, λήψης διατομών φυσικού εδάφους ή /και κατασκευών κλπ, ο Ανάδοχος οφείλει να ενημερώνει γραπτά την Υπηρεσία τουλάχιστον πέντε εργάσιμες ημέρες πριν την εκτέλεση μετρήσεων, ώστε να υπάρχει δυνατότητα ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων μερών για να παρίστανται στις αποτυπώσεις.

Στις περιοχές που προβλέπονται χωματουργικές εργασίες, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποτυπώσει την υπάρχουσα κατάσταση και να λάβει διατομές φυσικού εδάφους. Πριν από την έναρξη εκτέλεσης χωματουργικών εργασιών, ο Ανάδοχος θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει την αποτύπωση της μορφής του φυσικού εδάφους.

Οι εργασίες αποτύπωσης θα ελέγχονται κατά την εκτέλεσή τους από την Διευθύνουσα Υπηρεσία και θα παραλαμβάνονται από αυτήν.

Για το παρόν έργο, όπως νομοθετικά προβλέπεται, τα στοιχεία αποτύπωσης θα παραδίδονται και σε ψηφιακή μορφή, σύμφωνα με τις Προδιαγραφές Ψηφιακής Υποβολής Μελετών Οδοποιίας ΠΣΥΜΟ) (ΔΜΕΟ/β/060/23-3-95).

Συμπληρωματικά διευκρινίζεται ότι τόσο για την εφαρμογή των μελετών, όσο και για την ποιότητα και αντοχή των στηθαίων ασφαλείας, ο μόνος υπεύθυνος είναι ο Ανάδοχος οι δε έλεγχοι που θα ασκηθούν από την Υπηρεσία, ή την επίβλεψη, δεν απαλλάσσουν τον Ανάδοχο από την ευθύνη αυτή, ή την οποιαδήποτε άλλη του προκύπτει γι' αυτόν από τις συμβατικές του υποχρεώσεις και τις κείμενες διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 22ο: ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΩΛΥΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- 22.1 —Κάθε σχετική δαπάνη που απαιτείται για τη σήμανση την αλλαγή της κυκλοφορίας, την σύνταξη μελετών αλλαγής κυκλοφορίας και εξασφάλιση συνεχούς και ακώλυτης διεξαγωγής της κυκλοφορίας αυτοκινήτων με τη δημιουργία παράκαμψης στην περιοχή του έργου βαρύνει τον ανάδοχο και λήφθηκε υπόψη κατά την επίδοση της προσφοράς του.
- 22.2 —Ο ανάδοχος καθίσταται ο μόνος υπεύθυνος ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα που θα οφείλεται στη μη λήψη απαραίτητων μέτρων-ασφάλειας.
- 22.3 —Ο ανάδοχος θα χρησιμοποιήσει κατά τις μεταφορές των διαφόρων υλικών μόνο τους υφισταμένους δρόμους ή θα χρησιμοποιεί κατόπιν οδηγιών του Εργοδότη προσωρινούς δρόμους, ή θα κατασκευάζει προσπελάσεις εφ' όσον το επιτρέψει ο Εργοδότης. Σε καμία δε περίπτωση δεν θα παρακωλύει, έστω και σποραδικά την κυκλοφορία σε αυτούς.
- 22.4 —Όσον αφορά τους εν λειτουργία δρόμους, ο ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη του ότι δεν μπορεί να κυκλοφορήσει όχημα βάρους μεγαλύτερου εκείνου για το οποίο έχει υπολογιστεί η αντοχή του οδοστρώματος, ώστε να αποφευχθεί η καταστροφή του. Σε περίπτωση που είναι αδύνατη η διέλευση βαρέων οχημάτων ή μηχανημάτων, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος ύστερα από συνεννόηση με τις αρμόδιες αρχές να κάνει τις αναγκαίες ενισχύσεις και να βρει οποιοδήποτε άλλο τρόπο διαβάσεως. Οποσδήποτε εφ' όσον κάνει χρήση τέτοιων οδών (εντός των ανωτέρω περιορισμών), υποχρεούται στη συντήρηση των δρόμων αυτών καθ' όλη τη διάρκεια της πλήρους εκτελέσεως της συμβάσεως, χωρίς οποιαδήποτε αποζημίωση εκ μέρους του Δημοσίου.
- 22.5 —Οίκοθεν νοείται, ότι σε κάθε περίπτωση κατά την εκτέλεση του έργου και την παραγωγή - μεταφορά υλικών, ο ανάδοχος είναι υπεύθυνος για κάθε ζημιά ή ατύχημα. Η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει ευθύνη ή υποχρέωση για καταβολή δαπανών ή αποζημιώσεων για τις παραπάνω αιτίες.
- 22.6 —Οι μεταφορές των διαφόρων υλικών θα εκτελούνται μέσω των δρόμων και των διαδρόμων που θα καθορίζονται από την Υπηρεσία.
- 22.7 —Στην περίπτωση διαφόρων χωματουργικών εργασιών και τεχνικών έργων προσωρινής χρήσεως για τη διαμόρφωση των εργοταξιακών χώρων και κάλυψη γενικά κατασκευαστικών αναγκών, οι δαπάνες θα επιβαρύνουν τον ανάδοχο. Επίσης η κατασκευή των πάσης φύσεως οδών προσπελάσεως για πρόσβαση της θέσεως των έργων, δανειοθαλάμους και λατομεία βαρύνει τον ανάδοχο.
- 22.8 —Ο Ανάδοχος υποχρεούται με δική του μέριμνα και ευθύνη, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα σήμανσης, που καθορίζονται στη Υ.Α. αριθμ. ΔΜΕΟ/0/613/16-2-2011 του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ. "Οδηγίες Σήμανσης Εκτελουμένων Έργων" (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7), σχετικά με τη σήμανση εκτελουμένων έργων σε οδούς εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών, δηλαδή να προβαίνει στην εγκατάσταση και διατήρηση προειδοποιητικής σήμανσης, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, την οποία θα προσαρμόζει κάθε φορά στις ανάγκες του έργου (ημέρα και νύχτα) και στις ανάγκες ρύθμισης της κυκλοφορίας, ώστε να παρέχεται σε κάθε περίπτωση πλήρης ασφάλεια διέλευσης οχημάτων και πεζών, με τη μικρότερη δυνατή όχληση στους χρήστες, από την εκτέλεση των εργασιών.
- 22.9 Εκτός τούτων ο ανάδοχος υποχρεούται στην τοποθέτηση εμποδίου τύπου εγκεκριμένου από την Υπηρεσία. Τα εμπόδια αυτά θα τοποθετούνται σε εμφανή σημεία του έργου (αρχή, τέλος και σε

ενδιάμεσα σημεία αναλόγως του εκτελουμένου έργου) και πάντως σε αριθμό όχι λιγότερο των δύο ανά πενήντα μέτρα.

- 22.10 Ο κύριος του έργου επιφυλάσσει το δικαίωμα να τροποποιήσει τον τύπο του εμποδίου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών.
- 22.11 Ο ανάδοχος υποχρεούται σε όλα τα παραπάνω χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση της σχετικής δαπάνης περιλαμβανομένης στο ποσοστό γεν. εξόδων, οφέλους κ.λπ.

ΑΡΘΡΟ 23ο : ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ – ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

- 23.1 Στην παρούσα εργολαβία ισχύει το εργολαβικό ποσοστό 18% για την αξία των εργασιών που εκτελούνται καθώς και για τις εργασίες που θα κανονισθούν με Νέες Τιμές Μονάδος.
- 23.2 Για την περίπτωση εκτέλεσης απολογιστικών εργασιών θα προστίθεται στην πραγματική δαπάνη υλικών και ημερομισθίων εργολαβικό ποσοστό 18% μειωμένο κατά τη μέση τεκμαρτή έκπτωση της προσφοράς του σύμφωνα με το άρθρο 154 του Ν.4412/2016, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 73 του 4782/2021.
- 23.3 Για τις διάφορες ασφαλιστικές εισφορές (ΕΦΚΑ, κ.λπ.) του εργοδότη επί των ημερομισθίων των απολογιστικών εργασιών, ο ανάδοχος καταβάλλει για λογαριασμό της Υπηρεσίας το ανάλογο ποσόν το οποίο του αποδίδεται με πιστοποίηση χωρίς εργολαβικό ποσοστό. Για αξία υλικών που τυχόν θα χορηγήσει η Υπηρεσία στον ανάδοχο, δεν καταβάλλεται εργολαβικό ποσοστό.
- 23.4 Ο ανάδοχος δεν απαλλάσσεται των τελών διοδίων, των παντός είδους μεταφορικών μέσων του ειδικού φόρου 17 του Ν.Δ. 3092/54 επί των εισαγομένων από το εξωτερικό υλικών, εφοδίων κ.λπ. και των αναφερομένων φόρων στο Ν.Δ. 4456/65 και 4435/ 66, καθώς και κάθε άλλης φορολογίας που θα ισχύει στο χρόνο επίδοσης της προσφοράς του.
- 23.5 Ο Φ.Π.Α. βαρύνει τον κύριο του έργου, επίσης δεν επιβάλλονται κρατήσεις και λοιπές επιβαρύνσεις που καταργήθηκαν με τους Νόμους 1642/86 και 1676/86.

ΑΡΘΡΟ 24ο: ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ή ΑΛΛΟΥΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ – ΦΘΟΡΕΣ

- 24.1 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να μην παρεμποδίζει την εκτέλεση εργασιών που δεν συμπεριλαμβάνονται στη σύμβασή του, από άλλους εργολήπτες που έχει εγκαταστήσει ο κύριος του έργου, να διευκολύνει την εκτέλεσή τους με τα μέσα που χρησιμοποιεί (ικριώματα κ.λπ.) και να ρυθμίζει την εκτέλεση των εκτελουμένων απ' αυτόν εργασιών ούτως ώστε να μην παρεμποδίζεται η εκτέλεση εργασιών από τον κύριο του έργου ή άλλους εργολήπτες.
- 24.2 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος ν' ανοίγει, να μορφώνει, και να επαναφέρει στην αρχική κατάσταση τις απαιτούμενες με βάση τις ηλεκτρομηχανολογικές μελέτες και τις οδηγίες της επίβλεψης, οπές διέλευσης, φωλιές και αύλακες, για τον εντοιχισμό σωλήνων ή οποιονδήποτε άλλων στοιχείων Η/Μ εγκαταστάσεων, χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση, γιατί οι σχετικές δαπάνες περιλαμβάνονται στην οικονομική προσφορά του.
- 24.3 Απαγορεύεται ρητά η διάνοιξη ή η μόρφωση από τον ανάδοχο, οπών, φωλεών, και αυλάκων σε κατασκευές από σκυρόδεμα χωρίς την έγγραφη έγκριση του επιβλέποντα μηχανικού.
- 24.4 Οποιαδήποτε φθορά ή ζημιά που θα προκληθεί από υπαιτιότητα του αναδόχου, σε οποιαδήποτε κατασκευή, βαρύνει τον ανάδοχο που είναι υποχρεωμένος να την αποκαταστήσει και να επαναφέρει τις κατασκευές που υπέστησαν τη ζημιά ή τη φθορά στην πρότερή τους κατάσταση.

ΑΡΘΡΟ 25ο: ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Ισχύει το άρθρο 157 του Ν.4412/16, όπως αυτό τροποποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 76 του Ν. 4782/2021.

ΑΡΘΡΟ 26ο: ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ

- 26.1 Ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 136 του Ν.4412/2016, όπως αυτό αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 57 του Ν. 4782/2021.
- 26.2 Ο Ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της Υπηρεσίας που εκπροσωπείται από τους επιβλέποντες Μηχανικούς του έργου. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να καλύπτει τις ανάγκες μετακινήσεων και να επιτρέπει την ελεύθερη είσοδο στους επιβλέποντες και σε όλους τους εντεταλμένους για την επίβλεψη του έργου υπαλλήλους της Υπηρεσίας στα εργοτάξια, λατομεία, αποθήκες, εργοστάσια, κλπ. Το ίδιο ισχύει και για τους υπαλλήλους του “Συμβούλου”, που τυχόν θα χρησιμοποιήσει η Υπηρεσία για να την συνδράμει στην επίβλεψη του “έργου” και για όποιον άλλο δοθεί σχετική έγκριση από την Υπηρεσία.
- 26.3 Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες εντολές της Υπηρεσίας που δίνονται μέσα στα συμβατικά πλαίσια για την κανονική και έντεχνη εκτέλεση του έργου. Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει το έργο, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή / και τους ισχύοντες Νόμους.
- 26.4 Διευθύνων ή οι ορισμένοι στο οργανόγραμμα τεχνικοί υπάλληλοι, από μέρους της αναδόχου επιχείρησης του έργου, υποχρεούνται μετά από ειδοποίηση της υπηρεσίας, να συνοδεύουν τους υπαλλήλους που επιβλέπουν ή διευθύνουν ή επιθεωρούν τα έργα ή παραλαμβάνουν αφανείς εργασίες, κατά τις μεταβάσεις για επίβλεψη, έλεγχο, επιθεώρηση ή παραλαβή αφανών εργασιών στον τόπο των έργων ή σε άλλους τόπους παραγωγής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις αδυναμίας της Δ.Υ. να διαθέσει μεταφορικό μέσο , ο ανάδοχος θα φροντίζει για την μεταφορά των προαναφερθέντων υπαλλήλων επιτόπου των έργων.

ΑΡΘΡΟ 27ο: ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- 27.1 Ο ανάδοχος υποχρεούται πριν από την τυχόν παράδοση για χρήση τμήματος του έργου, ή του όλου έργου, μετά την περαίωση του, ν’ αφαιρέσει και ν’ απομακρύνει από όλους τους χώρους του εργοταξίου και των γύρω δρόμων κάθε προσωρινή εγκατάσταση, απορρίμματα, μηχανήματα, εργαλεία, ικριώματα, προσωρινές κατασκευές και περιφράγματα πλεονάζοντα, χρήσιμα ή άχρηστα υλικά να καθαρίσει με ειδικευμένο προσωπικό όλους τους χώρους του εργοταξίου για την παράδοσή τους απολύτως καθαρών, και γενικά να μεριμνήσει για ότι απαιτείται, ούτως ώστε το έργο να παραδοθεί καθ’ όλα έτοιμο για χρήση και λειτουργία.
- 27.2 Αν μετά την έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας, ο ανάδοχος δεν εκτελέσει τις παρά πάνω εργασίες μέσα σε χρονικό διάστημα δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση της εντολής, οι εργασίες αυτές εκτελούνται σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου της δαπάνης παρακρατούμενης από την αμέσως επόμενη πληρωμή.

ΑΡΘΡΟ 28ο: ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

- 28.1. Στις δαπάνες του αναδόχου συμπεριλαμβάνονται και οι κατωτέρω ειδικές δαπάνες που βαρύνουν αποκλειστικά αυτόν:
1. Οι δαπάνες οι σχετικές με το εργολαβικό συμφωνητικό.
  2. Αποζημιώσεις ιδιοκτητών, εκμισθωτών ή μισθωτών:
    - α) των περιοχών λήψεως αδρανών και αργών υλικών
    - β) των θέσεων εγκατάστασης μηχανημάτων και εργοταξίων γενικά
    - γ) οι δαπάνες αποζημιώσεως μηχανημάτων πηγές λήψεως υλικών (αδρανών και λίθινων υλικών και νερού) καθώς και των οδών προσπελάσεως προς αυτές.
- 28.2. Σε περίπτωση ζημιών ή ατυχημάτων κατά την εκτέλεση του έργου και την παραγωγή και μεταφορά υλικών, ο ανάδοχος είναι υπεύθυνος για κάθε ζημιά ή ατύχημα. Η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει ευθύνη ή υποχρέωση να καταβάλει αποζημιώσεις για τις ανωτέρω αιτίες.

- 28.3. Οι πρόσθετες δαπάνες και επιβαρύνσεις οι οποίες τυχόν θα προκύψουν κατά το στάδιο εκτέλεσης των εργασιών από την ανάγκη εκμεταλλεύσεως πηγών λήψεως υλικών θα βαρύνουν τον ανάδοχο.

ΆΡΘΡΟ 29ο : ΕΔΡΑ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Ο ανάδοχος υποχρεούται, όπως δηλώσει τη διεύθυνση της έδρας της επιχείρησής του κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων προκειμένου να του κοινοποιούνται τα έγγραφα της Υπηρεσίας, σύμφωνα προς τις διατάξεις του Ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν ή / και αντικαταστάθηκαν σύμφωνα με τον Ν.4782/2021.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος επίσης να διορίσει αντίκλητο του, κάτοικο της έδρας της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και αποδεκτό απ' αυτήν. Με το διορισμό του αντικλήτου κατατίθεται και δήλωση αποδοχής του διορισμού του.

ΆΡΘΡΟ 30ο : ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΩΝ – ΕΚΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ – ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΜΕΣΑ – ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 30.1 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διαθέσει για το έργο όλο το απαιτούμενο προσωπικό, υλικά, μηχανήματα, οχήματα, αποθηκευτικούς χώρους, εργαλεία και οποιαδήποτε άλλα μέσα. Ειδικότερα ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος χωρίς καμία πρόσθετη αποζημίωση, να οργανώσει και να διατηρεί συνεργεία ειδικευμένα στην άμεση αποκατάσταση των φθαρμένων τρακαρισμένων στηθαίων και να έχει σε ετοιμότητα τα απαιτούμενα μεταφορικά μέσα για άμεση επέμβαση σε οποιοδήποτε σημείο του εθνικού οδικού δικτύου αρμοδιότητας της υπηρεσίας. Τονίζεται ιδιαίτερα πως πρέπει να διατηρεί επαρκή ποσότητα υλικών (κυρίως των συνήθη τύπο στηθαίων ασφαλείας H1/W3 asi A, H2/W2 asi A, τεχνικού και αμφίπλευρα) σε αποθήκη δική του για την άμεση εκτέλεση των εργασιών σύμφωνα με τις οδηγίες της επιβλέπουσας Υπηρεσίας.
- 30.2 Η Διεύθυνση των έργων από την πλευρά του αναδόχου στον τόπο κατασκευής γίνεται από τεχνικό που έχει τα κατάλληλα προσόντα και είναι αποδεκτός από την Υπηρεσία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 139 του Ν.4412/2016. Νοείται ότι θα ελεγχθεί αυστηρά η μη τήρηση των οριζόμενων στο άρθρο 164 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 80 του Ν.4782/2021
- 30.3 Για τη διοίκηση του έργου έχει γενική εφαρμογή το άρθρο 136 του Ν.4412/2016, όπως αυτό αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 57 του Ν. 4782/2021.
- 30.4 Απαγορεύεται η κάλυψη αφανούς εργασίας ή η εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας, η οποία δεν μπορεί να καταμετρηθεί εκ των υστέρων, σε ημέρες αργίας ή ώρες μη λειτουργίας της Υπηρεσίας.

ΆΡΘΡΟ 31ο : ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ – ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

- 31.1 Ανεξάρτητα από εργαστηριακά μέσα και εργαστηριακό προσωπικό της Διευθύνουσας το έργο Υπηρεσίας, ο ανάδοχος οφείλει εφ' όσον του ζητηθεί από την Υπηρεσία, να διαθέσει με μέριμνα και δαπάνες του, τα κατάλληλα όργανα, συσκευές και προσωπικό, προς εκτέλεση δειγματοληψιών και δοκιμών ελέγχου.
- 31.2 Τα αποτελέσματα των υπ' όψη δοκιμών θα υποβάλλονται στην Υπηρεσία εντός δύο ημερών από του πέρατος του εργαστηριακού ελέγχου, οσάκις απαιτείται χρονικό διάστημα για τον έλεγχο, άλλως δεν θα λαμβάνονται υπ' όψη. Οι πάσης φύσεως δοκιμές, με ακριβή στοιχεία των θέσεων και του είδους των δοκιμών, καταγράφονται σε ιδιαίτερο πίνακα που συνοδεύει τις πιστοποιήσεις και τις τμηματικές προσωρινές επιμετρήσεις και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος τους.

- 31.3 Ανεξάρτητα από τις εργαστηριακές εξετάσεις και δοκιμές που θα γίνουν από τον ανάδοχο, η Υπηρεσία μπορεί να προβαίνει σε λήψη δειγμάτων και σε εργαστηριακή εξέτασή τους, για ενδεδειγμένη ποιοτική έλεγχο των εκτελουμένων εργασιών.
- 31.4 Οποιοσδήποτε έλεγχος ή δοκιμασία που θα αφορά είτε υλικό, είτε εργασία, δεν θα παρέχει στον ανάδοχο το δικαίωμα να προβάλει αξίωση ή αίτημα, επιζητώντας ανάλογη παράταση προθεσμίας, για οποιοδήποτε ανάλογο χρονικό διάστημα θα χρειασθεί για την εκτέλεση της διαπίστωσης αν ένα υλικό ή εργασία είναι δόκιμα ή όχι.
- 31.5 Γενικά όσον αφορά τους εργαστηριακούς –ποιοτικούς ελέγχους υλικών και τις επιμετρήσεις τους έχουν εφαρμογή οι εγκεκριμένες ΕΤΕΠ και η ΟΜΟΕ - ΣΑΟ.

Για την έγκριση χρήσης των στηθαίων ασφαλείας που θα επιλεγούν από τον ανάδοχο θα πρέπει να προσκομισθούν τα εξής:

α) Πιστοποιητικό Συμμόρφωσης του προτεινόμενου συστήματος (EC Certificate of Conformity) από Φορέα Πιστοποίησης (Notified Body), όπως περιγράφεται στο σχετικό παράρτημα του πρότυπου ΕΛΟΤ EN 1317-5.

β) Το σήμα CE του προτεινόμενου συστήματος που επικολλάται σύμφωνα με την Οδηγία 93/68/EC σε εμφανή θέση του ΣΑΟ, όπως περιγράφεται στο προαναφερόμενο παράρτημα του πρότυπου ΕΛΟΤ EN 1317-5.

γ) Έκθεση δοκιμών (Test Report), που είναι σε ισχύ για τη συμπεριφορά σε πρόσκρουση (behavior under impact), του συγκεκριμένου συστήματος αναχαίτισης. Αυτή θα είναι σύμφωνη με το ΕΛΟΤ EN 1317-2 για στηθαία ασφαλείας, το ΕΛΟΤ EN 1317-3 για τα συστήματα απορρόφησης ενέργειας πρόσκρουσης (ΣΑΕΠ), το ΕΛΟΤ EN 1317-4 για τις συναρμογές και το ΕΛΟΤ EN 1317-7 για τις απολήξεις.

δ) Εγχειρίδιο Εγκατάστασης και Συντήρησης (Installation and Maintenance Manual) του κατασκευαστή του συστήματος, στο οποίο θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται (ενδεικτικά, όχι περιοριστικά):

- Το γενικό σχέδιο εγκατάστασης, με περιγραφή του τρόπου συναρμολόγησης όλων των στοιχείων του συστήματος και των ανοχών.
- Τυχόν απαιτούμενα πρόσθετα κείμενα, εφόσον υπάρχουν (συμπληρωματικές τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα, τυπικά σχέδια πλευρικών διαμορφώσεων κ.α.)
- Η λεπτομερής περιγραφή των εργασιών εγκατάστασης και του απαιτούμενου εξοπλισμού (συνθήκες εδάφους και τρόπος κατασκευής θεμελίωσης, συναρμολόγηση, τοποθέτηση, σύσφιξη συνδετικών στοιχείων και υλικών κλπ)
- Οι οδηγίες για την επιθεώρηση, τη συντήρηση και την επιδιόρθωση / επισκευή του συστήματος

31.6 Ποιότητα και προέλευση υλικών και ετοιμών ή ημικατεργασμένων προϊόντων

- 1) Ο Ανάδοχος πρέπει να χρησιμοποιήσει υποχρεωτικά τα υλικά και τα έτοιμα ή ημικατεργασμένα προϊόντα που προδιαγράφονται για την κατασκευή του έργου, συνοδευόμενα, όπου απαιτείται από τα συμβατικά τεύχη, από κατάλληλα πιστοποιητικά ποιοτικής συμμόρφωσης. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση υλικών απροσδιόριστης ποιότητας ή άγνωστης προέλευσης ή η ενσωμάτωση στο έργο υλικών που δεν έχουν προηγουμένως τύχει της έγκρισης της Υπηρεσίας.
- 2) Όλα τα προσκομιζόμενα από τον Ανάδοχο είδη και υλικά για ενσωμάτωση στα έργα θα είναι καινούργια, χωρίς ελαττώματα και θα πληρούν τους αντίστοιχους συμβατικούς όρους, που καθορίζουν τον τύπο, κατηγορία και λοιπά χαρακτηριστικά των ειδών και υλικών που θα χρησιμοποιηθούν.

- 3) Ειδικότερα, ως προς τον έλεγχο προσκομιζόμενων ειδών και υλικών και την παραλαβή υλικών με ζύγιση ισχύουν τα εξής:
- i. Όλα τα είδη και υλικά για την κατασκευή του έργου ή την ενσωμάτωσή τους σε αυτό θα πληρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών, όπως ορίζεται στα συμβατικά τεύχη.
  - ii. Για την λήψη των σχετικών εγκρίσεων υλικών από την Υπηρεσία, ουσιαστικά δικαιολογητικά θεωρούνται οι τεχνικές εγκρίσεις και πιστοποιήσεις και τα σήματα ποιότητας που έχουν εκδοθεί στις χώρες παραγωγής τους, αλλά και σε άλλες χώρες της ΕΕ και του ΕΟΧ, της Ελβετίας, των ΗΠΑ και του Καναδά.
  - iii. Σχετικά με την παραλαβή και τον έλεγχο της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή προορίζονται για ενσωμάτωση σ' αυτό, καθώς και για τον χαρακτηρισμό των εδαφών, ισχύουν τα προβλεπόμενα στη σχετική νομοθεσία.
  - iv. Σχετικά με την αποδοχή των υλικών και ειδών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή του έργου, θα εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Π.Δ. 334/94 «Προϊόντα Δοκιμών Κατασκευών».
  - v. Η παραλαβή υλικών με ζύγιση, για όσες εργασίες του έργου κατατάσσονται σ' αυτή την κατηγορία, θα γίνεται σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη.
  - vi. Κατά την παραλαβή των υλικών με ζύγιση, η Δ.Υ. διατηρεί το δικαίωμα να ζητά τα τιμολόγια αγοράς καθώς και τα δελτία αποστολής των υλικών. Το ίδιο ισχύει ειδικότερα για την προμήθεια της τροποποιημένης ασφάλτου και των αδρανών για την παρασκευή αντιολισθηρού ασφαλτομίγματος.

31.7 Υποβολή τεχνικών στοιχείων και δειγμάτων υλικών – διαδικασία εγκρίσεων

- 1) Ο Ανάδοχος θα προσκομίσει στην Υπηρεσία, για προέγκριση της παραγγελίας των ειδικών υλικών που προβλέπονται προς ενσωμάτωση ή χρήση στο έργο τα αναλυτικά τεχνικά στοιχεία τους, εντός 60 ημερών από την υπογραφή της σύμβασης και οπωσδήποτε 30 ημέρες πριν την ανάγκη ενσωμάτωσής τους στο έργο.
- 2) Επισημαίνεται ότι η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να μην εγκρίνει την χρησιμοποίηση οποιουδήποτε υλικού, για το οποίο δεν τεκμηριώνεται, κατά την κρίση της, ότι τα χαρακτηριστικά και οι επιδόσεις είναι σε πλήρη συμμόρφωση με τα συμβατικά τεύχη. Επίσης, θα ληφθεί υπ' όψη η αξιοπιστία του προμηθευτικού οίκου ή βιομηχανίας, η ύπαρξη οργανωμένης αντιπροσωπείας στην Ελλάδα για εισαγόμενα είδη, η παρεχόμενη υποστήριξη μετά την πώληση κτλ. Από ενδεχόμενη απόρριψη του προτεινόμενου υλικού ή είδους από την Υπηρεσία, λόγω ελλιπούς τεκμηρίωσης, δεν προκύπτει για τον Ανάδοχο κανένα δικαίωμα οικονομικής ή άλλης φύσης ή/και παράτασης προθεσμίας.
- 3) Οι παραπάνω υποβολές στοιχείων στην Υπηρεσία, για έγκριση, θα γίνονται τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες τουλάχιστον πριν από την παραγγελία, έτσι ώστε η Υπηρεσία να έχει στην διάθεσή της δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες για να εκτελέσει τις οποιεσδήποτε κατ' αυτήν αναγκαίες δοκιμές, να διερευνήσει κατάλληλα το θέμα και να διατυπώσει διαφωνία, αποδοχή ή οποιαδήποτε παρατήρηση και να απομένουν επίσης (15) ημερολογιακές ημέρες στον Ανάδοχο για να αναπροσαρμόσει, σύμφωνα με τις απόψεις της Υπηρεσίας, την παραγγελία του.
- 4) Σύμφωνα με τα ανωτέρω, στο χρονοδιάγραμμα του έργου θα εξασφαλίζονται τα κατάλληλα χρονικά περιθώρια για την ολοκλήρωση των διαδικασιών έγκρισης και παραγγελίας των εν λόγω υλικών, ώστε να μη δημιουργούνται καθυστερήσεις στην εκτέλεση των έργων.

- 5) Η έγκριση των υλικών από την Υπηρεσία, που γίνεται για την πραγματοποίηση της παραγγελίας, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από τις ευθύνες του και την υποχρέωσή του να είναι τα είδη που θα εγκαταστήσει σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη και να αποδειχθεί τούτο κατά τις δοκιμές και παραλαβές των κατασκευών.
- 6) Η Υπηρεσία διατηρεί στο ακέραιο το δικαίωμα να προβαίνει σε δειγματοληψία επί των υλικών που προσκομίστηκαν στο εργοτάξιο και να εκτελεί δοκιμές παραλαβής, σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη, καθώς και να διατάξει την άμεση απομάκρυνση από το εργοτάξιο κάθε υλικού, έτοιμου προϊόντος κτλ., που δεν πληροί τους συμβατικούς όρους που αναφέρονται στην ποιότητα και τα χαρακτηριστικά τους.
- 7) Οποιαδήποτε καθυστέρηση προκύψει από τυχόν εσφαλμένη επιλογή από τον Ανάδοχο και απόρριψη της από την Υπηρεσία, καθώς και η επανυποβολή νέων στοιχείων από τον Ανάδοχο, δεν θα αποτελεί λόγο για παράταση των συμβατικών προθεσμιών αποπεράτωσης του έργου.
- 8) Επισημαίνεται ότι η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να μην εγκρίνει την ενσωμάτωση στο έργο προϊόντων, για τα οποία θα εκφράζονται αμφιβολίες διαθεσιμότητας, αξιοπιστίας της παραγωγής (βιοτεχνικής ή βιομηχανικής) ή ύπαρξης οργανωμένης αντιπροσωπείας στην Ελλάδα (για εισαγόμενα προϊόντα από το εξωτερικό). Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να αξιολογήσει μόνη εκείνη αν τα οποιαδήποτε σχετικά προϊόντα θα ανταποκριθούν αξιόπιστα υπό τις συνθήκες και την χρονική περίοδο για τις οποίες προορίζονται και με προϋπόθεση εύλογης δαπάνης συντήρησης. Από τα κατά τα ανωτέρω δικαιώματα της Υπηρεσίας για προϊόντα, κατά τα άλλα σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη, δεν προκύπτει για τον Ανάδοχο κανένα δικαίωμα οικονομικής ή άλλης φύσης ή/και παράτασης προθεσμίας.

31.8 Φύλαξη υλικών

- 1) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διαχωρίζει και φυλάσσει, με μέριμνα και δαπάνη του, σε ιδιαίτερους χώρους όσα υλικά έχουν υποστεί ποιοτικό έλεγχο. Ομοίως, σε ιδιαίτερους χώρους θα φυλάσσονται τα κατά τα ανωτέρω δείγματα υλικών.
- 2) Οι χώροι αποθήκευσης των υλικών και δειγμάτων τα οποία έχουν διέλθει ποιοτικό έλεγχο, θα ευρίσκονται στο εργοτάξιο ή σε άλλο κατάλληλο χώρο του Αναδόχου, όπως θα συμφωνηθεί μεταξύ του Αναδόχου και της Υπηρεσίας.

31.9 Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου (ΠΠΕ)

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκπονήσει και να υποβάλει προς έγκριση στην Υπηρεσία Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου (ΠΠΕ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Απόφαση με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/611/01 (ΦΕΚ Β1013/2-8-01). Η αμοιβή για το ΠΠΕ εμπεριέχεται ανηγμένη στις τιμές της Προσφοράς και ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμία άλλη αμοιβή.

31.10 Υπεύθυνος ποιότητας έργου

Ο Ανάδοχος υποχρεούται, καθ' όλη την διάρκεια του έργου, να καλύπτει με ένα εξειδικευμένο στέλεχος την θέση του Υπεύθυνου ποιότητας έργου. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να καθορίσει στο οργανόγραμμα, τα άτομα εκείνα που έχουν αρμοδιότητες σε θέματα διασφάλισης ποιότητας και να προσδιορίσει γραπτά αυτές τις αρμοδιότητες στο ΠΠΕ που θα υποβάλει. Ο Υπεύθυνος Ποιότητας θα έχει πλήρη εξουσία ώστε να διασφαλίζεται ότι η πολιτική ποιότητας είναι γνωστή σε όλο το προσωπικό και εφαρμόζεται, ότι το ΠΠΕ, που εγκρίθηκε, εφαρμόζεται, καθώς επίσης και να αναφέρεται στον Προϊστάμενο του εργοταξιακού γραφείου, σχετικά με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος, ώστε να λαμβάνονται μέτρα βελτίωσης του.

Επίσης ο Υπεύθυνος ποιότητας οφείλει να ενημερωθεί σχετικά με το αντικείμενο του για τις διαδικασίες του συστήματος διασφάλισης ποιότητας της Υπηρεσίας, εφ' όσον διατίθεται τέτοιο, για να τις λάβει υπόψη του κατά την εκτέλεση των εργασιών κατασκευής, αλλά και κατά την σύνταξη του προγράμματος ποιότητας του έργου και των υποστηρικτικών εγγράφων.

31.11 Απαιτήσεις Ποιοτικού Ελέγχου

Γενικές Υποχρεώσεις του Αναδόχου

Οι εργαστηριακές δοκιμές θα εκτελούνται σε Εργαστήριο (-α) που θα εγκριθούν από την Υπηρεσία μετά από πρόταση του Αναδόχου, κατάλληλα εξοπλισμένο και πιστοποιημένο για τους προβλεπόμενους ελέγχους και δοκιμές.

31.11.1 Εργαστηριακοί Έλεγχοι

~~Η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα επαλήθευσης των εργαστηριακών αποτελεσμάτων του άρθρου 31.3, αποστέλλοντας δείγματα στο Περιφερειακό Εργαστήριο. Η δαπάνη για την αποστολή και τον εργαστηριακό έλεγχο των δειγμάτων βαρύνουν τον Ανάδοχο. Το ποσοστό αυτών των ελέγχων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% των απαιτούμενων δοκιμών σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές.~~

Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δοκιμών που χρειάζεται να γίνουν για να παραληφθούν οι αντίστοιχες εργασίες είναι:

Συμπυκνώσεις

α. Επιχωμάτων, ανά 500 m ³ συμπυκνωμένου όγκου :	Μία (1) δοκιμή
β. Υποβάσεων και βάσεων μηχανικώς σταθεροποιημένων, για κάθε στρώση ανά 150 m μήκος κλάδου οδού :	Μία (1) δοκιμή
γ. Ασφαλτικές επιστρώσεις, ανά 150 m. μήκους κλάδου οδού :	Μία (1) δοκιμή

Έλεγχος κοκκομετρικής διαβάθμισης.

α. Αδρανή οδοστρωσίας, ανά 500 m ³ .	Μία (1) δοκιμή
β. Αδρανή στραγγιστηρίων ανά 200 m ³ .	Μία (1) δοκιμή

Έλεγχοι πλαστικότητας και ισοδύναμου άμμου.

α. Αδρανή σκυροδεμάτων, ανά 500 m ³ .	Μία (1) δοκιμή
β. Αδρανή οδοστρωσίας και ασφαλικών, ανά 500 m ³ .	Μία (1) δοκιμή

~~[Οι δοκιμές αδρανών σκυροδεμάτων και ασφαλικών απαιτούνται μόνον στην περίπτωση παραγωγής τους σε εργοταξιακές εγκαταστάσεις.]~~

Δοκίμα Σκυροδέματος.

α. Για σκυροδέματα μη οπλισμένων στοιχείων που παράγονται σε μόνιμη εγκατάσταση	τρία δοκίμα ανά 150 m ³
β. Για οπλισμένα σκυροδέματα:	Έξι δοκίμα ανά σκυροδέτηση
γ. Εάν η ημερήσια ποσότητα σκυροδέματος είναι μικρότερη από 50 m ³ , θα λαμβάνονται τρία δοκίμα για την ποσότητα αυτή.	
■ Έλεγχος ποσοστού ασφάλτου και κοκκομέτρησης ασφαλτομίγματος.	Μία (1) δοκιμή ανά 150 m ³ χαλαρού ασφαλτομίγματος.
■ Έλεγχος χαρακτηριστικών ασφαλτοσκυροδέματος κατά MARSHALL.	Μία (1) δοκιμή ανά 250 m ³ χαλαρού όγκου ασφαλτομίγματος και πάντως τουλάχιστον μία (1) δοκιμή ανά 4.000 m ² στρώσης τάπητα.
■ Για τον έλεγχο χαρακτηριστικών δεικτών αδρανών υλικών (PSV, A, A, L, A, υγεία, σχήμα κόκκων κλπ.)	Μία (1) δοκιμή ανά 500 τόνους αδρανών υλικών και πάντως τουλάχιστον μία (1) δοκιμή ανά 5.000 m ² στρώσης τάπητα.

- ~~Έλεγχος ισοδύναμου άμμου αδρανών ασφαλτικών κατά την παραγωγή του ασφαλτομίγματος.~~

~~Μία (1) δοκιμή ανά ημερήσια παραγωγή.~~

- ~~Έλεγχος τροχο-αυλάκωσης ασφαλτομίγματος αντιολισθηρών στρώσεων~~

~~Τρεις (3) δοκιμές ανά 3.000 m³ χαλαρού όγκου ασφαλτομίγματος (περίπου (3) δοκιμές ανά Νομό). Η δειγματοληψία θα γίνεται ανά τουλάχιστον 1.500 m³ χαλαρού όγκου ασφαλτομίγματος. Τα δείγματα θα φυλάσσονται με ευθύνη της υπηρεσίας και θα επιλέγεται τυχαία το δείγμα το οποίο θα ελεγχθεί.~~

~~Ο έλεγχος θα γίνεται σύμφωνα με τον Πίνακα 7 σειρά 2 (Θερμοκρασία ελέγχου C 45^ο) της ΕΛΟΤ ΤΟ 1501-05-03-11-04:2009~~

31.11.2 Έλεγχοι που θα πραγματοποιούνται από τον υπεύθυνο του συνεργείου και για τους οποίους θα συμπληρώνεται σχετικό έντυπο – δελτίο και υπεύθυνη δήλωση με κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:

- Έλεγχος εφαρμογής της εγκεκριμένης μελέτης
- Έλεγχος ορθής συναρμολόγησης σύμφωνα με τα οριζόμενα του κατασκευαστή του test report και την πιστοποίηση που έλαβε.
- Έλεγχος αποξήλωσης και απομάκρυνσης των παλαιών στηθαίων (ορθοστατών και λαμών)
- Έλεγχος W
- Έλεγχος προεξέχοντων ορθοστατών
- Έλεγχος απολήξεων (ορθής βύθισης, τοποθέτησης εξτρά εξαρτημάτων εφόσον απαιτούνται κλπ)
- Έλεγχος σύσφιξης συνδετικών στοιχείων και υλικών
- Έλεγχος συνθηκών εδάφους, ορθού βάθους έμπηξης ορθοστατών και τρόπου κατασκευής θεμελίωσης όπου απαιτείται
- Έλεγχος σειριακών αριθμών και τοποθέτησης ορθού τύπου στηθαίων
- Αναφορά σε τυχόν προβλήματα που προέκυψαν, ο τρόπος αντιμετώπισης τους και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο για το οποίο υπήρξε παρέκκλιση από τα οριζόμενα του κατασκευαστή του test report και την πιστοποίηση που έλαβε.

Παρατήρηση:

1. Οι ανωτέρω έλεγχοι αφορούν στην περίοδο της κανονικής παραγωγής και εκτέλεσης των έργων και όχι στην περίοδο των προπαρασκευαστικών εργασιών, οπότε οι εκτελούμενες πολλαπλές δοκιμές για την ρύθμιση της παραγωγής δεν λαμβάνονται υπόψη στον ελάχιστο, ως ανωτέρω, αριθμό δοκιμών.
2. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο ο Κ.τ.Ε. δύναται να προσλάβει – με δικά του έξοδα - Σύμβουλο Ποιότητας.

ΑΡΘΡΟ 32ο: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ – ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΕΣ

- 32.1 Ο ανάδοχος οφείλει να προφυλάσσει την υπάρχουσα βλάστηση και καλλιεργημένες εκτάσεις γύρω από το χώρο που του διατίθεται από την Υπηρεσία, για την εκτέλεση των έργων. Θα είναι υπεύθυνος για κάθε ζημιά που θα προκαλέσει σε τρίτους λόγω αυθαιρέτου κοπής ή βλάβης σε δένδρα ή καλλιέργειες.
- 32.2 Ανάδοχος οφείλει, καθ' όλη την διάρκεια κατασκευής και κατά τον χρόνο συντήρησης του έργου, να συμμορφώνεται πλήρως προς την νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος (Ν.4042/2012, ΦΕΚ Α' 24/13-2-2012 όπως ισχύει) και να παίρνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα, ώστε να εξασφαλίζονται:

- οι δεσμεύσεις και περιορισμοί που επιβάλλονται για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως καθορίζονται στους Περιβαλλοντικούς Όρους του Έργου (εφόσον υπάρχουν), ή στην απαλλαγή περιβαλλοντικής αδειοδότησης,
- η δυνατότητα αντιμετώπισης και αποκατάστασης βλαπτικών περιβαλλοντικά καταστάσεων, οφειλομένων σε ενέργειες ή παραλείψεις του Αναδόχου, κατά παράβαση των περιβαλλοντικών όρων (εφόσον υπάρχουν).

32.3 Επειδή η εκτέλεση του έργου θα γίνει σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της μελέτης της Υπηρεσίας και τους λοιπούς όρους δημοπράτησης, ο Ανάδοχος δεν είναι υπεύθυνος για τα διατεταγμένα στοιχεία των μόνιμων έργων, διατηρείται όμως η ευθύνη του για τις κατασκευαστικές μεθόδους, χρήσεις υλικών, δημιουργία και λειτουργία εργοταξιακών οδών, εργοταξιακών εγκαταστάσεων, διαμορφώσεων των έργων, απαιτήσεις κατά την διάρκεια της κατασκευής και στοιχεία των μόνιμων έργων, για τα οποία η επιλογή έγινε από αυτόν. Όλες οι εγκαταστάσεις και τα έργα, τα απαραίτητα για την οργάνωση και λειτουργία του εργοταξίου, θα πρέπει να κατασκευάζονται και να λειτουργούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται:

- α) Αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των βλαβών του περιβάλλοντος.
- β) Ελαχιστοποίηση κατάτμησης ενοτήτων χρήσεων γης.
- γ) Ελαχιστοποίηση των οποιονδήποτε δεσμεύσεων που προκαλεί το έργο για περαιτέρω ανάπτυξη της περιοχής.

Ειδικότερα, κατά την λειτουργία του εργοταξίου θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η καταστροφή του πρασίνου.

32.4 Θα γίνεται πλήρης έλεγχος των κάθε φύσης αποβλήτων και να τηρούνται οι εξής όροι:

- α) Επιβάλλεται να εξασφαλισθεί η συγκέντρωση των λυμάτων του εργοταξίου σε στεγανούς βόθρους και η μεταφορά/διάθεσή τους σε χώρους που θα υποδείξουν οι αρμόδιες αρχές.
- β) Ανάλογη συγκέντρωση και διάθεση απαιτείται και για τα υπόλοιπα απόβλητα του εργοταξίου, όπως λάδια, πετρελαιοειδή, χημικά κλπ. σε βόθρους χωριστούς απ' αυτούς των λυμάτων. Ιδιαίτεροι χώροι θα απαιτηθούν για την αποχέτευση των απόνερων καθαρισμού των μονάδων παραγωγής και μεταφοράς σκυροδέματος.
- γ) Αποφυγή ρύπανσης κατά την εκφόρτωση των υλικών, καυσίμων κλπ. στο χώρο του εργοταξίου, από οποιοδήποτε μέσο μεταφοράς.
- δ) Αποφυγή ρύπανσης του περιβάλλοντος με προϊόντα επεξεργασίας υλικών.

32.5 Η αποφυγή ή ελαχιστοποίηση όχλησης των περιοίκων, απαιτεί:

- α) Έργα αποκατάστασης της κυκλοφορίας ή/και κατασκευή παρακαμπτηρίων οδών εξυπηρέτησης της κυκλοφορίας.
- β) Αποφυγή σχηματισμού εστιών μόλυνσης (π.χ. από λιμνάζοντα νερά).
- γ) Αποφυγή ή ελαχιστοποίηση της ηχορρύπανσης με χρήση μηχανικού εξοπλισμού, εφοδιασμένου με αντιθρομβικές διατάξεις.
- δ) Σήμανση/επισήμανση των χώρων εργασίας για την διασφάλιση της κυκλοφορίας.

Οι όροι, οι περιορισμοί, οι διαδικασίες και οι τυχόν άδειες που θα απαιτηθούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τους όρους της παρ. 21.1α της παρούσας ή σύμφωνα με τους σχετικούς όρους που θα θεσπιστούν εκ των υστέρων, θα πραγματοποιηθούν από τον Ανάδοχο χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή.

32.6 Ειδικότερες απαιτήσεις προστασίας του Περιβάλλοντος

Όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενες παραγράφους, οι οποιοσδήποτε αποθέσεις περισευμάτων προϊόντων ορυγμάτων ή άλλων προϊόντων θα πρέπει να γίνονται σε θέσεις

που να μην δημιουργούν οποιοδήποτε πρόβλημα στο περιβάλλον και να έχουν την έγκριση των αρμοδίων αρχών (οι δε θέσεις αυτές θα εξασφαλισθούν με ευθύνη και δαπάνες του Αναδόχου, χωρίς να αναλαμβάνει η Υπηρεσία καμία δέσμευση).

Σε κάθε περίπτωση τα προϊόντα καθαιρέσεων, κατεδαφίσεων κτλ, ή υλικά αποξήλωσης ασφαλτικού αν υπάρχουν, θα διαχειρίζονται σύμφωνα με τη παρ. 3β του άρθρου 7 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 36259/1757/Ε103/10 και την εγκύκλιο 4834/25-1-2012 ΥΠΕΚΑ, «Μέτρα όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)»

Όλες οι απαραίτητες δαπάνες για εφαρμογή των σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος, βαρύνουν αποκλειστικά τον ανάδοχο και ουδεμία απαίτηση εκ μέρους του για την καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης γίνεται δεκτή.

Ανάλογη φροντίδα θα πρέπει να δοθεί από τον Ανάδοχο και στις εγκαταστάσεις παραγωγής αδρανών υλικών και ασφαλτομιγμάτων, σχετικά με τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις.

Επισημαίνεται ότι, ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας (τρόπος εκμετάλλευσης, έκταση και μορφή αποκάλυψης, εγκατάσταση κονιοσυλλεκτών κλπ.) αποτελεί υποχρέωση του Αναδόχου. Επισημαίνεται επιπλέον ότι θα πρέπει να πληρούνται και οι οποιεσδήποτε άλλες προϋποθέσεις προστασίας του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις εγκρίσεις των αρμοδίων αρχών.

- 32.7 Σε περίπτωση εκτέλεσης εργασιών πλησίον υπαρχόντων έργων, ο ανάδοχος θα ευθύνεται στο ακέραιο για τυχόν καταστροφές ή ζημιές που θα επιφέρει στα έργα αυτά και υποχρεούται ν' αποκαταστήσει τα υπάρχοντα έργα στην προηγούμενη κατάσταση με δαπάνες του.
- 32.8 Ο ανάδοχος πρέπει να διευκολύνει τις διελεύσεις άλλων εργοληπτών ή εργατικού προσωπικού που εκτελούν έργα της υπηρεσίας ή άλλων κρατικών Υπηρεσιών.
- 32.9 Ο ανάδοχος πρέπει να οργανώσει τα συνεργεία αυτά κατά τις Διατάξεις των περί Εργατών και Εργασίας Νομοθεσίας και να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα, ώστε η εργασία να εκτελείται μεθοδικά για αποφυγή αμέσων ή εμμέσων ζημιών ή ατυχημάτων ή προκλήσεως πλημμύρων. Η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει ευθύνη ή υποχρέωση για καταβολή αποζημιώσεων για τις παραπάνω αιτίες.

ΑΡΘΡΟ 33ο: ΧΡΟΝΟΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ

- 33.1 Ο χρόνος εγγυήσεως και συντηρήσεως των έργων καθορίζεται σε 15 μήνες από την βεβαίωση περαίωσης, σύμφωνα με το άρθρο 171 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 85 του Ν 4782/2021. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντηρεί με δικά του έξοδα τα έργα από την βεβαιωμένη περάτωση του έργου μέχρι και τη λήξη της εγγυήσης.
- 33.2 Η προσωρινή παραλαβή του έργου θα γίνει σύμφωνα με το Νόμο σε 6 μήνες από την βεβαιωμένη περαίωση του έργου σύμφωνα με το άρθρο 170 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 84 του Ν 4782/2021.
- 33.3 Η οριστική παραλαβή του έργου θα γίνει σύμφωνα με το άρθρο 172 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 86 του Ν 4782/2021.

ΑΡΘΡΟ 34ο: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΥ

- 34.1 Το έργο διευθύνεται εκ μέρους της αναδόχου επιχείρησης, από πληρεξούσιο αντιπρόσωπό της αποδεκτό από την Υπηρεσία, που πρέπει να είναι Διπλωματούχος Μηχανικός ή και από τον ίδιο τον ανάδοχο σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης.
- 34.2 Ο αντίκλητος του αναδόχου ορίζεται σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 135 του Ν. 4412/2016.
- 34.3 Ο ανάδοχος, σε εφαρμογή του άρθρου 139 του Ν.4412/2016, υποχρεούται να διαθέσει:

Ως Διευθυντή Εργοταξίου για την κατασκευή του έργου, διπλωματούχο Μηχανικό, 15ετούς τουλάχιστον εμπειρίας σε έργα οδοποιίας, που θα παρευρίσκεται στον τόπο κατασκευής σε όλη τη διάρκεια του έργου. Ο ανάδοχος και ο εντεταλμένος από αυτόν Διπλωματούχος Μηχανικός οφείλουν να εκτελέσουν τις εργασίες σύμφωνα με τα στοιχεία της εγκεκριμένης μελέτης και με τις οδηγίες ή άλλα συμπληρωματικά στοιχεία, που θα δοθούν σ' αυτούς από την υπηρεσία και είναι οι μόνοι υπεύθυνοι για τη σωστή εφαρμογή των μελετών και των υποδείξεων της επίβλεψης, για την ποιότητα και αντοχή των έργων, για την κατάλληλη εκλογή των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν και για τα μέτρα ασφαλείας που θα ληφθούν για την αποφυγή κάθε είδους ατυχήματος, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, τόσο στους απασχολούμενους στο έργο όσο και σε τρίτους.

- 34.4 Για την κατασκευή του έργου ο ανάδοχος εκτός από τον διπλωματούχο Μηχανικό, υποχρεούται να διαθέσει το απαραίτητο τεχνικό προσωπικό σ' όλη τη διάρκεια της κατασκευής του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 139 του Ν.4412/2016. Ειδικότερα, για κάθε εργοτάξιο που θα αναπτυχθεί σε κάθε νομό, θα υπάρχει επιτόπου του έργου τεχνικός υπάλληλος, διπλωματούχος Μηχανικός, ή Μηχανικός Τ.Ε. 5ετούς εμπειρίας τουλάχιστον, για την συνεργασία με τους επιβλέποντες

ΑΡΘΡΟ 35ο: ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ – ΖΗΜΙΕΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

- 35.1 Κάθε είδους εργασίες, όπως εργασίες, εκσκαφών, κατασκευής τεχνικών έργων, οδοστρωσίας κ.λπ. θα πρέπει να εκτελούνται με ιδιαίτερη προσοχή στις περιοχές όπου υπάρχουν εγκαταστάσεις κάθε φύσης που παραμένουν. Τέτοιες εγκαταστάσεις είναι οδοστρώματα, περιφράξεις, τεχνικά έργα, δίκτυα κοινωφελών οργανισμών ή κοινοτικών ή ιδιωτικών εκμεταλλεύσεων, όπως αρδευτικά φρεάτια, αρδευτικοί αύλακες, δίκτυα τροφοδοτικά ή διανομής ηλεκτρικού νερού, τηλεφωνοδότησης κ.λπ. και τα οποία για συντομία ονομάζονται δίκτυα Ο.Κ.Ω. Η επιζητούμενη ιδιαίτερη προσοχή, αποσκοπεί στο να αποφευχθούν ζημιές, ατυχήματα, βλάβες, δυσλειτουργίες κ.λπ., για τις οποίες ο ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος.

Οποιαδήποτε ζημιά, η οποία οφείλεται σε αμέλεια του αναδόχου ή στον τρόπο με τον οποίο εκτελεί αυτός το έργο ή σε αμέλεια του εργατοτεχνικού προσωπικού των έργων, βαρύνει αποκλειστικά τον ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει ολόκληρη τη δαπάνη επανόρθωσης της ζημιάς.

- 35.2 Ο ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη του, ότι σε μερικά τμήματα του εύρους κατάληψης των έργων και κοντά σ' αυτά, πιθανόν να βρίσκονται στύλοι της ΔΕΗ και ΟΤΕ, σωλήνες ύδρευσης κ.λπ. Έτσι θα παραστεί ανάγκη, παράλληλα προς τις εργασίες κατασκευής των έργων, που θα εκτελούνται απ' αυτόν, να εκτελεσθούν από Εταιρείες ή Οργανισμούς ή Υπηρεσίες ή και τον ίδιο και εργασίες για τη μετατόπιση στύλων ή την απομάκρυνση γραμμών κ.λπ.
- 35.3 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ενεργεί και να οχλεί τις παραπάνω εταιρείες, Οργανισμούς Κοινής Ωφελείας κ.λπ., για την επίσπευση της απομάκρυνσης των πιο πάνω εμποδίων, να διευκολύνει απροφάσιστα την εκτέλεση των εργασιών αυτών χωρίς να δικαιούται να προβάλλει οποιαδήποτε αξίωση αποζημίωσης του για καθυστερήσεις ή δυσχέρειες, που παρουσιάζονται στο κυρίως έργο του από την εκτέλεση των παράλληλων εργασιών απομάκρυνσης στύλων, μετατόπισης γραμμών κ.λπ. Αντίθετα αυτός οφείλει κατά την εκτέλεση των έργων να λάβει όλα τα μέτρα για να αποφευχθούν βλάβες στις εγκαταστάσεις των πιο πάνω εταιρειών. Σε περίπτωση που τυχόν συμβούν τέτοιες βλάβες, θα βαρύνουν οπωσδήποτε τον ανάδοχο.

ΑΡΘΡΟ 36ο: ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- 36.1 Ο ανάδοχος πρέπει να εκτελέσει τα διάφορα έργα καθ' όλους τους κανόνες της τέχνης και συμφώνως προς τις διατάξεις της παρούσας τα γενικά και τα λεπτομερειακά σχέδια της

Μελέτης. Οπωσδήποτε όμως ο ανάδοχος διατηρεί ακέραια την ευθύνη της καλής εκτέλεσης των έργων.

- 36.2 Σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη και τις ισχύουσες διατάξεις τόσο για τη σύνταξη και εφαρμογή της μελέτης, όσο και για την ποιότητα και αντοχή των έργων μόνος υπεύθυνος είναι ο ανάδοχος και οποιοςδήποτε έλεγχος ασκηθεί από την Υπηρεσία δεν απαλλάσσει καθόλου τον ανάδοχο από την ευθύνη του.
- 36.3 Ο ανάδοχος είναι εξ ολοκλήρου μόνος υπεύθυνος για την εκλογή και χρησιμοποίηση των απαραίτητων υλικών για τα οποία απαιτείται έγκριση της Υπηρεσίας, χωρίς αυτό να τον απαλλάσσει από τις κατά Νόμο ευθύνες του και γενικά για την εκτέλεση των εργασιών σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Συγγραφής, τις σχετικές προδιαγραφές, τα σχέδια της μελέτης και τα λοιπά εγκεκριμένα συμβατικά τεύχη.
- 36.4 Ο ανάδοχος υποχρεούται να προμηθεύσει με δική του δαπάνη όλα τα υλικά, εργατικά και μηχανήματα, που είναι αναγκαία για την κατασκευή του Έργου, καθώς και για τη μεταφορά τους από τις πηγές λήψης τους. Ο ανάδοχος οφείλει επίσης να επισκευάζει, συντηρεί και ασφαλίζει με δικές του δαπάνες τα μηχανήματα και εργαλεία έναντι παντός κινδύνου.
- 36.5 Ο ανάδοχος πρέπει να εκτελέσει το έργο σύμφωνα με τα γενικά και λεπτομερειακά σχέδια της Μελέτης και με τυχόν συμπληρωματικά κατά το στάδιο της κατασκευής.
Ο ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη του, ότι για τυχόν τροποποιήσεις της μελέτης, που θα γίνουν τελικά δεκτές από την Υπηρεσία, δεν δικαιούται καμιά ιδιαίτερη αμοιβή μελέτης έστω και αν από τις τροποποιήσεις αυτές προκύπτει οικονομικό όφελος για τον Εργοδότη.
- 36.6 Οποιαδήποτε ζημία, που προέρχεται από οποιαδήποτε αιτία ή δολιοφθορά κατά την διάρκεια της εργολαβίας, πλην ανωτέρας βίας, βαρύνει τον ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος και να την αποκαταστήσει.
- 36.7 Οποιαδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του αναδόχου ή σε τρίτους ή και σε περιουσίες τρίτων που οφείλονται σε αμέλεια ή υπαιτιότητά του προσωπικού του αναδόχου, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον ανάδοχο. Ο ανάδοχος οφείλει να λάβει κατά την εκτέλεση των Έργων όλα τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονται από τα Π.Δ. 447/75 (ΦΕΚ 142/17.7.75), Π.Δ. 778/80 (ΦΕΚ 193 Α/26.8.80) και 1073/8/(ΦΕΚ 260Α/16.9.81) και όποια άλλα διατάγματα έχουν εκδοθεί πρόσφατα καθώς και κάθε άλλο μέτρο, που αναφέρεται στους διεθνείς κανονισμούς πρόληψης ατυχημάτων.
- 36.8 Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπερβολάβων, για την εκτέλεση ειδικής φύσης εργασιών, ο ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις εργασίες αυτές, έστω και αν οι υπερβολάβοι αυτοί έχουν τύχει της εγκρίσεως της Υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 37ο: ΓΝΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 37.1 Η συμμετοχή στη δημοπρασία με την υποβολή της προσφοράς αποτελεί αμάχητο τεκμήριο, ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν εξετάσει και διερευνήσει πλήρως τη μελέτη για το έργο και έχουν ελέγξει πλήρως τη φύση και την τοποθεσία του έργου και έχουν πλήρη γνώση των γενικών και τοπικών συνθηκών της κατασκευής του, κυρίως σε ότι αφορά τις πάσης φύσης πηγές λήψης υλικών, τις θέσεις της προσωρινής και οριστικής απόθεσης των προϊόντων εκσκαφής, τις μεταφορές, τη διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση υλικών, τη δυνατότητα εξασφάλισης εργατοτεχνικού προσωπικού γενικά, νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και οδών προσπέλασης, τις επικρατούσες μετεωρολογικές συνθήκες κ.λπ.
- 37.2 Επίσης εξυπακούεται, ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν πλήρη γνώση της διαμόρφωσης και της κατάστασης του εδάφους, του είδους και της ποιότητας των κατάλληλων και εκμεταλλεύσιμων υλικών που βρίσκονται στην περιοχή, των μέσων (μηχανημάτων, υλικών και υπηρεσιών), που θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την εκτέλεση των εργασιών και όλων των άλλων

παραγόντων που είναι δυνατόν να επηρεάσουν με οποιοδήποτε τρόπο τις εργασίες, την πρόοδο των εργασιών ή το κόστος τους.

- 37.3 Επίσης ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι έχει μελετήσει με σκοπό να συμμορφωθεί, τα εγκεκριμένα διαγράμματα της μελέτης καθώς και τα συμβατικά στοιχεία του έργου, τα οποία περιλαμβάνονται στον φάκελο της μελέτης του έργου και ότι αυτά συνιστούν την βάση της σύμβασης.
- 37.4 Η παράλειψη του αναδόχου να ενημερωθεί με κάθε δυνατή πληροφορία σε ότι αφορά τους όρους της Σύμβασης δεν τον απαλλάσσει από τις ευθύνες του για πλήρη συμμόρφωση με τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

ΑΡΘΡΟ 38ο: ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ – ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ - ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΡΓΟΥ

- 38.1 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τα έργα με ασφαλή τρόπο και σύμφωνα με τις οδηγίες της Ε.Ε., τους Νόμους, Διατάγματα, Αστυνομικές και λοιπές διατάξεις και οδηγίες της Υπηρεσίας, που αφορούν στην υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων. Ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά, αναφέρονται μερικές διατάξεις όπως :

Το Π.Δ. 305/96 (Φ.Ε.Κ. 212Α/96) ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κλπ.

Το Π.Δ. 778/80 (Φ.Ε.Κ. 193Α/80) περί μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών.

Το Π.Δ. 1073/81 (Φ.Ε.Κ. 260Α/81) περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση κλπ. έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού.

Το Ν. 1430/84 (Φ.Ε.Κ. 49Α/84) περί ασφάλειας στην οικοδομή, βιομηχανία κλπ..

Το Π.Δ. 395/94 (Φ.Ε.Κ. 220Α/94), όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 89/89 (Φ.Ε.Κ. 94Α/99) και Π.Δ. 304/2000 (Φ.Ε.Κ. 241Α/00) ασφάλεια και υγεία περί την χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας.

Το Π.Δ. 396/94 (Φ.Ε.Κ. 220Α/94) ασφάλεια και υγεία στην χρήση εξοπλισμών ατομικής προστασίας.

Τον Ν. 1568/84 (Φ.Ε.Κ. 177Α/85) υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων και τα Π.Δ. 17/96 (Φ.Ε.Κ. 11Α/96) και 224/88 (Φ.Ε.Κ. 138Α/88).

Επίσης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να συντάξει όλα τα στοιχεία που ορίζονται στην με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ. 889/03 (Φ.Ε.Κ. 16Β'/03) Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (όπως ΣΟΔΑΥΕ, Σ.Α.Υ., Φ.Α.Υ. κλπ.) και να προβεί στις οριζόμενες σ' αυτήν ενέργειες (π.χ. ορισμό υπευθύνων, γνωστοποιήσεις σε αρμόδια όργανα κλπ.), για την οργάνωση του εργοταξίου του και την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων σε αυτό. Εφιστάται η προσοχή του Αναδόχου στο ότι ο Φ.Α.Υ., προσηκόντως ενημερωμένος, αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή παραλαβή του έργου (σχετική η με αρ. πρωτ. οικ. 433/19-09-2000 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ).

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να μεριμνήσει για τον εφοδιασμό των θέσεων εργασίας με πόσιμο νερό και εγκαταστάσεις υγιεινής και καθαριότητας, να κατασκευάσει και τοποθετήσει κατάλληλες πινακίδες ή φωτεινά σήματα επισήμανσης και απαγόρευσης επικίνδυνων θέσεων, καθώς και προειδοποιητικές και συμβουλευτικές πινακίδες, τόσο για τους εργαζόμενους, όσο και για τους κινούμενους στο εργοτάξιο.

Ο Ανάδοχος πρέπει να χορηγεί στο εργατικό προσωπικό τα απαιτούμενα κατά περίπτωση εργασίας ατομικά και ομαδικά εφόδια προστασίας και εργαλεία για ασφαλή εργασία. Ενδεικτικά αναφέρονται: κράνη, γυαλιά προστασίας, ζώνες ασφαλείας, ποδιές, γάντια, μάσκες ηλεκτροσυγκολλητών κλπ. Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας, ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει τον απαιτούμενο φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού και κάθε τρίτου.

Για την προστασία και αντιμετώπιση πυρκαγιών στις εγκαταστάσεις γενικά του εργοταξίου, ο Ανάδοχος υποχρεούται να φροντίζει:

- α) για τον περιοδικό καθαρισμό του χώρου του εργοταξίου από επικίνδυνα και αναφλέξιμα υλικά και την κατάλληλη διάθεσή τους
- β) για την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού πυρόσβεσης
- γ) να μην πραγματοποιεί εργασίες συγκολλήσεων ή και άλλων ανοικτής πυράς κοντά σε χώρους αποθήκευσης καυσίμων ή άλλων εύφλεκτων υλών του εργοταξίου και των γειτονικών ιδιοκτησιών τρίτων (εργοστάσια, δεξαμενές υγρών καυσίμων κλπ.)
- δ) η αποθήκευση των εκρηκτικών υλών να γίνεται ύστερα από, και σύμφωνα με σχετική άδεια των αρμοδίων αρχών.

Για εργασίες που απαιτούν ειδικά μέτρα ασφάλειας, όπως εργασία σε μεγάλο ύψος κλπ., ο Ανάδοχος θα πρέπει να πάρει όλα τα ενδεδειγμένα πρόσθετα και ειδικά μέτρα ασφάλειας και να εφαρμόζει αυστηρά τους κανονισμούς που ισχύουν για την πρόληψη ατυχημάτων.

Ρητά καθορίζεται, ότι ανεξάρτητα από όλα τα προαναφερθέντα, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων και σωστών μέτρων ασφάλειας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων, ισχύουν γενικά όσα ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία και, μόνο σε ειδικές περιπτώσεις που δεν προβλέπονται από αυτή, θα εφαρμόζονται οι διεθνείς κανονισμοί πρόληψης ατυχημάτων.

Επίσης, ο Ανάδοχος πρέπει να παίρνει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για την αποφυγή ζημιών και ατυχημάτων από την χρήση εκρηκτικών υλών, όπως ελεγχόμενες εκρήξεις, συστήματα συναγερού για την προειδοποίηση ατόμων στους χώρους των εκρήξεων, λήψη προστατευτικών μέτρων για παρακείμενες κατασκευές και ιδιοκτησίες κλπ.

Ο Ανάδοχος ευθύνεται ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα που θα οφείλεται σε μη τήρηση των θεσμοθετημένων διαδικασιών και στην μη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφάλειας, και για κάθε ζημιά που θα προκληθεί σε τρίτους από τους ανωτέρω λόγους.

- 38.2 Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνά και να παίρνει όλες τις προφυλάξεις και αναγκαία μέτρα και, σε ειδικές περιπτώσεις, να προφυλάσσει κατάλληλα τις γειτονικές ιδιοκτησίες, προκειμένου να αποφευχθούν οποιεσδήποτε σημαντικές οχλήσεις σ' αυτές. Επίσης, θα ασφαλίσει τον ιδιοκτήτη του έργου έναντι οποιασδήποτε οικονομικής απαίτησης των ιδιοκτητών των παρακειμένων ιδιοκτησιών ή ενοίκων τους.

Η προαναφερθείσα υποχρέωση του Αναδόχου αφορά σ' όλες τις περιοχές όπου εκτελούνται εργασίες, όπως όρια έργου, εργοτάξιο, λατομεία, δανειοθάλαμοι, χώροι απόθεσης, δρόμοι κλπ.

- 38.3 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει στο ΙΚΑ και στα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία όλο το προσωπικό που θα απασχολεί ο ίδιος ή οι υπεργολάβοι, του σύμφωνα με τις περί ΙΚΑ διατάξεις.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει σε ασφαλιστική εταιρεία, που μπορεί σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία να ασφαλίζει παρεμφερή έργα, τα αυτοκίνητα που θα χρησιμοποιούνται στο έργο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να καλύψει με πλήρη ασφάλεια σε αναγνωρισμένη ασφαλιστική εταιρεία όλα τα μηχανήματά του. Διευκρινίζεται ότι, σε ουδεμία περίπτωση ούτε σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή ατυχήματος, ο Ανάδοχος δικαιούται να διεκδικήσει από τον Κύριο του Έργου αποζημίωση για τυχόν ζημιά ή ολική απώλεια μηχανήματος.

- 38.2 Ο ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει στο Ε.Φ.Κ.Α. και τα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία, όλο το προσωπικό που θα απασχολεί σύμφωνα με τις περί Ε.Φ.Κ.Α. διατάξεις. Ο Ανάδοχος

υποχρεούται να ασφαλίσει το εργατοτεχνικό και υπαλληλικό προσωπικό τού έναντι ατυχημάτων σε ασφαλιστικές εταιρείες που λειτουργούν νόμιμα, εφόσον το προσωπικό αυτό δεν υπάγεται σε διατάξεις της ισχύουσας Νομοθεσίας.

38.3 Ατυχήματα και ζημιές σε εργατικό προσωπικό:

Ο ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για κάθε ζημιά ή βλάβη η οποία ήθελε προξενηθεί συνεπεία εργατικού ατυχήματος σε εργάτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία χρησιμοποιούνται απ' αυτόν στο έργο. Ο εργοδότης δεν έχει καμία υπευθυνότητα για τέτοιες ζημιές ή βλάβες καθώς και για κάθε απαίτηση, ενέργεια, έξοδα και επιβαρύνσεις σχετικά με αυτές, εκτός, αν η ζημιά ή βλάβη προξενήθηκε από ενέργειες ή υπαιτιότητα του ίδιου του εργοδότη, των αντιπροσώπων του ή των υπαλλήλων του.

38.4 Μέτρα εν ελλείψει ασφαλίσεως από τον ανάδοχο:

Αν ο ανάδοχος παραλείψει να ενεργήσει ή δεν τηρήσει οποιοσδήποτε άλλες ασφαλίσεις οι οποίες απαιτούνται από τους όρους της συμβάσεως ο εργοδότης έχει το δικαίωμα να προβαίνει στις προβλεπόμενες ασφαλίσεις και να πληρώνει τα αναγκαία ασφάλιστρα, τα οποία θα κατακρατά από τα ποσά τα οποία κάθε φορά θα πληρώνει ή θα οφείλει στον ανάδοχο, χωρίς καμιά άλλη ιδιαίτερη διαδικασία.

38.5 Ο ανάδοχος υποχρεούται να μεριμνήσει για τον εφοδιασμό των θέσεων εργασίας με πόσιμο νερό και εγκαταστάσεις υγιεινής και καθαριότητας, να εξασφαλίσει μέσα παροχής πρώτων βοηθειών, να κατασκευάσει και τοποθετήσει κατάλληλες πινακίδες ή φωτεινά σήματα επισήμανσης και απαγόρευσης επικινδύνων θέσεων καθώς και προειδοποιητικές και συμβουλευτικές πινακίδες τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους κινούμενους στο εργοτάξιο.

38.6 Για εργασίες, που απαιτούν ειδικά μέτρα ασφαλείας, ο ανάδοχος θα πρέπει να πάρει όλα τα ενδεδειγμένα πρόσθετα και ειδικά μέτρα ασφαλείας και να εφαρμόζει αυστηρά τους κανονισμούς, που ισχύουν για την πρόληψη ατυχημάτων.

38.7 Όλες οι δαπάνες, που συνεπάγονται τα αναφερόμενα στο παρόν άρθρο, βαρύνουν τον Ανάδοχο και δεν θα τύχει ιδιαίτερης πληρωμής γι' αυτές.

38.8 Αναπόσπαστο μέρος της παρούσης αποτελούν τα άρθρα που περιλαμβάνονται στην υπ' αριθμ. ΔΙΠΑΔ /ΟΙΚ/889/27-11-02 απόφαση του Υφ. ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 16β/14-01-03) που αφορά την πρόληψη και αντιμετώπιση του εργασιακού κινδύνου κατά την κατασκευή Δημοσίων Έργων (Σ.Α.Υ. & Φ.Α.Υ.).

38.9 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει, για το σύνολο της αξίας και κατά παντός κινδύνου (κλοπή, φθορά, φωτιά, κατολισθήσεις κλπ.) για το χρονικό διάστημα από την παραλαβή μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο έργο, τα υλικά, που θα έχουν παραληφθεί από την Υπηρεσία επί τόπου του έργου και επομένως θα ανήκουν σ' αυτήν. Σε περίπτωση που η παραλαβή των υλικών από την Υπηρεσία γίνεται σε αποθήκες του Αναδόχου ή σε άλλους χώρους μακριά από το εργοτάξιο, αλλά μέσα στα όρια του Ελληνικού Κράτους, η ασφάλιση θα καλύπτει και την μεταφορά. Κανένα υλικό δεν θα παραλαμβάνεται στο εξωτερικό (έστω και αν εκεί γίνεται ο ποιοτικός του έλεγχος μερικά ή ολικά) και γι' αυτό η ασφάλιση για την μεταφορά υλικών από το εξωτερικό είναι αποκλειστικά ευθύνη του Αναδόχου.

38.10 Ο Ανάδοχος θα συνάψει με δικές του δαπάνες, με μία ή περισσότερες ασφαλιστικές εταιρείες, που θα λειτουργούν νόμιμα εντός χώρας - μέλους της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. και που, χωρίς να παραβιάζονται οι όροι των Συμβατικών Τευχών και η Ελληνική Νομοθεσία, μπορούν να ασφαλίσουν παρεμφερή έργα, πλην των ασφαλειών που έχουν προαναφερθεί, και τις ακόλουθες ασφαλίσεις:

Οι κατωτέρω αναφερόμενες ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν ούτε περιορίζουν κατά κανένα τρόπο τις υποχρεώσεις και ευθύνες του Αναδόχου, που απορρέουν από την σύμβαση, ιδιαίτερα σε ότι αφορά στις προβλεπόμενες από τα σχετικά ασφαλιστήρια συμβόλαια

εξαιρέσεις, εκπτώσεις, προνόμια, περιορισμούς κλπ. και ο Ανάδοχος παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για την αποκατάσταση ζημιών σε πρόσωπα ή/και πράγματα και πέραν από τα ποσά κάλυψης των προαναφερθέντων ασφαλιστηρίων.

Ασφάλιση κατά παντός κινδύνου του έργου

Αντικείμενο ασφάλισης θα είναι η συνολική αξία του υπό κατασκευήν έργου (εξοπλισμός, υλικά, υπηρεσίες κλπ.), συμπεριλαμβανομένων των τυχόν συμπληρωμάτων της σύμβασης, αναθεωρήσεων ή/και αναπροσαρμογών (θετικών ή αρνητικών) του συμβατικού τιμήματος. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ζητεί από τους ασφαλιστές κατά τακτά χρονικά διαστήματα την αναπροσαρμογή του ασφαλιζόμενου κεφαλαίου, σύμφωνα με την πραγματική αξία του έργου και οι ασφαλιστές να παραιτούνται του δικαιώματος της υπασφάλισης.

Η ασφαλιστική αυτή κάλυψη θα παρέχεται έναντι οποιασδήποτε απώλειας, ζημιάς ή καταστροφής, μερικής ή ολικής, που οφείλονται ή προκαλούνται από οποιοδήποτε λόγο ή αιτία (δηλ. ανωτέρα βία, τυχαία περιστατικά, καθώς επίσης λανθασμένη μελέτη ή/και κατασκευή (Manufacturer's Risk), ελαττωματικά υλικά, λανθασμένη εργασία κλπ.), με εξαίρεση τους κινδύνους που συνήθως εξαιρούνται και δεν καλύπτονται από τα συνήθη ασφαλιστήρια κατά παντός κινδύνου (π.χ. πόλεμος, εισβολή, ανταρσία, λαϊκή εξέγερση, επανάσταση, κατάσχεση, μόλυνση από ραδιενέργεια ή ιονίζουσα ακτινοβολία κλπ). Οι βλάβες/καταστροφές από σεισμούς και άλλα παρόμοια ατυχήματα, συμβάντα κλπ. θα καλύπτονται.

Επίσης, θα ασφαλιζονται οι μόνιμες ή/και προσωρινές εργοταξιακές εγκαταστάσεις του Αναδόχου, καθώς και ο εν γένει μηχανολογικός εξοπλισμός, που θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή του έργου. Η ασφαλιστική αυτή κάλυψη θα παρέχεται έναντι οποιασδήποτε απώλειας ή ζημιάς κλπ.(εξαιρουμένων των μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών βλαβών), που οφείλονται ή προκαλούνται από ανωτέρα βία ή/και τυχαία περιστατικά.

Η ασφάλιση πρέπει να καλύπτει το έργο από την έναρξη των εργασιών ή την μεταφορά των πρώτων υλικών στα εργοτάξια, μέχρι την γνωστοποίηση στον Ανάδοχο της έγκρισης του Πρωτοκόλλου Προσωρινής Παραλαβής του έργου, με επέκταση της ισχύος του για την κάλυψη της περιόδου συντήρησης

Ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων

Με την ασφάλιση αυτή θα καλύπτεται η Αστική Ευθύνη του Αναδόχου έναντι Τρίτων και οι ασφαλιστές υποχρεώνονται να καταβάλλουν αποζημιώσεις σε τρίτους για: σωματικές βλάβες, ψυχική οδύνη ή ηθική βλάβη και υλικές ζημιές σε πράγματα ακίνητα ή κινητά ή και ζώα, που προξενούνται καθ' όλη την διάρκεια και εξ' αιτίας των εργασιών κατασκευής, συντήρησης, επισκευής, αποκατάστασης ζημιών και διαφόρων άλλων ρυθμίσεων, οποτεδήποτε γίνονται αυτές και εφ' όσον εκτελούνται στα πλαίσια των συμβατικών υποχρεώσεων του Αναδόχου.

Η ευθύνη των ασφαλιστών θα αρχίζει με την έναρξη των εργασιών ή με την εγκατάσταση του Αναδόχου στον τόπο του έργου, θα λήγει δε την ημερομηνία της αποπεράτωσης των εργασιών κατασκευής, που πρέπει να γνωστοποιηθεί γραπτά στην Ασφαλιστική Εταιρεία από την Υπηρεσία.

Τα όρια αποζημίωσης, για τα οποία θα πραγματοποιείται η ασφάλιση σε ένα ενιαίο ασφαλιστήριο Αστικής Ευθύνης έναντι Τρίτων, πρέπει να είναι ανά περιστατικό τα ακόλουθα:

- α. Για υλικές ζημιές θετικές ή αποθετικές σε πράγματα τρίτων, ανεξάρτητα από τον αριθμό των τυχόν ζημιωθέντων τρίτων: 700.000 €
- β. Για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων κατ' άτομο και ατύχημα: 300.000 €
- γ. Για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων μετά από ομαδικό ατύχημα ανεξάρτητα από τον αριθμό των παθόντων: 1.500.000 €
- δ. Ανώτατο όριο ευθύνης ασφαλιστών σε όλη τη διάρκεια της ασφάλισης: 4.000.000 €.

Ο Ανάδοχος θα είναι ασφαλισμένος για την Αστική Ευθύνη έναντι Τρίτων και κατά την περίοδο Συντήρησης του Έργου. Το ανώτατο αθροιστικό όριο ευθύνης των Ασφαλιστών θα ανέρχεται στο 50% του αντίστοιχου ποσού, το οποίο ισχύει κατά την περίοδο εκτέλεσης του Έργου.

Θα καλύπτεται επίσης και η εργοδοτική Αστική Ευθύνη του Αναδόχου για την περίπτωση ατυχημάτων στο εργατοτεχνικό προσωπικό που απασχολείται στο έργο. Τα όρια αποζημίωσης δεν θα πρέπει να είναι μικρότερα από 100.000 Ευρώ/άτομο, 500.000 Ευρώ/ομαδικό ατύχημα και 1.000.000 Ευρώ για όλη την περίοδο ασφάλισης.

Γενικοί όροι ασφαλίσεων

Η Υπηρεσία, το εν γένει προσωπικό της και οι τυχόν σύμβουλοί της και το προσωπικό τους, θεωρούνται Τρίτα Πρόσωπα, σύμφωνα με τους όρους και τις εξαιρέσεις της διασταυρουμένης ευθύνης αλλήλων (Cross Liability).

Η ασφαλιστική εταιρεία υποχρεώνεται να αποκρούει οποιαδήποτε αγωγή εγείρεται κατά του Αναδόχου ή της Υπηρεσίας και του προσωπικού τους, με αιτίαση ευθύνης τους ή συνυπευθυνότητάς τους στη βλάβη ή ζημιά από πράξη ή παράλειψη των ανωτέρω προσώπων, η οποία καλύπτεται από το ασφαλιστήριο Αστικής Ευθύνης έναντι Τρίτων, θα καταβάλλει δε κάθε ποσό για βλάβη και / ή ζημιά που προκλήθηκε από πράξη ή παράλειψη των παραπάνω.

Ειδικότερα η ασφαλιστική εταιρεία θα καταβάλει κάθε ποσό εγγύησης για άρση τυχόν κατασχέσεων κλπ., που σχετίζονται με την αστική ευθύνη μέσα στα όρια των ποσών που αναφέρονται εκάστοτε σαν ανώτατα όρια ευθύνης των ασφαλιστηρίων.

Η ασφαλιστική εταιρεία παραιτείται κάθε δικαιώματος αγωγής κατά της Υπηρεσίας, των συμβούλων της, των συνεργατών της και των υπαλλήλων της, στην περίπτωση που η βλάβη ή ζημιά οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη των ανωτέρων προσώπων. Καλύπτεται η εκ του άρθρου 922 του Αστικού Κώδικα απορρέουσα ευθύνη της Υπηρεσίας (ευθύνη προστήσαντος).

Στα ασφαλιστήρια της παρούσας παραγράφου θα περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι γενικοί όροι:

Η Υπηρεσία και οι σύμβουλοί της, οι συνεργάτες της και οι υπάλληλοί της θα είναι συνασφαλιζόμενοι.

Τα εν λόγω ασφαλιστήρια δεν δύναται να ακυρωθούν, τροποποιηθούν ή λήξουν χωρίς την γραπτή, δια συστημένης επιστολής που να προηγείται κατά εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες σχετική ειδοποίηση της ασφαλιστικής εταιρείας τόσο προς τον Ανάδοχο, όσο και προς την Υπηρεσία.

Σε περίπτωση ολικής ή μερικής καταστροφής ή βλάβης του Έργου, προκειμένου η ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει στον Ανάδοχο τη σχετική με τη ζημιά κλπ., αποζημίωση, πρέπει να έχει λάβει προηγουμένως την έγγραφη για το σκοπό αυτό συγκατάθεση της Υπηρεσίας.

Εφόσον η Υπηρεσία δεν παρέχει στην ασφαλιστική εταιρεία την εν λόγω συγκατάθεση, αυτόματα και χωρίς άλλες διατυπώσεις (ειδικές, ή αλλού είδους εντολή, ή εξουσιοδότηση από τον Ανάδοχο), η απαίτηση του αναδόχου κατά της ασφαλιστικής εταιρείας για την καταβολή της αποζημίωσης εκχωρείται στην Υπηρεσία και η ασφαλιστική εταιρεία αποδέχεται από τούδε και υποχρεώνεται να καταβάλει τη σχετική αποζημίωση στην Υπηρεσία, μετά από αίτηση της τελευταίας για το σκοπό αυτό.

Η εκχώρηση της απαίτησης αυτής του Αναδόχου στην Υπηρεσία κατ' ουδένα τρόπο τον απαλλάσσει από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, που απορρέουν από την Σύμβαση.

Η ασφαλιστική εταιρεία παραιτείται από κάθε δικαίωμα ανταγωγής κατά της Υπηρεσίας, των υπαλλήλων της, συμβούλων και συνεργατών της και των υπαλλήλων τους, σε περίπτωση που η βλάβη ή ζημιά οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη, όχι ηθελημένη, των προσώπων αυτών.

Ο Ανάδοχος πρέπει να παραδίδει στην Υπηρεσία τα ασφαλιστήρια συμβόλαια δέκα πέντε (15) μέρες τουλάχιστον πριν αρχίσει η περίοδος ασφάλισης. Διαφορετικά η Υπηρεσία, χωρίς

ειδοποίηση, μπορεί να συνάψει τα υπ' όψη ασφαλιστήρια με ασφαλιστική εταιρεία της προτίμησής της, στο όνομα, για λογαριασμό και με δαπάνες του Αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή, θα ενεργεί με ανέκκλητη εντολή, και για λογαριασμό του, σαν πληρεξούσιος.

Σε περίπτωση ολικής ή μερικής διακοπής των εργασιών από υπαιτιότητα του Αναδόχου, το έργο, σε οποιαδήποτε φάση και αν βρίσκεται, μπορεί να ασφαλιστεί έναντι όλων των ενδεχομένων κινδύνων από την Υπηρεσία και τα έξοδα της ασφάλισης αυτής θα βαρύνουν τον Ανάδοχο. Όλες οι δαπάνες, που συνεπάγονται τα αναφερόμενα στο παρόν άρθρο, βαρύνουν τον Ανάδοχο και δεν θα τύχει ιδιαίτερης πληρωμής γι' αυτές.

ΆΡΘΡΟ 39ο: ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ.

1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ. 7-9), N.4412/16 (αρ. 138 παρ.7, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί σύμφωνα με το άρθρο 59 του Ν4782/2021), Ν. 3850/10 (αρ. 42).

2. Στα πλαίσια της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική κριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα N.4412/16 (αρθ. 138 παρ.7, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί σύμφωνα με το άρθρο 59 του Ν4782/2021).

β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ : ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔ/οικ889/27-11-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου

γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 1073/81 (αρ. 111), ΠΔ 305/96 (αρ.10,11), Ν.3850/10 (αρ. 42- 49).

Για την σωστή εφαρμογή της παρ. γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

3. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα :

3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα :

α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια: ΠΔ 305/96 (αρ 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.

β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ.8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).

- γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλείψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).
- δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.9) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).
- ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.10) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.
- στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ).

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και τον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

Αντίστοιχα ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

1. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.5- 7) και στις ΥΑ : ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ.3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες ενσωματώθηκαν στο Ν.3669/08 (αρ. 37 και 182).
2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.4), όταν:
  - α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.
  - β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους: ΠΔ 305/96 (αρθ.12 παράρτημα ΙΙ).
  - γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.
  - δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ,ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α΄ του Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α/25-11-2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε.
3. Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου : ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ. 433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 αρ. (73 και 75).
4. Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.11) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.
5. Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας - τήρηση στοιχείων ασφαλείας και υγείας

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

- α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ.8 παρ.1 και αρ.12 παρ.4).
- β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν.3850/10 (αρ.8 παρ.2 και αρ. 4 έως 25).
- γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής : Ν.3850/10 (αρ.9).

- δ. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων:

1. Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τον τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους Ν.3850/10 (αρ.43 παρ. 1α και παρ.3-8).
2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο Τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν.3850/10 (αρ.14 παρ.1 και αρ.17 παρ.1).

Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας τηρείται στους χώρους εργασίας, συμπληρώνεται όπως προβλέπεται από τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις και τίθεται στη διάθεση των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών. Για το βιβλίο αυτό δεν απαιτείται προσκόμιση για θεώρηση στην αρμόδια υπηρεσία σύμφωνα με την Υ.Α. 14867/825/15-5-2015.

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (Ν 3850/10 αρ.20 παρ.4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν.3850/10.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2β).

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτιών του ατυχήματος Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2α).

4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2γ).

5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου Ν 3850/10 (αρ.18 παρ.9).

3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.14) σε συνδυασμό με την Υ.Α 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας και την Υ.Α. 14867/865/15-5-2014 «Απλοποίηση διαδικασιών τήρησης αρχείων για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία στα τεχνικά έργα» του Υπ. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Πρόνοιας .

Το ΗΜΑ σύμφωνα με τις παραπάνω Υ.Α., συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου και της Δ/νουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για τη διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ότι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κλπ: ΠΔ 1073/81 (αρ.113), Ν.1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύκλιο 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ.πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208 /12-9-2003.

3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του ΣΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το ΗΜΑ.

Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α. κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ.

Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

4. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο.

4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας :

- α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων : ΠΔ 105/95, ΠΔ 305//96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).
- β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας : ΠΔ 1073/81 (αρ.75-79), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β, τμήμα ΙΙ, παρ.2).
- γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κλπ) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών : ΠΔ 1073/81 (αρ.92 - 95), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.6).
- δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως : κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κλπ. : ΠΔ 1073/81 (αρ. 92-96), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.3, 4, 8-10), Ν.3850/10 (αρ.30, 32, 45).
- ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ.109,110), Ν.1430/84 (αρ.17,18), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παράρτ. IV μέρος Α, παρ.13, 14).
- στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως : προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κλπ, εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά

με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του: Π.Δ. 1073/81(αρ.102-108), Ν.1430/84 (αρ.16-18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οι τροποπ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και Υ.Α. οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ.9,παρ.γ).

4.2 Εργοταξιακή σήμανση – σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση – εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κλπ.

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

- α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με :
- Την Υ.Α αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011 του τ.ΥΠΥΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)
  - Τη ΚΥΑ αριθ.6952/14-2-2011 του τ.ΥΠΕΚΑ και τ.ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών »
  - Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας : Ν.2696/99 (αρ. 9 – 11 και αρ.52) και την τροπ. αυτού : Ν.3542/07 (αρ. 7-9 και αρ.46).
  - Γενικά, ο Ανάδοχος υποχρεούται, στις εργοταξιακές θέσεις και στις θέσεις όπου εκτελούνται εργασίες, να προβαίνει στην τοποθέτηση της απαιτούμενης σήμανσης, επιμελούμενος και της συντήρησής τους. Στις επικίνδυνες για την κυκλοφορία θέσεις, θα τοποθετούνται υποχρεωτικά και αυτόματα αναλάμποντα σήματα (FLASH LIGHTS).
  - Τα ανωτέρω μέτρα θα εφαρμόζονται βάσει σχετικής μελέτης με ευθύνη του Αναδόχου, ο οποίος και ευθύνεται ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα οφειλόμενο στην μη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας. Ειδικότερα δε:
- α) Με την έναρξη των εργασιών και καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσής τους, ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να προβαίνει στην πλήρη σήμανση του εργοταξίου, σε περίφραξη και ιδιαίτερη σήμανση κάθε επικίνδυνης θέσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, την "Τεχνική προδιαγραφή σήμανσης Εκτελούμενων Οδικών Έργων εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών ως ελάχιστα όρια", (Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων - Τεύχος 7 - Σήμανση Εκτελούμενων Έργων σε Οδούς, ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, έκδοση 2010) και τις λοιπές ισχύουσες διατάξεις.
- Η σήμανση θα γίνεται όπως ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις, με κατάλληλα, ευδιάκριτα, μέρα και νύχτα, σήματα για την πλήρη διασφάλιση της κυκλοφορίας.
- β) Εφ' όσον δεν λαμβάνονται τα προαναφερθέντα μέτρα ή και αν διαπιστώνει η Υπηρεσία ατελής σήμανση των εκτελουμένων έργων ή τομή οδού κυκλοφορίας που μπορεί να καλυφθεί με ασφαλιστική στρώση και δεν καλύπτεται από αμέλεια ή ασφαλιστική κάλυψη που παρουσιάζει ανωμαλίες επικίνδυνες για την κυκλοφορία ή γενικά πλημμελής συμμόρφωση του Αναδόχου στα προαναφερθέντα μέτρα ασφαλείας, τα προαναφερθέντα θεωρούνται παράβαση των προδιαγραφών σήμανσης εκτελουμένων έργων που προαναφέρονται και επισύρουν τις προβλεπόμενες από το άρθρο 21 του Ν. 1418/84, καθώς και από το Π.Δ. 121/01, ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.
- Ο Ανάδοχος μπορεί να χρησιμοποιεί υφιστάμενες οδούς για την προσπέλαση προς το έργο και για τις ανάγκες του έργου, με την ρητή όμως υποχρέωση να παίρνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να προλάβει κάθε βλάβη σε δρόμους και χωματόδρομους που εξυπηρετούν την περιοχή από την χρήση τους ως οδών μεταφοράς.
  - Ειδικότερα, θα πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη περιορισμούς στα κυκλοφορούντα φορτία, όταν επιλέγει τις οδούς μεταφοράς και τα μεταφορικά μέσα, με τον σκοπό να αποφύγει κάθε ζημιά ή ασυνήθιστη φθορά των οδών και χωματόδρομων.
  - Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για να λάβει, με μέριμνα και δαπάνη του, κάθε αναγκαίο μέτρο

προφύλαξης ή ενίσχυσης οδικών τμημάτων, χωματοδρομών ή γεφυρών, ανεξάρτητα αν αυτό το μέτρο προδιαγράφεται ή όχι στα Τεύχη Δημοπράτησης.

- Πριν από την πραγματοποίηση μεταφοράς μεγάλων φορτίων θα πρέπει να ειδοποιείται η Επίβλεψη για τη λήψη των προαναφερθέντων μέτρων.

- Ο Ανάδοχος υποχρεούται, εφ' όσον διαταχθεί να κατασκευάσει ή να ανακαινίσει προσωρινές παρακαμπτήριες οδούς του κατασκευαζόμενου έργου, σύμφωνα με εντολές της Υπηρεσίας που διευθύνει το έργο, για την ομαλή και ακώλυτη διεξαγωγή της κυκλοφορίας κατά την περίοδο εκτέλεσης των έργων.

- Ο Ανάδοχος υποχρεούται να συντηρεί όλες τις προσπελάσεις και οδούς που θα χρησιμοποιεί για την πρόσβαση προς τις θέσεις εκτελουμένων έργων, καθώς και τις παρακαμπτήριες οδούς. Οποιαδήποτε ζημιά ή φθορά, στις υφιστάμενες οδούς ή στις προσπελάσεις ή στις παρακαμπτήριες οδούς, θα αποκαθίσταται αμέσως από τον Ανάδοχο.

- Ο Ανάδοχος οφείλει να πάρει τα κατάλληλα μέτρα κατά την εκτέλεση των εργασιών, ώστε να μην παρεμποδίζεται η κυκλοφορία γενικά οχημάτων και (τυχόν) πεζών από την διακίνηση των μηχανικών του μέσων, την εκτέλεση των έργων, την απόθεση υλικών, την δημιουργία βοηθητικών εγκαταστάσεων και κατασκευών, την μεταφορά υλικών, κλπ.

- Στην περίπτωση που οι εκτροπές της κυκλοφορίας σε άλλους δρόμους της περιοχής απαιτήσουν την εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών για τους δρόμους αυτούς, αυτές θα εκτελεστούν από τον Ανάδοχο, ύστερα από έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας.

- Επίσης ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάσσει μελέτη σήμανσης για την εξυπηρέτηση της εκτρεπόμενης κυκλοφορίας σε κάθε φάση και θέση εκτέλεσης του έργου, χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή. Η μελέτη θα βασίζεται στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην § 20.1(α) και θα υποβάλλεται για έγκριση από την Υπηρεσία τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν από την έναρξη εκτέλεσης της αντίστοιχης φάσης εργασιών. Η υποβαλλόμενη μελέτη θα είναι θεωρημένη από τις αρμόδιες αρχές και η Υπηρεσία θα την εγκρίνει το πολύ σε ένα (1) μήνα.

- Επισημαίνεται ότι η σήμανση θα πρέπει να καλύπτει όλες τις διακεκριμένες φάσεις κατασκευής των έργων.

- Διευκρινίζεται και θεωρείται αυτονόητο, ότι στην προσφορά του Αναδόχου περιλαμβάνονται ανηγμένες οι οποιεσδήποτε επιβαρύνσεις στην κατασκευαστική προσπάθεια, ειδικές μέθοδοι κατασκευής κλπ., οι οποίες θα μπορούσαν να παραλειφθούν ή να τροποποιηθούν, αν τυχόν επιμηκυνόταν η περίοδος επιβολής περιορισμών ή διακοπτόταν η κυκλοφορία.

- Όλοι οι προαναφερθέντες όροι του παρόντος άρθρου ισχύουν για όλους τους χώρους/θέσεις, στους οποίους ο Ανάδοχος θα επιτελέσει κάποια δραστηριότητα. Τέτοιοι χώροι/θέσεις μπορεί να είναι και λατομεία, δανειοθάλαμοι, χώροι απόθεσης, εγκαταστάσεις προκατασκευής τμημάτων του έργου κλπ. Όλοι οι προαναφερθέντες όροι του παρόντος άρθρου ισχύουν κατ' αναλογία και για τις οδούς που θα χρησιμοποιήσει και ο Ανάδοχος για οδικές μεταφορές, τα τυχόν έργα ενίσχυσης υποδομής τους κλπ.

- Ρητά καθορίζεται ότι, για την λήψη όλων των μέτρων, τις καθυστερήσεις, τις αλλαγές μεθόδου κατασκευής και προγραμματισμού των έργων και γενικά για κάθε δαπάνη που συνεπάγεται η εφαρμογή όσων επιβαρύνσεων καθορίζονται στο παρόν άρθρο, δεν θα τύχει οποιασδήποτε ιδιαίτερης αποζημίωσης ο Ανάδοχος.

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου : Ν. 2696/99 (αρ. 47 , 48) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ.43,44).

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού

εργοταξίου, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.75-84), ΠΔ 305/96 (αρ.8.δ και αρ.12, παραρτ.ΙV μέρος Α, παρ.2), Ν.3850/10 (αρ. 31,35).

- δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοίβαξης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων : ΠΔ 216/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.85-91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.8), ΠΔ 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Α παρ.11 και μέρος Β τμήμα ΙI παρ.4], Ν.2696/99 (αρ.32) και η τροπ. αυτού : Ν. 3542/07 (αρ.30).
- ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν :
- α) κραδασμούς : ΠΔ 176/05, β) θόρυβο : ΠΔ 85/91, ΠΔ 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων : ΠΔ 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες : Ν.3850/10 (άρ. 36-41), ΠΔ 82/10.

4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών.

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων ΠΔ 304/00 (αρ.2).

- α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ.17, 45-74), Ν 1430/84 (αρ.11-15), ΠΔ 31/90, ΠΔ 499/91, ΠΔ 395/94 και οι τροπ. αυτού: ΠΔ 89/99, ΠΔ 304/00 και ΠΔ 155/04, ΠΔ 105/95 (παραρτ. ΙX), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙI παρ.7 - 9), ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ.Δ13ε/4800/03, ΠΔ 57/10, Ν.3850/10 (αρ. 34, 35).
- β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ.ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙI, παρ.7.4 και 8.5) και το ΠΔ 304/00 (αρ.2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία :
1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας
  2. Άδεια κυκλοφορίας
  3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.
  4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)
  5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙI, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το ΠΔ 89/99 (παραρτ. ΙI, παρ.2.1).Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.
  6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το ΠΔ 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6).
  7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ.3 και αρ.4. παρ.7).
  8. Ειδικότερα, για τα μεταφορικά μέσα (φορτηγά) που θα χρησιμοποιηθούν για την μεταφορά του ασφαλτομίγματος, θα συνοδεύονται με στοιχεία χωρητικότητας και επιτρεπόμενης κατά βάρος μεταφορικής ικανότητας. Μόνο αυτά που θα έχουν δηλωθεί στην Δ.Υ. θα δύνανται να εκτελούν μεταφορικό έργο.
  9. Εάν κριθεί απαραίτητο, στις μεγάλες αποστάσεις μεταφοράς ασφαλτομίγματος (άνω των 100 χλμ.) δύναται να ζητηθεί η χρησιμοποίηση φορτηγών με καρότσα διπλού τοιχώματος. Σε κάθε περίπτωση, οι μεταφορές των υλικών θα εκτελούνται με σκεπασμένες καρότσες.

5. Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο

εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου. Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα :

5.1 Κατεδαφίσεις :

N 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.18 -33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.7), ΥΑ 31245/93, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Υ.Α. 3009/2/21-γ/94, Υ.Α. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ, παρ.11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.28/18787/1032/00, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού ΠΔ 2/06, ΠΔ 212/06,ΥΑ 21017/84/09.

5.2 Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κλπ), Αντιστηρίξεις :

N. 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.2-17, 40-42), ΥΑ αρ. 3046/304/89 (αρ.8-ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ.4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

5.3 Ικρίωματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας – ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στέγες.

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.34-44), Ν.1430/84 (αρ. 7-10), ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΠΔ 155/04, ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ.ΙV μέρος Α παρ.1, 10 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4-6,14).

5.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες

ΠΔ 95/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.96, 99, .104, 105), ΠΔ 70/90 (αρ.15), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ.7568 Φ.700.1/96, ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99.

6. Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ & ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ:
«ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»**

<u>A. ΝΟΜΟΙ</u>		<u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ</u>	<u>ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u>
N. 495/76	ΦΕΚ 337/A/76	ΥΑ 130646/84	ΦΕΚ 154/B/84
N. 1396/83	ΦΕΚ 126/A/83	ΚΥΑ 3329/89	ΦΕΚ 132/B/89
N. 1430/84	ΦΕΚ 49/A/84	ΚΥΑ 8243/1113/91	ΦΕΚ 138/B/91
N. 2168/ 93	ΦΕΚ 147/A/93	ΚΥΑαρ.οικ.Β.4373/1205/93	ΦΕΚ 187/B/93
N. 2696/99	ΦΕΚ 57/A/99	ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93	ΦΕΚ 765/B/93
N. 3542/07	ΦΕΚ 50/A/07	ΚΥΑ αρ. 8881/94	ΦΕΚ 450/B/94
N. 3669/08	ΦΕΚ 116/A/08	ΥΑ αρ.οικ. 31245/93	ΦΕΚ 451/B/93
N. 3850/10	ΦΕΚ 84/A/10	ΥΑ 3009/2/21-γ/94	ΦΕΚ 301/B/94
N. 4030/12	ΦΕΚ 249/A/12	ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94	ΦΕΚ 73/B/94
N.4412/16		ΥΑ 3131.1/20/95/95	ΦΕΚ 978/B/95
<u>B. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ</u>	<u>ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ</u>	ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95	ΦΕΚ 677/B/95
Π. Δ. 413/77	ΦΕΚ 128/A/77	ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96	ΦΕΚ 1035/B/96
Π. Δ. 95/78	ΦΕΚ 20/A/78	Υ.Α αρ.οικ.Β.5261/190/97	ΦΕΚ 113/B/97
Π. Δ. 216/78	ΦΕΚ 47/A/78	ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99	ΦΕΚ 987/B/99
Π. Δ. 778/80	ΦΕΚ 193/A/80	ΚΥΑαρ.οικ.15085/593/03	ΦΕΚ 1186/B/03
Π. Δ. 1073/81	ΦΕΚ 260/A/81	ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03	ΦΕΚ 708/B/03
Π. Δ. 225/89	ΦΕΚ 106/A/89	ΚΥΑ αρ.6952/11	ΦΕΚ 420/B/11
Π. Δ. 31/90	ΦΕΚ 31/A/90	ΥΑ 3046/304/89	ΦΕΚ 59/Δ/89
Π. Δ. 70/90	ΦΕΚ 31/A/90	ΥΑ Φ.28/18787/1032/00	ΦΕΚ 1035/B/00
Π. Δ. 85/91	ΦΕΚ 38/A/91	ΥΑ αρ. οικ. 433/2000	ΦΕΚ 1176/B/00
Π. Δ. 499/91	ΦΕΚ 180/A/91	ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01	ΦΕΚ 686/B/01
Π. Δ. 395/94	ΦΕΚ 220/A/94	ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/177/01	ΦΕΚ 266/B/01
Π. Δ. 396/94	ΦΕΚ 220/A/94	ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/02	ΦΕΚ 16/B/03
Π. Δ. 397/94	ΦΕΚ 221/A/94	ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11	ΦΕΚ 905/B/11
Π. Δ. 105/95	ΦΕΚ 67/A/95	ΥΑ 21017/84/09	ΦΕΚ 1287/B/09
Π. Δ. 455/95	ΦΕΚ 268/A/95	Πυροσβεστική διάταξη 7,	
Π. Δ. 305/96	ΦΕΚ 212/A/96	Απόφ. 7568.Φ.700.1/96	ΦΕΚ 155/B/96
Π. Δ. 89/99	ΦΕΚ 94/A/99		
Π. Δ. 304/00	ΦΕΚ 241/A/00	<u>Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ</u>	
Π. Δ. 155/04	ΦΕΚ 121/A/04	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03
Π. Δ. 176/05	ΦΕΚ 227/A/05		
Π. Δ. 149/06	ΦΕΚ 159/A/06	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ/ οικ/215/31-3-08
Π. Δ. 2/06	ΦΕΚ 268/A/06		
Π. Δ. 212/06	ΦΕΚ 212/A/06		
Π. Δ. 82/10	ΦΕΚ 145/A/10	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε	ΑΡ.ΠΡ. 10201/12 ΑΔΑ:Β4Λ1Λ-ΚΦΖ
Π. Δ. 57/10	ΦΕΚ 97/A/10		

ΆΡΘΡΟ 40ο : ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΔΙΚΤΥΑ Ο.Κ.Ω. - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ

- 40.1. Ο ανάδοχος υποχρεούται να φροντίσει με κάθε δυνατό τρόπο να γίνει η παροχή και σύνδεση με τα δίκτυα των Ο.Κ.Ω. (ΔΕΗ, ΔΕΥΑΗ, ΟΤΕ κλπ.) συμπληρώνοντας και υπογράφοντας όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά (υπεύθυνες δηλώσεις-σχέδια κ.λπ.) .
- 40.2. Η δαπάνη των πάρα πάνω παροχών και συνδέσεων βαρύνει τον κύριο του έργου που τις καταβάλλει είτε απ' ευθείας στους Ο.Κ.Ω., είτε στον ανάδοχο, στην περίπτωση που ο τελευταίος τις έχει ήδη προκαταβάλει, φυσικά με την προσκόμιση πάντοτε των σχετικών εξοφλητικών αποδείξεων κλπ. νομίμων εγγράφων.

- 40.3 Ο ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη του ότι μπορεί στην περιοχή του έργου να υπάρχουν δίκτυα Ο.Κ.Ω. που θα πρέπει να μεταφερθούν από τους κυρίους τους.
- 40.4. Με τις εργασίες αυτές ο ανάδοχος δεν θα έχει καμία ανάμιξη, υποχρεούται όμως να παρέχει κάθε διευκόλυνση για την εκτέλεση τους, χωρίς να δικαιούται οποιαδήποτε αποζημίωση για λόγους καθυστέρησης ή δυσχερειών στην εκτέλεση του έργου του.
- 40.5 Ο Ανάδοχος θα πρέπει να πάρει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή πρόκλησης ζημιών σε δίκτυα Ο.Κ.Ω., και μάλιστα για τα υπόγεια δίκτυα θα πρέπει να μεριμνήσει για την χορήγηση τυχόν απαιτούμενης σχετικής άδειας από τον αρμόδιο Οργανισμό.
- 40.6 Εργασίες εκσκαφών, καθαιρέσεων κλπ. σε θέσεις όπου υφίστανται αγωγοί Ο.Κ.Ω. κλπ., θα εκτελούνται με μεγάλη προσοχή για την αποφυγή ζημιών ή ατυχημάτων, για τα οποία ο Ανάδοχος θα είναι αποκλειστικά υπεύθυνος. Οποιαδήποτε ζημιά, η οποία οφείλεται σε αμέλεια του Αναδόχου ή σε ολιγωρία αυτού να εκτελέσει αναγκαίες εργασίες αντιστήριξης ή/και προστασίας των δικτύων ή στον τρόπο με τον οποίο εκτελεί αυτός το έργο ή σε αμέλεια του εργατοτεχνικού προσωπικού των έργων, βαρύνει αποκλειστικά τον Ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει ολόκληρη την δαπάνη επανόρθωσης της ζημιάς.
- 40.7 Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η ύπαρξη υπογείων αγωγών ή άλλων εγκαταστάσεων Ο.Κ.Ω. σε περιοχές επηρεαζόμενες από τα έργα, ο Ανάδοχος οφείλει, ύστερα από συνεννόηση με τον αρμόδιο Ο.Κ.Ω., να προβεί στην εκτέλεση διερευνητικών τομών για την επισημάνση των αγωγών και την εν συνεχεία αποκάλυψή τους.
- Τέλος, ο Ανάδοχος υποχρεούται να αναφέρει έγκαιρα και έγγραφα στην Υπηρεσία τις συναντώμενες δυσχέρειες στην προώθηση των εργασιών και στην κατασκευή του έργου από την ύπαρξη δικτύων Ο.Κ.Ω., συνοδεύοντας τις αναφορές του με υποδείξεις λύσης για τα δημιουργούμενα τεχνικά προβλήματα και συνοποβάλλοντας πλήρη στοιχεία για πιθανή μετατόπιση των δικτύων.
- 40.8 Ο Ανάδοχος του έργου πρέπει να λάβει υπ' όψη του ότι πιθανόν να εκτελούνται στους χώρους ή τις παρυφές της περιοχής του έργου εργασίες από την Υπηρεσία ή από Αναδόχους άλλων συμβάσεων ή από συνεργεία Ο.Κ.Ω. και υποχρεούται να διευκολύνει την εκτέλεση των έργων από τους άλλους, τις διευθετήσεις των άλλων εργοληπτών ή του εργατικού προσωπικού κλπ.
- 40.9 Για όλες τις εργασίες και δαπάνες που συνεπάγονται τα αναφερόμενα στο παρόν άρθρο, ο Ανάδοχος θα αμείβεται με σχετικές τιμές του τιμολογίου και δεν δικαιούται ιδιαίτερης αποζημίωσης για τυχόν δυσκολίες που θα συναντήσει.

ΆΡΘΡΟ 41^ο: ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ - ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ - ΈΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΩΝ

- 41.1. Ο Ανάδοχος σε όλη την διάρκεια εκτέλεσης και συντήρησης του έργου, υποχρεούται να συμμορφώνεται με τους Νόμους του Κράτους, τα Διατάγματα και τους Κανονισμούς, τις Αστυνομικές διατάξεις ή διαταγές καθώς και με τις νόμιμες απαιτήσεις οποιασδήποτε Δημόσιας, Δημοτικής ή άλλης Αρχής, που θα αναφέρονται και θα έχουν εφαρμογή κατά οποιονδήποτε τρόπο στον ίδιο και στις εργασίες του.

Η προαναφερθείσα υποχρέωση του Αναδόχου αφορά και στην Εργατική Νομοθεσία.

Η ανωτέρω υποχρέωση του Αναδόχου επεκτείνεται και στην τήρηση:

- α. Της Νομοθεσίας (συμπεριλαμβανομένης και της εργατικής) των χωρών, όπου -τυχόν- θα λάβουν χώρα εργασίες του έργου.
- β. Του Κοινοτικού Δικαίου για τις περιπτώσεις, όπου - τυχόν - έχει εφαρμογή.
- γ. Των Διμερών ή Διεθνών Συμβάσεων για τις περιπτώσεις, όπου - τυχόν - έχουν εφαρμογή, περιλαμβανομένων και των διεθνών συμβάσεων εργασίας.

Επισημαίνεται επίσης η υποχρέωση του Αναδόχου να μεριμνήσει για την τήρηση στο εργοτάξιο όλων των διατάξεων που απαιτούνται από την νομοθεσία για την εφαρμογή των επιβαλλόμενων μέτρων ασφάλειας καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσης του έργου (π.χ. Π.Δ. 778/80 "περί μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών" κλπ.).

41.2. Ο Ανάδοχος, ως υπεύθυνος να τηρεί τους Νόμους κλπ., υποχρεούται να ανακοινώνει αμέσως στην Υπηρεσία τις διαταγές που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σ' αυτόν κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου και τα έγγραφα των διαφόρων Αρχών, σχετικά με υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφάλειας κλπ. Η υποχρέωση αυτή αφορά και στις περιπτώσεις όπου τέτοια έγγραφα του αποστέλλονται από υπερεθνικούς οργανισμούς, αρχές άλλων χωρών κλπ.

41.3. Ο Ανάδοχος υποχρεούται στην έκδοση, με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνες του, κάθε άδειας που προβλέπεται από τους ανωτέρω Νόμους, Διατάγματα κλπ. και που απαιτείται για την εκτέλεση εργασιών του είτε γίνεται ρητά μνεία της στα συμβατικά τεύχη της παρούσας εργολαβίας (π.χ. περιβαλλοντικοί όροι, χρήση εκρηκτικών κλπ. είτε προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις για την εκτέλεση ορισμένων εργασιών, άδειες Υπουργείου Βιομηχανίας για λειτουργία συγκροτημάτων παραγωγής υλικών βιομηχανικής κλίμακας κλπ.). Πριν από κάθε αίτημα του Αναδόχου για τις προαναφερθείσες άδειες, θα ενημερώνεται η Υπηρεσία επίβλεψης για συγκατάθεση.

Η Υπηρεσία επίβλεψης θα βοηθήσει δι' εγγράφων συνηγορίας στην έκδοση των αδειών, στην έκταση που είναι αναγκαία και εφικτή. Τούτο δεν μειώνει την οποιαδήποτε ευθύνη του Αναδόχου, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη και/ή την αποτελεσματικότητα τέτοιας βοήθειας.

Για την θέση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων σε κατάσταση λειτουργίας, απαιτείται η έκδοση των αδειών λειτουργίας από το Υπουργείο Βιομηχανίας ή και από τη ΔΕΗ. Ο Ανάδοχος υποχρεούται στην σύνταξη των σχεδίων και λοιπών στοιχείων που απαιτούνται και την έγκαιρη ενέργεια, ώστε να μην προκύπτει καμία καθυστέρηση για την έναρξη λειτουργίας των εγκαταστάσεων.

41.4. Επιτρέπεται η εκτέλεση υπερωριακής ή νυκτερινής εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους Νόμους του Κράτους. Σε περίπτωση εκτέλεσης τέτοιας εργασίας, ο Ανάδοχος δεν δικαιούται να ζητήσει πρόσθετη αποζημίωση. Κατά την εκτέλεση της ανωτέρω εργασίας, ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίζει τη σχετική άδεια και να τηρεί όλους τους νόμους και κανονισμούς, που αφορούν σε τέτοια εργασία. Εφ' όσον καθίσταται αναγκαία, κατά την κρίση της Υπηρεσίας, η υπερωριακή ή νυκτερινή εργασία ή η εκτέλεση εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, ο Ανάδοχος υποχρεούται να την εκτελεί χωρίς αντίρρηση και χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση.

Ειδικά για την υπερωριακή εργασία, η Υπηρεσία θα συνηγορήσει, εφ' όσον κρίνεται απαραίτητη και δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα για εξασφάλιση περισσότερου προσωπικού, αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τις αρμόδιες Αρχές.

Αν ο Ανάδοχος δεν μπορέσει να εξασφαλίσει έγκριση για υπερωριακή εργασία, αυτό δεν θα αποτελέσει δικαιολογία για παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης του έργου.

Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας, ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει με δαπάνη του πρόσθετο και ικανοποιητικό φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού του και του κοινού, καθώς και κατάλληλα μέσα που να επιτρέπουν την καλή τοποθέτηση και επιθεώρηση των υλικών και την, από κάθε άποψη, αποδοτικότητα εκτέλεσης των έργων.

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπ' όψη του την ισχύουσα νομοθεσία, για ηχορρύπανση και ώρες κοινής ησυχίας στην περιοχή, κατά τον προγραμματισμό εκτέλεσης του έργου. Κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και τις νυκτερινές, θα πρέπει να αποφεύγεται εκτέλεση

εργασιών που ηχορρυπαίνουν την περιοχή και θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η ηχορρύπανση.

- 41.5 Προκύπτοντα θέματα που δεν αναφέρονται ρητά στην παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων ή σε έτερο τεύχος των συμβατικών θα επιλύονται βάσει ισχύουσα νομοθεσία

Ηράκλειο, Ιούλιος 2023

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ & ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Η Προϊσταμένη του Τμήματος Μελετών & Απαλλοτριώσεων

Γωνιανάκης Εμμανουήλ
Τ.Ε. Μηχανικών με Α' βαθμό

Παπαναστασίου Μαρία
ΠΕ Μηχανικών με Α' βαθμό

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ

Με την αριθ. πρωτ. 223593/06-07-2023 Απόφαση της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Κρήτης
Με εντολή Περιφερειάρχη
Ο αναπληρωτής Διευθυντής Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων

Μιχάλης Ψαρουδάκης
ΠΕ Μηχανικών με Α' βαθμό